

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

2015. ÉV

PÁLYÁZATI KAPCSOLÓDÁS:

PÁLYÁZAT KÓDSZÁMA: ÁROP-1.A.3-2014-0088
PÁLYÁZAT CÍME: ÖSSZEFOGÁSSAL AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGÉRT
A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁSBAN

KÉSZÍTETTE: "BRAGI" TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI,
TANÁCSADÓ ÉS KOMMUNIKÁCIÓS KFT.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	6
1.1. A Járási szintű Esélyteremtő Programterv célja	6
1.2. Jogsabályi háttér bemutatása	6
1.3. Helyi szabályozások bemutatása	9
1.3.1. Cibakháza település helyi szabályozása	9
1.3.2. Csépa település helyi szabályozása	9
1.3.3. Cserkeszölő település helyi szabályozása	10
1.3.4. Kunszentmárton település helyi szabályozása	10
1.3.5. Nagyrév település helyi szabályozása	11
1.3.6. Öcsöd település helyi szabályozása.....	11
1.3.7. Szelevény település helyi szabályozása	11
1.3.8. Tiszaföldvár település helyi szabályozása.....	11
1.3.9. Tiszainoka település helyi szabályozása	12
1.3.10. Tizsakürt település helyi szabályozása.....	13
1.3.11. Tizsasas település helyi szabályozása.....	13
2. HELYZETELEMZÉS	13
2.1. A Kunszentmártoni járás bemutatása	14
2.1.1. Cibakháza	19
2.1.2. Csépa	21
2.1.3. Cserkeszölő	23
2.1.4. Kunszentmárton	26
2.1.5. Nagyrév	31
2.1.6. Öcsöd.....	34
2.1.7. Szelevény	38
2.1.8. Tiszaföldvár	41
2.1.9. Tiszainoka.....	51
2.1.10. Tizsakürt	53
2.1.11. Tizsasas.....	56
2.1.12. A járási szintű helyzetelemzés összegzése	58
2.2. Az esélyegyenlőségi célcsoport bemutatása.....	59
2.2.1. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	59
2.2.1.1. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Cibakháza településen	59
2.2.1.2. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Csépa településen	63
2.2.1.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Cserkeszölő településen	66
2.2.1.4. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Kunszentmárton településen	68

2.2.1.5. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Nagyrév településen	71
2.2.1.6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Öcsöd településen.....	74
2.2.1.7. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Szelevény településen.....	78
2.2.1.8. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tiszaföldvár településen.....	81
2.2.1.9. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tiszainoka településen.....	83
2.2.1.10. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tizsakürt településen	85
2.2.1.11. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tizsasas településen.....	88
2.2.1.12. A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének összegzés a járásban ...	90
2.2.1.13. A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének járási szintű SWOT analízise	91
2.2.2. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	92
2.2.2.1. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Cibakháza településen	92
2.2.2.2. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Csépa településen	94
2.2.2.3. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Cserkeszölő településen.....	96
2.2.2.4. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Kunszentmárton településen	97
2.2.2.5. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Nagyrév településen	99
2.2.2.6. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Öcsöd településen.....	101
2.2.2.7. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Szelevény településen.....	104
2.2.2.8. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszaföldvár településen ...	105
2.2.2.9. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszainoka településen.....	107
2.2.2.10. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tizsakürt településen	108
2.2.2.11. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tizsasas településen.....	109
2.2.2.12. A gyermekszegénység, a gyermekek helyzetének járási szintű összegzése	111
2.2.2.13. A gyermekszegénység, a gyermekek helyzetének járási szintű SWOT analízise	112
2.2.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége	113
2.2.3.1. A nők helyzete Cibakháza településen	113
2.2.3.2. A nők helyzete Csépa településen	114
2.2.3.3. A nők helyzete Cserkeszölő településen.....	116
2.2.3.4. A nők helyzete Kunszentmárton településen.....	116
2.2.3.5. A nők helyzete Nagyrév településen	118
2.2.3.6. A nők helyzete Öcsöd településen	119
2.2.3.7. A nők helyzete Szelevény településen.....	120
2.2.3.8. A nők helyzete Tiszaföldvár településen	121
2.2.3.9. A nők helyzete Tiszainoka településen.....	123
2.2.3.10. A nők helyzete Tizsakürt településen	125
2.2.3.11. A nők helyzete Tizsasas településen	126

2.2.3.12. A nők helyzetének járási szintű összegzése.....	127
2.2.3.13. A nők helyzetének járási szintű SWOT analízise	128
2.2.4. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	129
2.2.4.1. Az idősek helyzete Cibakháza településen	129
2.2.4.2. Az idősek helyzete Csépa településen	130
2.2.4.3. Az idősek helyzete Cserkeszölő településen	131
2.2.4.4. Az idősek helyzete Kunszentmárton településen	132
2.2.4.5. Az idősek helyzete Nagyrév településen	133
2.2.4.6. Az idősek helyzete Öcsöd településen	134
2.2.4.7. Az idősek helyzete Szelevény településen	135
2.2.4.8. Az idősek helyzete Tiszaföldvár településen.....	136
2.2.4.9. Az idősek helyzete Tiszainoka településen	137
2.2.4.10. Az idősek helyzete Tizsakürt településen.....	138
2.2.4.11. Az idősek helyzete Tizsasas településen.....	139
2.2.4.12. Az idősek helyzetének járási szintű összegzése	140
2.2.4.13. Az idősek helyzetének járási szintű SWOT analízise	141
2.2.5. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	142
2.2.5.1. A fogyatékkal élők helyzete Cibakháza településen.....	142
2.2.5.2. A fogyatékkal élők helyzete Csépa településen.....	143
2.2.5.3. A fogyatékkal élők helyzete Cserkeszölő településen.....	144
2.2.5.4. A fogyatékkal élők helyzete Kunszentmárton településen	144
2.2.5.5. A fogyatékkal élők helyzete Nagyrév településen.....	146
2.2.5.6. A fogyatékkal élők helyzete Öcsöd településen	146
2.2.5.7. A fogyatékkal élők helyzete Szelevény településen	147
2.2.5.8. A fogyatékkal élők helyzete Tiszaföldvár településen	147
2.2.5.9. A fogyatékkal élők helyzete Tiszainoka településen	149
2.2.5.10. A fogyatékkal élők helyzete Tizsakürt településen	150
2.2.5.11. A fogyatékkal élők helyzete Tizsasas településen	151
2.2.5.12. A fogyatékkal élők helyzetének járási szintű összegzése	152
2.2.5.13. A fogyatékkal élők helyzetének járási szintű SWOT analízise	152
3. A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS SWOT ANALÍZISE	154
4. A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVÉNEK STRATÉGIÁJA, CÉLRENDSZERE	160
5. A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVÉNEK INTÉZKEDÉSI TERVE ÉS A „JÓ GYAKORLATOK”	162
6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KOCKÁZATAI	183
6.1. Pénzügyi kockázatok elemzése	183
6.2. Megvalósíthatósági és fenntarthatósági kockázatok elemzése.....	184

7. A STRATÉGIA ÉS AZ INTÉZKEDÉSI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	185
7.1. A megvalósítás előkészítése	185
7.2. A megvalósítás folyamata.....	185
8. A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK NYILVÁNOSSÁGA	187
9. MONITORING, VISSZACSATOLÁS.....	188

1. Bevezetés

1.1. A Járási szintű Esélyteremtő Programterv célja

Kunszentmárton Város Önkormányzatának ÁROP-1.A.3-2014-0088 kódszámú, „Összefogással az Esélyegyenlőségért a Kunszentmártoni járásában” című projektjét a Közigazgatási Reform Programok Irányító Hatóságának vezetője támogatásra érdemesnek ítélte. Ezen projekt céljai között szerepel a Járási Esélyteremtő Program, azaz a JET kidolgozása is, mely magában foglalja a hozzá kapcsolódó Intézkedési Terv kidolgozását is.

Harminc év után új szervezeti rendben és új céllal 2013. január 1. napjával ismét létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások. A járási rendszer kialakítása a közigazgatás átfogó, a közjót szolgáló átalakításának a Jó Állam kialakításának egyik eleme, amelyről 2011. őszén határozott a Kormány. Az Országgyűlés által 2012. június 25. napján elfogadott járási törvényt széles körű egyeztetés és konzultáció-sorozat előzött meg. A járások kialakításáról és az ehhez kapcsolódó jogszabályok módosításáról, a helyi államigazgatási rendszer megújításáról rendelkező 2012. évi XCII. törvény 2012. július 07. napjától hatályos. A járások létrejöttével a kistérségek szerepe jelentősen lecsökkent.

A Kormány által megfogalmazottak szerint a járások az államigazgatás legalsóbb területi szintjét jelentő egységek, melyek az államigazgatási tevékenységek, szolgáltatások döntő többségét minden magyarországi állampolgár számára elérhető közelségben és magas minőségben biztosítják. A járási hivatalok feladatait, illetékességi szabályait, szakigazgatási szerveit, szakmai irányításukat, valamint a járási hivatalok székhelyét és illetékességi területét a 218/2012. (VIII. 13.) Kormányrendelet szabályozza. A Kormányrendelet összesen 198 járás kialakításáról rendelkezik.

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programtervének (továbbiakban: JET) megalkotását, tehát az ÁROP-1.A.3-2014-0088 kódszámú pályázat megvalósítása mellett, a járások létrehozása miatt fellépő egységes esélyegyenlőségi stratégia létrehozására való igény hívta életre. A JET alapvetően egy rendszerező dokumentum, mely a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjain alapul, azokat rendszerezi, azokat foglalja egységes szerkezetbe - a JET Helyzetelemző részében - mely alapján meghatározásra kerülnek a járási szintű erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek, mely erősségekre és lehetőségekre építve meghatározásra kerül a járás esélyegyenlőséggel kapcsolatos stratégiája, illetve annak megvalósításához kapcsolódón megfogalmazásra kerülnek azok a konkrét intézkedések, melyek együttesen az intézkedési tervet alkotják.

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programterve egy olyan komplex járási szintű dokumentum, melynek célja, hogy az esélyegyenlőség minél magasabb szintű megvalósítása érdekében a járás települései együttesen, egy komplex stratégiai irányvonal mentén lépjenek fel, melynek eszköze az intézkedési tervben foglalt konkrét beavatkozások megvalósítása.

1.2. Jogszabályi háttér bemutatása

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programterv elkészítésének alapját a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjai képezték, erre való tekintettel a Járási Esélyteremtő Programterv elkészítésének jogszabályi háttérét hasonlóan a Helyi

Esélyegyenlőségi Programokhoz, a lentebb bemutatásra kerülő jogszabályok képezték.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végezték el a települések. A Kunszentmártoni Járás mind a 11 települése (Cibakháza, Csépa, Cserkeszölő, Kunszentmárton, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tizsakürt, Tizsasas) rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat az Ebktv. törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

szabályozza, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítése során különösen nagy figyelmet kaptak

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az EU2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedési terv. Célja nem csupán a válság leküzdése, hanem a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie szükséges két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá szükséges csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt szükséges elkészíteniük. A nemzeti

reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, és hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését előmozdítsa, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25. napján fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és

specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012.(XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.3. Helyi szabályozások bemutatása

1.3.1. Cibakháza település helyi szabályozása

A képviselő testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek szükséges megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségekből, a fogyatékoságokból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni szükséges. A rendeletek a szociális ellátásokhoz jutását, a segélyezést és az egyéb támogatásokat szabályozzák a településen a mélyszegénységben élők, illetve a rászorulóknak esetében. A fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, romák, nők jogait a magasabb szintű jogszabályok alkalmazásával tartják be a nagyközség munkahelyein, az intézményekben, egyéb szolgáltató intézményekben.

1.3.2. Csépa település helyi szabályozása

2007-ben a képviselő testület elfogadta 1993. évi III. törvény tükrében létrehozott 2/2007.(III.23) a szociális rászorultságtól függő pénzben és természetben nyújtott támogatásokról, valamint a személyes gondoskodásról szóló önkormányzati rendeletét és 2006-ban a 3/2006. (II. 24.) a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család, gyermek áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségekből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

A rendeletek a szociális ellátásokhoz jutást, a segélyezést és egyéb támogatást szabályozza a településen a mélyszegénységben élők, illetve a rászorultak esetében. A fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, romák, nők jogait a magasabb szintű jogszabályok alkalmazásával tartják be a település munkahelyein, közlekedésében, intézményeiben, egyéb szolgáltató létesítményeiben. A képviselő testület 2007-ben helyi esélyegyenlőségi tervet fogadott el, mely azóta nem került aktualizálásra. Ebben a dokumentumban, a fentiek figyelembe vételével Csépa Község Önkormányzata a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében megfogalmazta Esélyegyenlőségi Programját.

Az Esélyegyenlőségi Program célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő csépai polgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált, hagyományos tevékenységek megőrzésével és megtartásával. A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése természetesen csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújulási képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Ugyanakkor települési szinten is törekedni kell arra, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás és munkavállalás, valamint a sport és szórakozási lehetőségek területén is.

1.3.3. Cserkeszülő település helyi szabályozása

A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a helyzetelemzést a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára vonatkozóan oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervet, amelyben meghatározásra kerültek a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések. A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

1.3.4. Kunszentmárton település helyi szabályozása

2012. évben a képviselő testület elfogadta az 1993. évi III. törvény alapján létrehozott 24/2012. (VI.29.) a szociális igazgatásról és az egyes helyi szociális ellátási formákról szóló önkormányzati rendeletét, valamint 2006. évben a 12/2006. (III.28.) a gyermekvédelmi támogatásról szóló rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből fakadó hatások enyhítését szolgálják. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család, a gyermek áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek szükséges megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségekből, a fogyatékoságokból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni szükséges. A rendeletek a szociális ellátásokhoz jutását, a segélyezést és az egyéb támogatásokat szabályozzák a településen a mélyszegénységben élők, illetve a rászorulóknak esetében. A fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, romák, nők jogait a magasabb szintű jogszabályok alkalmazásával tartják be a város munkahelyein, az intézményekben, egyéb szolgáltató intézményekben.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Szt.) rendelkezéseit figyelembe véve Kunszentmárton Város Önkormányzatának szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól szóló 45/2013. (XII.20.) önkormányzati rendelete tartalmazta a településen lakó személyek részére nyújtható szociális ellátását, a pénzbeli és a természetbeni juttatásokat. Az Szt. 2015. március 01. napjától történő módosítása és ezzel összefüggésben az Szt. 134/E §-ában foglaltak tették szükségessé Kunszentmárton Város Önkormányzata képviselő testületének a szociális gondoskodás helyi

szabályairól szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletének megalkotását. A rendeletben az önkormányzat által nyújtható rendszeres és rendkívüli pénzbeli és természetbeni települési támogatási formák külön-külön fejezetben kerülnek feltüntetésre. A rendeletben a támogatási formák átláthatóak, ami biztosítja a támogatásokat igénybe vevők részére az egyértelmű tájékoztatást. A képviselő testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok, nyugdíjasok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.

1.3.5. Nagyrév település helyi szabályozása

Nagyrév Község Önkormányzat az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyerekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályokat a képviselő testület által alkotott rendeletek, hozott határozatok tartalmazzák, mint például az óvodai, iskolai gyermekeket, szociális területen az ellátását igénybevevőket érintő térítési díj megállapítása, kedvezmények biztosítása.

1.3.6. Öcsöd település helyi szabályozása

Öcsöd Nagyközségi Önkormányzat 2010-ben fogadta el Helyi esélyegyenlőségi programját, amely részletesen elemzi az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok – a mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők helyzetét. Akciótervében meghatározza azokat a feladatokat, amely a célcsoportok felzárkózását, esélyegyenlőségét hivatott szolgálni.

Az önkormányzatnak a célcsoportokat is érintő szabályozása közül ki kell emelni

- a személyeges gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátásokról,
- a pénzben és természetben nyújtott gyermekjóléti ellátásokról,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról,
- a pénzben és természetben nyújtott szociális ellátásokról,
- az önkormányzat közművelődési feladatairól, ellátásának módjáról és a közösségi szintek használatának szabályairól szóló rendeleteit.

1.3.7. Szelevény település helyi szabályozása

A helyi szabályozás keretét a szociális ellátásokról szóló 1/2006. (II. 06.) önkormányzati rendelet adja.

1.3.8. Tiszaföldvár település helyi szabályozása

Tiszaföldvár Város Önkormányzata mind eredeti jogalkotói jogkörében, mind törvényi felhatalmazás alapján alkotott olyan önkormányzati rendeleteket, melyek tartalmukat tekintve részben vagy egészben kapcsolhatók az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz. A kapcsolódó helyi önkormányzati rendeletek a következők:

- Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2011.(II.28.) önkormányzati rendelete az egyes helyi szociális ellátási formákról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 55/2003. (XII. 30.) ÖR számú rendelete a szociális ellátások intézményi térítési díjának és az ellátottak személyi térítési díjának megállapításáról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 56/2003. (XII. 30.) ÖR. számú rendelete a gyermekvédelem helyi szabályairól
- Tiszaföldvár Város Önkormányzatának 54/2003.(XII. 30.) ÖR. számú rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás formájáról, igénybeviteléről, a fizetendő térítési díjról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2010. (II.02.) önkormányzati rendelete az elemi csapás miatt károsodott, valamint egyéb okból életveszélyessé vált lakóházak lakhatási feltételei helyreállításának támogatásáról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzata 48/2003. (XII. 30.) ÖR számú rendelete Tiszaföldvár Város Önkormányzatának közművelődési feladatairól
- Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2013. (I. 31.) önkormányzati rendelete a civilszervezetek támogatásáról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2013. (I. 31.) önkormányzati rendelete a helyi sport támogatásáról
- Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2011.(VII.29.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások, helyiségek bérletéről
- Tiszaföldvár Város Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2011.(III.01.) önkormányzati rendelete a Szociális felsőoktatási ösztöndíjpályázat alapításáról

1.3.9. Tiszainoka település helyi szabályozása

A képviselő testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek szükséges megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségekből, a fogyatékosságokból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni szükséges. A rendeletek a szociális ellátásokhoz jutását, a segélyezést és az egyéb támogatásokat szabályozzák a településen a mélyszegénységben élők, illetve a rászorulóknak esetében. A fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, romák, nők jogait a magasabb szintű jogszabályok alkalmazásával tartják be a község munkahelyein, az intézményekben, egyéb szolgáltató intézményekben.

1.3.10. Tiszakürt település helyi szabályozása

2011. évben a Képviselő testület elfogadta a 7/2011. (IX.15.) pénzben és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek szükséges megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségekből, a fogyatékosságokból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni szükséges. A rendeletek a szociális ellátásokhoz jutását, a segélyezést és az egyéb támogatásokat szabályozzák a településen a mélyszegénységben élők, illetve a rászorulóknak esetében. A fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, romák, nők jogait a magasabb szintű jogszabályok alkalmazásával tartják be a község munkahelyein, az intézményekben, egyéb szolgáltató intézményekben.

Tiszakürt Község Önkormányzatának képviselő testülete 2015. év februárjában fogadta el a 3/2015. (III.1.) pénzben és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló rendeletét, a 7/2011. (IX.15.) rendelet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg.

1.3.11. Tizzasas település helyi szabályozása

A helyi szabályozás kereteit az alábbi önkormányzati rendeletek adják:

- 4/2010.(II.16.) önkormányzati rendelet: A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról,
- 6/2010.(IV.01.) önkormányzati rendelet: A Tizzasasi Alkony Gondozási Központ Idősek Klubja és bentlakásos Otthona által biztosított ellátásokról, és nyújtásuk feltételeiről, a fizetendő térítési díjakról,
- 12/2005.(VIII.12.) önkormányzati rendelet: az első lakáshoz jutó fiatalok támogatásáról,
- 10/2008.(IX.16.) önkormányzati rendelet: Pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi ellátásokról,
- 11/2000.(VIII.04.) önkormányzati rendelet: A szociális intézmények igénybevételi rendjéről

2. Helyzetelemzés

A helyzetelemzés rész célja a járás és a járás településeinek bemutatása, két nagy részre bontva.

Az első részben a települések általános mutatóinak, helyzetének bemutatása történik a demográfia és a humáninfrastruktúra vonala mentén.

A demográfia részben kifejtésre kerül a népesség, a képzettség, a foglalkoztatottság és a

munkanélküliség vonatkozása. A humáninfrastruktúra részben az oktatás, az egészségügy, valamint a szociális ellátás kerül kifejtésre.

A második részben a járás településeihez kapcsolódó veszélyeztetett célcsoportok kerülnek részletezésre, a mélyszegénységben élők és a romák helyzete, a gyermekek helyzete, a gyermekszegénység, továbbá a nők, az idősek, valamint a fogyatékosok helyzete esélyegyenlősége.

A helyzetértékeléshez kapcsolódó legfontosabb jogszabályok:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

1993. évi III. törvény a szociális ellátásról és szociális igazgatásról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

2.1. A Kunszentmártoni járás bemutatása

A Kunszentmártoni járáshoz tartozó települések száma 11, nevezetesen Cibakháza, Csépa, Cserkeszőlő, Kunszentmárton, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tizsakürt, Tizsasas.

Városi ranggal Kunszentmárton és Tiszaföldvár rendelkezik.

Népesség

A demográfiai mutatók az országoshoz hasonló helyzetet mutatnak, kevés a születésszám, magas a halálozás, a községekben pedig tovább rontja a helyzetet a nagyobb arányú elvándorlás is.

A járás lakosság száma 2012-ben 37 344 fő. A járás az Észak-Alföldi Régióban, Jász-Nagykun-Szolnok Megye déli részén, a Tisza és a Körös folyók szögletében, Kunszentmárton és Tiszaföldvár városok körzetében helyezkedik el.

A Tiszazug népessége az 1900-as évek mezőgazdasági gépesítése óta csökken. Ezt a folyamatot az 1945 utáni ipartelepítési politika sem tudta megállítani, mivel sok munkahelyet és képzett munkaerőt igénylő munkahelyek nem keletkeztek. Az elmúlt 100 évben a térség népessége jelentős változásokon ment keresztül, mely érintette annak nagyságát, korösszetételét, tényleges és természetes szaporodását, az iskolázottságot és a foglalkoztatási szerkezetet egyaránt.

Demográfiai tendenciák a kistérségben 2012-ben. Az állandó népesség száma korcsoportok szerint (fő).

A települések neve	0-2 év	3-6 év	7-10 év	11-14 év	15-18 év	19-54 év	55-59 év	60-69 év	70-79 év	80-x év	Összesen
Cibakháza	135	196	219	222	227	2192	298	469	282	148	4388
Tiszaföldvár	307	456	449	476	651	5697	863	1311	914	421	11545
Csépa	45	91	89	95	80	831	133	196	161	97	1818
Cserkeszőlő	56	68	66	91	92	1086	189	305	215	130	2298

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

A települések neve	0-2 év	3-6 év	7-10 év	11-14 év	15-18 év	19-54 év	55-59 év	60-69 év	70-79 év	80-x év	Összesen
Kunszentmárton	191	287	252	303	361	4336	780	1089	793	424	8816
Nagyrév	18	15	33	32	23	306	52	127	66	37	709
Öcsöd	89	146	150	158	169	1664	273	434	303	180	3566
Szelevény	36	46	48	50	52	513	106	121	103	58	1133
Tiszainoka	21	21	22	30	14	187	30	48	36	39	448
Tizsakürt	37	51	68	59	87	739	104	171	117	73	1506
Tizsasas	39	41	39	41	45	534	90	131	102	55	1117
Kistérség összesen	974	1418	1435	1557	1801	18085	2918	4402	3092	1662	37344

A lakónépesség eloszlása egyenetlen, hiszen a lakosság kb. fele a járás két városában, Kunszentmártonban és Tiszaföldváron él.

A táblázatból kitűnik, hogy a járásban a legnagyobb arányt a 19-54 évesek alkotják, vagyis az aktív korú lakosok. A 0-18 évesek száma 7185 főt tesz ki, míg az 55 éven felüliek száma 12074 főt. Az adatokból kivehető, hogy a kistérségre az elöregedés folyamata jellemző.

A járás állandó lakossága jelenleg is csökken, különösen nagymértékű népességcsökkenés figyelhető meg a járás központ, Kunszentmárton esetében. Jelentősebb népességnövekedést egyedül Cibakházán találunk, amit a bevándorlók magas száma magyaráz.

A járás településein 2008-2012 között 301 és 358 fő között van a születésszám, amely jelentős csökkenést mutat az előző évekhez viszonyítva (313-412 fő).

A népesség csökkenés másik okozója a természetes fogyás, azaz az élve születések és halálozások közötti negatív viszony. Járási szinten elmondható, hogy a legtöbb településen közel kétszerese a halálozás az élve születésnek. Az alacsony és egyre csökkenő gyermeklétszám a fiatalok elvándorlásával, a kései gyermekvállalással és a gyermekvállalási kedv csökkenésével egyértelműen indokolható.

A járás kedvezőtlen demográfiai tendenciáit erősíti, hogy a járás településeire – Cserkeszőlő kivételével -, általában alacsony iskolai végzettségű, kritikus szociális helyzetben lévő középkorú vagy idősebb bevándorlók érkeznek. További probléma, hogy a kistérségi fiatalok jelentős része a fővárosba vagy a környező megyeszékhelyekre költözik, mivel a kicsi településeken nincsenek lehetőségek az önálló élet megkezdésére, az ingázás egyik településről a másikra, rengeteg időt vesz el, így megoldásként jelentkezik a fiatalok számára, ha elvándorolnak.

A járásban lakó roma népesség aránya településenként változatos képet mutat. Míg Cserkeszőlőben, Tizsasason, Tiszainokán, Nagyréven a becsült érték 0%, addig Csépan, Öcsödön, Cibakházán 20% körüli az arányuk.

A járás foglalkoztatottsági és munkanélküliségi viszonyai

A járás településeinek zömére jellemző, hogy az aktív korúak a mezőgazdaságban dolgoznak, a településeken kevés a szolgáltatói szektor, főleg a községekben. Egyedül Cserkeszőlőn jellemző a turizmus, amely nagyobb számú lakost tud felszívni a munkaerő-piacon.

Az alacsony iskolai végzettségű lakosoknak a településeken kizárólag a közfoglalkoztatás teremt lehetőséget, amelyeknek a számuk évről évre nő a kistérségben.

A munkanélküliségi ráta alakulása a járásban 2009-2012 közötti időszakban (%):

Település	2009. szeptember	2010. szeptember	2011. szeptember	2012. március	Munkanélküliségi ráta változása 2009-2012
Cibakháza	17,52	17,02	17,22	19,58	+2,06
Csépa	15,85	16,62	19,91	19,71	+3,86
Cserkeszölő	9,09	10,75	11,7	14,64	+5,55
Kunszentmárton	10,5	10,52	12,19	11,14	+0,64
Nagyrév	15,09	14,16	13,78	13,03	-2,06
Öcsöd	14,28	14,50	12,29	17,27	+2,99
Szelevény	10,59	14,35	14,51	15,59	+5
Tiszaföldvár	13,33	13,10	11,82	14,86	+1,53
Tiszainoka	15	20	18	15	0
Tizsakürt	11,15	9,14	12,22	13,52	+2,37
Tizsasas	15	12	12	8	-7

A 2009-2012-ig terjedő időszakot vizsgálva megállapítható, hogy Nagyrév, Tizsasas és Tiszainoka kivételével mindenütt, ha kismértékben is, de nőtt a munkanélküliség.

Oktatás

Az óvodai ellátás

A járás mind a 11 településén van óvodai ellátás, ezek közül Tiszaföldváron, Kunszentmártonban és Öcsödön önállóan, Cibakházán Nagyrévvel, Tizsakürtön Csépaival, Cserkeszölőn Szelevénnyel, Tiszainokával és Tizsasassal együttműködve, társulások formájában tudják biztosítani a kötelező feladatellátást.

Az intézmények típusa szerint Kunszentmártonban, Öcsödön, Cserkeszölőben, Tizsakürtön közös igazgatású közoktatást intézmények óvodai intézményegységeként funkcionálnak, illetve Kunszentmárton településen a Katolikus Egyház által fenntartott óvoda is működik.

Hátrányos helyzetű gyermekek az óvodákban

A járásban sok a hátrányos (559 fő, 55,9%), illetve a halmozottan hátrányos helyzetű (136 fő, 13,6%) gyermek, amit a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma (598 fő) is bizonyít, mely a gyermekek létszámának 59,8% - a. Ezen túl étkezési támogatásban 7070 fő részesül.

A közoktatás feladatellátás jellemzői a kistérségben

A járáshoz tartozó önkormányzatok önállóan tartanak fenn óvodákat. A településeken leginkább nyolc évfolyammal rendelkező általános iskolák találhatók állami fenntartásban. A járás központjában, Kunszentmártonban, és a járás másik városában, Tiszaföldváron, középiskolákat is tart fenn az állam.

A járásban a 11 településből 10 településen van iskola. Tiszaföldvár városban három általános iskola van, a többi kilenc településen egy-egy általános iskola van, 12 feladat ellátási hellyel. A Kunszentmártoni járás területén, tehát összesen 15 feladat ellátási helyen folyik általános iskolai nevelés-oktatás.

Az oktatási palettát gazdagítják a Kunszentmárton és Tiszaföldvár Városokban működő gimnázium, szakközép-, és szakképző iskola, az alapfokú – és középfokú művészetoktatást intézmények jelenléte.

A járásban az alap – és középfokú iskoláztatás intézményei rendelkezésre állnak. A lakosság szakképzettsége a mai gazdasági, társadalmi követelményeknek azonban csak részben felel meg. Ennek megújítását nehezíti, hogy a járásban, különösen a falvakban a hagyományos mezőgazdálkodási szaktudás és munkakultúra jellemző.

Középfokú iskola a járásban csak Tiszaföldváron és Kunszentmártonban található. A szakképző iskolák képzési profilja a térség jelenlegi gazdasági szerkezetéhez csak részben igazodik.

Felsőfokú képzésre csak a térségen kívül nyílik lehetőség (Szolnok, Kecskemét, Mezőtúr, Szarvas, Békéscsaba és Szeged). Az idegen nyelvet beszélők köre a kistérségben lassan növekszik.

Hátrányos helyzetű tanulók

A tanulók hátrányos helyzetének egyik mutatója a rendszeres gyermekvédelmi támogatás, melyben 1265 gyermek részesül, ez a tanulólétszám 44%-a.

Járási szinten az étkezési támogatásban részesülők száma 954 fő (33%), tankönyvtámogatást pedig 1472-en kapnak (52%).

A járás iskoláiban 1195 fő a hátrányos helyzetű tanulók száma, mely az összlétszám 42%-a, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma 699 fő, mely az összlétszám 25%-a.

Az elmúlt években jelentősen megnövekedett mind a hátrányos, mind a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.

Egészségügy

A járás településein az eltérő lakosságszám eltérő orvosi ellátást von maga után. A községekben a vegyes – felnőtt és gyermek - orvosi ellátás a jellemző, míg a szakellátásért a nagyobb, környező városokba szükséges utazniuk a településen.

A védőnő minden településen biztosított, van, ahol önállóan egy fő főállásban, van, ahol két településre jut egy szakember.

A járás vonatkozásában Kunszentmárton településen található a legszélesebb egészségügyi ellátás, beleértve a szakellátást is.

A szakellátást a járásban a Kunszentmárton Városi Egészségügyi Központ biztosítja. A kunszentmártoni Városi Egészségügyi Központ járási betegellátást folytat, melynek kapcsán, felnőtt és gyermek lakosság egészségügyi alapellátásának egy részét (védőnői szolgálat, iskolaorvosi ellátás), járóbeteg-szakellátást és mozgó szakorvosi szolgálatot (gyermek és nőgyógyászat) valamint gondozói ellátást végez. Az Egészségügyi Központ ellátási területe a Mezőtúri Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete határozata alapján Kunszentmárton, Öcsöd, Szelevény, Csépa, Cserkeszölő, Tizzasas, Tizsakürt, Tizsainoka, Nagyrév, Cibakháza,

Mesterszállás, Mezőhék. Az egyes szakfeladatoknál az ellátási területek változnak. Az Egészségügyi Központ területi ellátásán kívüli betegeket is ellát. Jelenleg Kunszentmárton és térsége az egészségügyi területi ellátás szervezés szempontjából a Dél-Alföldi régióhoz tartozik. Első szintű fekvőbeteg ellátó hely a szakfeladatok nagy részének szempontjából a szentesi Bugyi István Kórház.

Szociális ellátás

A járás minden településén megtalálható a nagyszámú idős korosztály miatt a házi segítségnyújtás, az étkeztetés és a tanyagondnoki szolgálat. A településen dolgozó szakemberek véleménye szerint e szolgáltatások iránti igény évről évre nő, egyre több a rászoruló, a gondoskodásra vágyó idős személy. A településen sajnos az 55 év feletti lakosoknak javarészt semmi lehetőségük nincs, sokan – kiemelten a nők körében – nem tudják megszerezni a nyugdíjhoz szükséges időt. Ezen lakosoknak az átképzésre vagy a közfoglalkoztatás keretében történő munkavállalásra van csupán lehetőségük.

A nyugdíjas korosztálynak sajnos a települések hátrányos helyzetéből kifolyólag nagyon kevés lehetőségük van a nyugdíj melletti kereső tevékenységre, hiszen még a pályakezdő, aktív korúak munkavállalási lehetősége is csekély.

A tanyagondnoki szolgálat leginkább a települések külterületein élő lakosoknak segít a szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférésehez.

A gyermekkorúak és gyermekes családok részére a járásban biztosított a családsegítés, a gyermekjóléti szolgálat, igaz, nem minden településen önálló szolgáltatásként van jelen.

A járás minden településén sajnos nagyon magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. A gyermekszegénységben azon gyermekek a legérzékenyebbek, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, továbbá a szülők önkéntes nyilatkozatot tesznek a halmozottan hátrányos helyzetről.

Az óvodai és az általános iskolai tapasztalatok szerint általános probléma, hogy az életszínvonal romlása miatt egyre több óvodás csak az intézményben jut meg megfelelő mennyiségű tápláló ételhez. Az ingyenesen étkező gyerekek nagyon gyakran érkeznek éhesen az óvodába, több esetben észre vehető, hogy a vacsora is kimarad az étkezések közül. A térítési díjak fizetése általában rendszeres, a hátralékok keletkezésének jellemző okai, hogy a szülők nem igazolják időben a gyermek kedvezményes étkezésre való jogosultságát. A felhalmozódott hátralékok kifizetése pedig rendszeresen akadályokba ütközik a szülők fizető képzetlensége miatt.

Szerencsére minden településen biztosított a közétkeztetés, továbbá a nyári étkeztetés, amely a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek nyújt óriási segítséget.

A gyermekek napközbeni ellátásaként kiemelkedő jelentőséggel bír a településeken meglévő vagy hiányzó bölcsőde. A kistérség nagyobb településén jellemző, hogy van egy bölcsőde, de leginkább csak a dolgozó nők gyermeket veszik fel. A Gyermekvédelmi törvényben preferált, hátrányos helyzetű gyermekek bölcsődébe beiratására nincs lehetőség, amely a kedvező fejlődését szolgálhatná.

Családi napközi egyik településen sincs.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakult. Az önkormányzatok által biztosított ellátások neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett. A Szociális törvény a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózóan sorolja fel, így e támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

A törvény által szabott egyetlen kötelezettség, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli támogatást köteles nyújtani.

A legelterjedtebb segélyezési forma a pénzbeli ellátás az álláskereső lakosok részére. Ha a korcsoport szerinti megoszlást vizsgáljuk, megállapítható, hogy mindkét nem esetében a 30-50 év közötti korosztály szorul leginkább erre a segélyezési formára. Ápolási díj igénybevételére minden településen van lehetőség.

2.1.1. Cibakháza

Népesség

Cibakháza állandó lakossága 2012-ben 4388 fő, ebből 0-18 évesek száma 999 fő, a 19-54 évesek száma 2490 fő, a 60 éven felüli lakosok száma pedig 899 fő.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A nyilvántartott álláskeresőik közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerő-piacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőséget. A településen többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az alacsony végzettségű, szakmával nem rendelkező lakosok egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, továbbá a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

Közfoglalkoztatásban 2011. évben 367 fő dolgozott, ez a gazdaságilag aktív népesség 12%-a.

Képzettség

A településen nagy az alacsony - 8 általános - iskolai végzettséggel rendelkező lakos, ezért részükre különböző képzéseket, átképzéseket indít az illetékes munkaügyi központ. A

Kistérségi START munka minta program, mezőgazdasági program elem elnevezésű képzésen 18 fő képzése, átképzése folyt 2013. évben.

Oktatás

Cibakháza Nagyközségi Óvoda Intézményi Társulása – tagintézményként működik, férőhelyének száma 30 fő.

Ezen kívül a településen egy általános iskola működik.

Egészségügy

Az orvosi ellátás, a település lakossága számára két körzetben történik. Mindkét házi orvos ellátja a felnőtt és a gyermek betegeket is, ugyanis gyermekorvos a községben nincs, bár a 0-18 éves korosztály létszáma indokolná.

A kisgyermekek ellátását két védőnő látja el a településen. Ezek mellett biztosított Cibakházán a fogorvosi ellátás is. A kisgyermekek szűrővizsgálatát havonta két alkalommal másik településről átjáró gyermekorvos látja el.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a házi orvos a kunszentmártoni, illetve a szolnoki szakorvosi rendelőintézetbe utalja.

Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető.

A településen a felnőtt korosztály számára évente rendszeresen van tüdőszűrő vizsgálat, melyet az érintettek sajnos még mindig ne kellő számban vesznek igénybe, pedig az egészségügyi szolgáltatás helybe jön, és nem kell emiatt távolabbi településekre utazni.

Szociális ellátás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Nagyközségi Szociális gondozási központ Intézmény Cibakháza és Tiszainoka (Gondozási Központ) biztosítja az idősek számára a különböző ellátási típusokat.

Ide sorolható a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a falugondnoki szolgálat és az idősek bentlakásos intézménye.

A településen a Gondozási Központ tiszainokai telephelye nyújt segítséget a rászoruló lakosoknak, mely egy 27 fős bentlakásos intézményt, falugondnoki szolgálatot, valamint családsegítést és gyermekjóléti szolgálat tevékenységet foglal magában.

A településen élő idős lakosság körében nagy segítséget nyújt a falugondnoki szolgálat. A falugondnoki gépjármű kialakítása segítséget nyújt az idős lakosság egészségügyi intézménybe való szállításához.

Ezekon kívül a Gondozási központ biztosítja a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást.

2.1.2. Csépa

Népesség

A település lakónépessége 2012-ben 1818 fő volt, amelyből a 0-18 évesek száma 400 fő, a 19-60 évesek száma 964 fő, a 60 éven felüliek száma 454 fő. Az adatokból kitűnik, hogy az időskorú lakosság aránya meghaladja a gyermekkorúak arányát.

Foglalkoztatás, munkanélküliség

Csépa gazdasága hasonló a környék többi településéhez. Csépa lakosai a középkortól kezdve elsősorban földművelésből élnek. A földművelésen belül a gabonatermesztés játssza a legnagyobb szerepet a település lakóinak életében.

A munkanélküliség terén a legnagyobb arány a 21-25 év közötti fiataloknál és a 46 év felettiéknél jelentkezik. Az iskolázatlan és szakképzetlen lakosok és a romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és még az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak.

Sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások fele él tartós szegénységben. Meg kell említeni, hogy a településen magas az alkalmi munkát végzők száma.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok munkaerő-piacról történő távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Összességében elmondható, hogy átlagban a teljes lakónépesség 10-13 %-a nyilvántartott álláskereső és ez a szám 2012. évet kivéve évente növekszik.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresőse hosszú ideig eredménytelen.

A településen a közfoglalkoztatásban részt vevők száma növekszik, 2011-ben 33 fő, 2012-ben 42 fő, 2013-ban 55 fő.

Többnyire szakképesítést nem igénylő, kisegítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottakat valamennyi intézményénél.

Képzetség

A településen az álláskeresők között 13-14 % körüli az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Ennél jóval magasabb a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (átlagosan 45 %). Szomorú tény, hogy a nyilvántartott álláskeresők 30 % 8 általános vagy ennél alacsonyabb végzettséggel rendelkezik.

Ez is mutatja, hogy sokkal nehezebb képzettség nélkül munkát találni.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A településen a tapasztalatok szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

Oktatás

A gyermekek napközbeni ellátása óvodai nevelés keretén belül valósul meg az alábbi Vackor Művészeti Óvodában, ezek kívül egy általános iskola működik a településen. Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

Egészségügyi ellátás

Csépa község egészségügyi alapellátását 1 felnőtt háziorvos közalkalmazotti jogviszonyban látja el területi ellátási kötelezettséggel. Az ügyeleti ellátás vállalkozási formában megoldott. Az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról a 1 fős védőnői szolgálat, valamint az 1 fő foglalkoztatottal működő gyermekjóléti és családvédelmi szolgálat gondoskodik.

A szakellátásokra beutalt betegeink a felújított Kunszentmártoni Városi Egészségügyi Központot vehetik igénybe, amely által a Kunszentmártoni Kistérség járó beteg szakellátása egy modern, igényes kulturált környezetben kapott helyet, új szakrendelések indultak.

A Csépan található Surányi Lajos Egészség ház akadálymentesítése részben megtörtént.

A gyermekek részére a prevenció és szűrőprogramokat az óvónők és a védőnői szolgálat szervezi, felnőttek részére pedig a helyi háziorvosi szolgálat oldja meg igen széles körben.

Szociális ellátás

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül a településen megtalálható az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a bentlakásos idősok otthona,

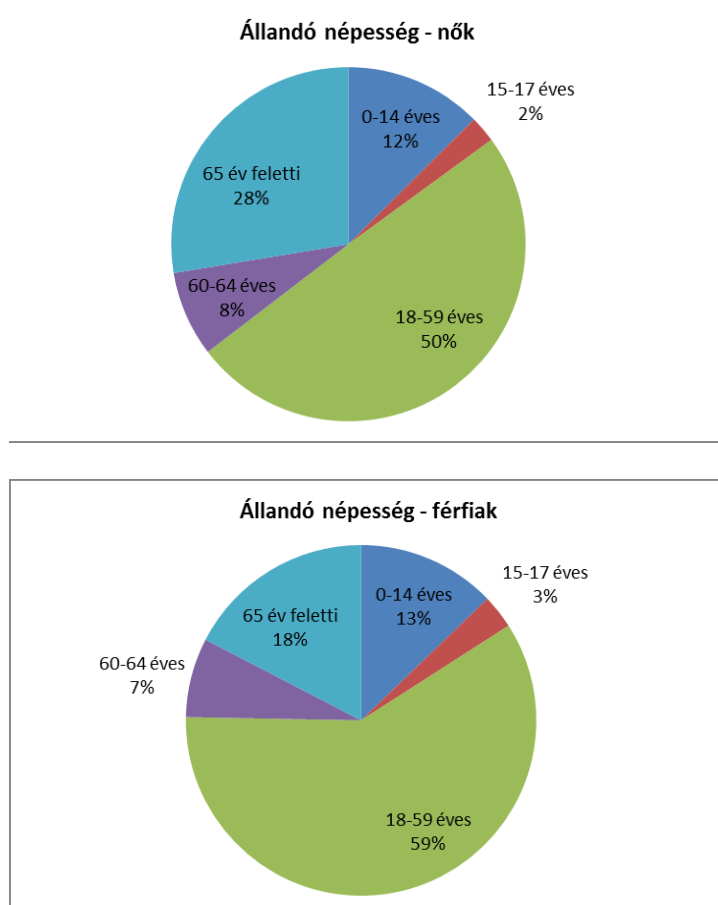
a családsegítés.

A gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat köteles biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását.

2.1.3. Cserkeszőlő

Népesség

A település lakónépessége 2012-ben 2298 fő volt. A lentebb látható két diagram szemlélteti a nem és korcsoport szerinti arányokat.

Az adatokból jól látszik, hogyan oszlott meg nemenként a korcsoportok aránya 2012-ben. Jól szemlélteti Cserkeszőlő elöregedését, a fiatalok nagyon kicsi arányát mindkét nem esetében. Az elöregedés az egész országban általános problémát jelent, de a térséget, ezen belül is a kisebb településeket fokozottan érinti.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Cserkeszőlő lakosságának 72%-a tartozik az aktív korúak közé. Ez egy átlagos adat, amelytől nem volt az utóbbi 5 évben lényegi eltérés. A táblázatból az is kiderül, hogy a

munkanélküliség folyamatosan növekvő tendenciát mutat, ráadásul a férfiak körében magasabb az arány. Cserkeszőlőn a legtöbb munkát a turisztika területe adja, a legtöbb dolgozót ez a terület foglalkoztatja.

A nyilvántartott álláskeresők száma évről évre növekszik a településen. Az országos átlaghoz képest itt is 2011-ben volt a legmagasabb a munkanélküliség, és jelenleg is az országos átlag felett van, intézkedéseket kell tenni a munkanélküliség visszaszorítására minden korosztály esetén.

2011-ben a településen összesen 230 fő nyilvántartott/regisztrált munkanélküliből 101 fő volt, aki 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli, vagyis tartós munkanélkülinek számít.

A településen a tartósan munkanélküliek aránya igen magas, ez arra utal, hogy nem jön létre megfelelő számú új munkahely, kevés a munkalehetőség.

Az alacsony végzettségű lakosoknak szinte egyedül a közfoglalkoztatás nyújt kiutat a tartós munkanélküliségből. 2010-ben 11 fő, 2011-ben 15 fő, míg 2012-ben 25 fő került bevonásra a közfoglalkoztatás munkaköreibe.

Képzettség

A településen túlnyomórészt az általános iskolát befejezett lakosok vannak jelen, csupán kis százalékot tesznek ki azon egyének, akiknek nem rendelkeznek az általános iskola 8 osztályának sikeres befejezésével.

Az adatok szerint évről évre nő azok aránya, akik általános iskolai végzettséggel nem találnak munkát. A munkaerő-piac felvevő képessége egyre korlátozottabb, a szakképesítés egyre nagyobb szerephez jut. Felnőttképzésben senki sem vett részt, ez megalkuvást, beletörődést feltételez a munkanélküliek részéről, másrészt, ha e képzések nem támogatottak, az anyagi helyzetük nem teszi lehetővé a tanulást sem.

Szociális ellátás

A településen családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás és tanyagondnoki szolgáltatás működik.

A településen egy szakember látja el 2012. december 1. napja óta a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait, 20-20 órában.

A családsegítés önkéntes igénybevétel alapján történik. Segítségnyújtás valósul meg az ügyfél kérelmére, vagy pedig jelzést követően.

A Családsegítő Szolgálat éves forgalma 2014-ben 914 fő volt, mely halmozott adat (egy ügyfél több alkalommal és problémával fordult meg a szolgálatnál. A régi kliensek száma 524 fő, az új kliensek száma 12 fő (mely nem halmozott adat).

A szolgáltatást igénybe vevőkről elmondható, hogy körülbelül a fele munkanélküli, nagy az aránya az inaktívoknak (Gyes-en, Gyet-en lévők), de kiemelkedő a száma a nyugdíjasoknak

is. Kisebbségi aránnyal szerepelnek az aktív kereső lakosok. Családi összetétel szerint a legnagyobb hányadot jelentik az egyedül élő személyek, őket követik szorosan a házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 18 év alatti gyermekkel. Legkevesebb százalékban vannak azok az igénybe vevők, ahol egy szülő van 18 év alatti gyermekkel.

A szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái szerinti kategóriák alapján a legtöbb esetben információkéréssel, továbbá ügyintézéshez történő segítségkéréssel fordulnak a Családsegítő Szolgálat szakemberéhez, de az anyagi problémákból fakadó nehézségek is kitüntetett statisztikai adatokkal bírnak. A család-kapcsolati problémák, valamint a foglalkozással kapcsolatos segítségkérés emelkedik még ki a Családsegítő Szolgálat tavalyi év szolgáltatásai közül.

A gyermekjóléti szolgáltatás munkájáról elmondható, hogy a községben a 2013. évben 234 gyermekjóléti szolgálatos eset volt. Ez a tavalyihoz képest 37-el több. Ez jól mutatja, hogy évről évre egyre több gyerek és család kerül kapcsolatba a szolgálattal.

A védelembe vételt, mint hatósági intézkedést a szakemberek három gyermek esetében alkalmazták. Egy esetben a szülői elhanyagolás, a nem megfelelő szülői odafigyelés-ellátás, valamint a személyi és lakáskörülmény higiénája miatt került sor. A másik két fiatakorú esetben, a ház szülői engedély nélküli elhagyása, a csavargás, iskolai hiányzás és a kábítószer használata miatt lett kezdeményezve a védelembe vétel.

A tavalyi évben az Erzsébet-tábor keretén belül 10 hátrányos helyzetű gyermek egy hetet tölthetett el Zánkán a táborban.

A Minden Gyerek Lakjon Jól Alapítvány programjában részt vettek, így 58 család (115 gyermek) kapott vetőmagcsomagot, 40 kg takarmányt és 35 db naposcsibét.

A Gyermekétkeztetési Alapítvány nyertes pályázata következtében 2014. július 20. és 2014. december 31. között 30 hátrányos helyzetű gyermek részesült minden hétfvégén és a tanítási szünetek ideje alatt tartós élelmiszersomagban.

Az előző évhez képest ebben az évben növekedett a gondozott gyermekek és családjaik száma, ahol több probléma együttes előfordulása a jellemző. Megjelenik és érezhető a családok anyagi nehézsége, a szegénység. Továbbá nagyon gyakori hiányosság a szülők gyermeknevelési problémája, a család nem megfelelő lakáskörülményei, a higiénés gondok, a szülői elhanyagolás. Ebben az évben számos alkalommal jött lakossági jelzés egyes családokról, melyeknél a szülők konfliktusa és az alkohol fogyasztása volt a fő gond.

A Tanyagondnoki Szolgáltatás és a Szociális szolgáltató új működési engedélye 2010. december 8-tól érvényes.

A településen 2004. óta működik Tanyagondnoki Szolgálat, melynek célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

Alapfeladatai közé tartozik a közreműködés az étkeztetésben, a házi segítségnyújtásban, a közösségi és szociális információk szolgáltatásában. Az egészségügyi ellátáshoz való

hozzájutás biztosítása (háziorvosi rendelésre szállítás, egyéb egészségügyi intézménybe szállítás, a gyógyszerkiváltás és gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása).

A 2004. évi módosítás nagy változást hozó eleme a térítésmentesség előírása, melynek célja a szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés és igénybevétel biztosítása volt.

A Szolgálat a településen három körzetben működik, három gépjárművel, a külterületen életvitelszerűen élő lakosok részére. Megszületésüktől életük végéig vehetik igénybe ingyenesen, kérelemre. A községben is nagyon jellemző karakteres folyamat az idősödés, ez természetesen hordozza magával azt, hogy az öngondoskodás képességét valahol pótolni kell.

Házi segítségnyújtásnál 18 fő az ellátható személyek száma.

A tanyagondnok szolgálatnál a tavalyi évben 106 fő volt a szolgáltatást igénybe vevők száma.

A gyermekek napközbeni ellátásáról elmondható, hogy 2006 szeptemberétől működik a Városi Bölcsőde, 26 férőhelyen. A 26 férőhelyen 2 csoport működik, melyben 2-2 kisgyermeknevelő biztosítja a gyermekek számára szükséges gondozást-nevelést.

Működési engedélyük 2013 januárjában változott, mely alapján ellátási terület változott meg. Eddig a Társulás tagjainak gyermekeit vehették fel, az új működési engedély értelmében Kunszentmárton és Kistérsége bármely településéről vehető fel gyermek.

A 2014. évben a bölcsődék kihasználtsága 89%.

A 2015. I. negyed év bölcsődei kihasználtsága 80%. Sajnos nem tölthető fel az intézmény 14 főre, amely létszám felvehető lenne, mivel folyamatosan vannak 2 év alatti gyermekek.

Étkezési-gondozási díj: Az intézményben 2014-ben a napi térítési díj 400,- Ft-ban volt meghatározva, 2015. évre nem változott az összeg. Az ingyen étkező gyermek 2014. évben 1 fő volt, 3 gyermekes 50%-os étkezési kedvezményben 2 fő részesült.

A Bölcsőde jelzőrendszeri tag, viszont 2014. évben nem volt szükség jelzésre a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek védelme érdekében.

2.1.4. Kunszentmárton

Népesség

Kunszentmárton település népessége 2001 és 2011 között folyamatos csökkenést mutat. A település népességének változása szempontjából kiemelt helyen áll a természetes szaporodás, fogyás folyamata. A természetes népmozgalmi mutatók Kunszentmárton esetében azt mutatják, hogy az élve születések és halálozások különbözete valamennyi vizsgált évben negatív volt a városban.

Az adatok alapján megállapítható, hogy a 2001-es és 2011-es népszámlálás időszaka alatt Kunszentmárton város népességének korösszetétele az idősebb korosztályok irányába mozdult el. Ezt támasztja alá, hogy 2011-ben a 0-14 évesek 3,1%-kal, a 15-19 évesek 1,1%-

kal a 20-29 évesek további 0,61%-kal képviselnek kisebb arányt a népességben, mint 2001-ben. Emelkedett a 30-39 évesek aránya 1,8%-kal, viszont 40-49 éveseké jelentősen csökkent (3,2%-kal), míg a további vizsgált idősebb korcsoportoké emelkedett (50 év felett minden korcsoport). A tendenciák egyértelműen azt mutatják, hogy a település népessége öregszik. A nemek közötti arány 2011-re minimálisan változott: nők: 52,38%, férfiak: 47,62%.

A település lakónépessége 2012. évben 8816 fő volt.

A városban a 2011 népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: cigány (1,33%, 116 fő), német (0,36%, 31 fő). 2001 óta a nemzetiségek arányában nem állt be jelentősebb változás a településen (a cigány lakosság aránya 0,91% volt), ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a népességnek csupán 85,4%-a adta meg nemzetiségi hovatartozását a népszámláláskor. Az adatok szerint 2011-ben a cigány lakosság aránya elmarad a megyei (4,94%) és az országos (3,17%) értékektől.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Kunszentmárton településen kimagasló a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működő cégek száma, de jelentős számú vállalkozás működik a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban és az építőiparban is. A térség természeti adottságai természetesen nagymértékben meghatározzák a terület mezőgazdaságát.

2011. évben a munkaképes korúak (15-64 évesek) száma 5.883 fő volt, ennek 54,73% a volt foglalkoztatott. Ez az arány, a 2001-es adatokhoz képest kedvezőbb értéket mutat, hiszen az arány a korábbi népszámlálás idején 45,45% volt. Fontos mindemellett jelezni, hogy a népességben belül 2001-ben a munkaképes korúak száma még 6.394 fő volt, ez az akkori népesség 65,87%-a volt. 2011-re a munkaképes korúak száma ugyan csökkent, arányuk viszont emelkedett a teljes népességben belül (67,51%-ra).

2011-ben a településről napi szinten ingázó foglalkoztatottak aránya 29,31% volt, míg a helyben foglalkoztatott helyi lakosok aránya 70,69% volt. 2001 óta jelentősen nőtt a napi szinten ingázó foglalkoztatottak aránya. Az adat alapvetően a helyi munkaerő-piaci lehetőségek beszűkülésére utal.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A csökkenő nem-roma népességgel szemben létszámuk nő. Figyelembe véve, hogy e népességben belül magasabb az alacsonyabb végzettségű, munkaerő-piaci és jövedelmi szempontból is hátrányos helyzetben lévő ember, körükben jóval sűrűbben jelentkezik a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Képzettség

A város népességének iskolázottsága a „legalább középiskolai érettségivel rendelkezők”, valamint az „egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezők” mutató vonatkozásában elmarad a megyei és országos szinttől. Emellett „az általános iskola első évfolyamát sem végezte el” mutató esetében a 2011-es adatok kedvezőbbek a megyei és országos mutatónál,

míg a „legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya” Kunszentmártonban jobb a Jász-Nagykun-Szolnok megyei aránynál, de elmarad az országos szinttől.

Oktatás

Kunszentmárton városban az óvodai feladatellátás két intézményben négy feladat ellátási helyen történik. A Városi Óvoda működtetője Kunszentmárton Város Önkormányzata, működési területe Kunszentmárton város közigazgatási területe. A Városi Óvoda a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ intézményi keretei között, két épületben – a Deák Ferenc utcai iskola épületében 2 csoporttal és a bölcsőde épületében 1 csoporttal – működik.

Az önkormányzati intézmény mellett óvodai intézményként működik a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság által fenntartott Szent Anna Katolikus Óvoda, 2 tagintézménnyel. A KSH adatai szerint a városban működő intézményekben 2011 óta 3 feladat ellátási helyen 11 óvodai gyermekcsoport működik.

Az óvodai kihasználtság alakulásával kapcsolatban elmondható, hogy a katolikus óvoda kihasználtsága kb. 86%-os, míg az önkormányzati óvodáé 100%-os.

A városban egy általános iskolai intézmény működik, a Kunszentmártoni Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola. Az iskola a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ köznevelési intézményként működő jogi személyiségű szervezeti egysége. Az intézmény 3 épületében – Deák Ferenc utcai iskola, Széchenyi Iskola és a Művészeti Iskola – a működtetői feladatokat az Önkormányzat a Városgondnokságon keresztül látja el. Az iskola 2010 óta 24 osztállyal működik

Az általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2013/2014-es tanévben 551 fő volt. Az elmúlt évek (2001 óta) tendenciája szerint ez a szám folyamatosan csökkenő (2001: 887 fő, 2005: 748 fő, 2010: 572 fő). A város általános iskolájában nemzetiségi oktatás nincs. Az általános iskolába más településről bejáró általános iskolai tanulók száma 15 fő volt a 2013/2014- es tanévben.

Középfokú oktatási intézmények száma a városban 1, feladat ellátási helyek száma 3, az iskola vonzáskörzete alapvetően a városra és a környező településekre (járás, kistérség) terjed ki.

Kollégiumi ellátás a városban nincs biztosítva, erre igény az elmúlt időszakban nem mutatkozott. A más településről bejáró tanulók száma csökkent: 2009-ben 134, 2011-ben 115, 2013-ban 60 fő.

Egészségügyi ellátás

Az alapellátás keretében a helyi önkormányzatnak gondoskodnia kell a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az önkormányzat a lakosság egészségügyi alapellátását a két gyermek háziorvosi, 5 felnőtt

házi orvosi, 2 fogászati körzetben vállalkozó orvosokkal kötött feladat-ellátási szerződésekkel biztosítja. Az orvosok vállalkozóként végzik feladatukat. A biztosított egészségügyi alapellátások között kell megemlíteni a mentőállomást és a házi betegápolási ellátást is.

A Központi Házi orvosi Szolgálat (Kunszentmárton Kossuth Lajos u. 6.) épületében működő 5 felnőtt házi orvosi praxis, valamint egy gyermek házi orvos jelenleg, külön megállapodás alapján – ideiglenes jelleggel- a Városi Egészségügyi Központ felújított épületében működik.

A házi orvosi körzetek rendelkeznek az előírt személyi-tárgyi feltételekkel. A városban két gyermekorvosi körzet működik területi ellátási kötelezettséggel, de egyben biztosítva a szabad orvosválasztás lehetőségét. A praxisok egymást helyettesítik, így biztosított a folyamatos ellátás. Az orvosok a betegellátás mellett végzik az iskola-egészségügyi, valamint az egyéb gyermek-ifjúsági közösségek prevenciók feladatait is a Védőnői Szolgálat közreműködésével.

A szakellátást a városban a Kunszentmárton Városi Egészségügyi Központ biztosítja. A kunszentmártoni Városi Egészségügyi Központ kistérségi betegellátást folytat, melynek kapcsán, felnőtt és gyermek lakosság egészségügyi alapellátásának egy részét (védőnői szolgálat, iskolaorvosi ellátás), járóbeteg-szakellátást és mozgó szakorvosi szolgálatot (gyermek és nőgyógyászat) valamint gondozói ellátást végez. Az Egészségügyi Központ ellátási területe a Mezőtúri Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete határozata alapján Kunszentmárton, Öcsöd, Szelevény, Csépa, Cserkeszölő, Tizzasas, Tizsakürt, Tizsainoka, Nagyrév, Cibakháza, Mesterszállás, Mezőhék. Az egyes szakfeladatoknál az ellátási területek változnak. Az Egészségügyi Központ területi ellátásán kívüli betegeket is ellát. Jelenleg Kunszentmárton és térsége az egészségügyi területi ellátás szervezés szempontjából a Dél-Alföldi régióhoz tartozik. Első szintű fekvőbeteg ellátó hely a szakfeladatok nagy részének szempontjából a szentesi Bugyi István Kórház.

Az ellátás keretében az alábbi szakrendelések érhetők el az intézményben: belgyógyászat, bőrgyógyászat, foglalkozás egészségügy, fül- orr- gégészet, gyermekgyógyászat, kardiológia, laboratórium, nőgyógyászat, pszichiátria, reumatológia, röntgen – ultrahang, sebészet, szemészet, terhes-gondozás, traumatológia, tüdőgyógyászat, urológia. Egyéb ellátás keretei között gyógytorna és fizioterápia is várja a betegeket.

Szociális ellátás

A város szociális ellátó intézménye a Szociális Alapellátási Központ és Bölcsőde. Az intézmény integrált szervezeti formában működik, melynek keretében biztosítja a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a tanyagondnoki szolgálatot, az idősek klubját, az idősek otthonát, a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a bölcsődei ellátást.

Az önkormányzat étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodik, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A feladat ellátását az intézmény napi egyszeri meleg étkezés (ebéd) biztosításával végzi, munkanapokon. Jelenleg 84 fő részesül az ellátásban, közülük 22-en a tanyagondnoki szolgáltatás ügyfeleként kapják az ebédet házhoz szállítva.

A házi segítségnyújtás gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik otthonunkban

önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak, továbbá azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. A házi segítségnyújtásban jelenleg 18 fő vesz részt, a jelenlegi gondozónői létszám ezt el tudja látni.

A tanyagondnoki szolgáltatás 2013 júliusától működik, kedvező tapasztalatokkal. Célja a Kunszentmárton közigazgatási területéhez tartozó Kungyalu illetve a város külterületi tanyás részein, hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos területein élő lakosok esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátásokhoz való hozzájutás elősegítése, valamint a jobb életminőség elérése. Továbbá a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi igények kielégítése. Igény szerint a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel. A szolgáltatást egy szakképzett tanyagondnok, egy, az intézmény által üzemeltetett gépjárművel végzi. Az igényeket a kapacitás függvényében teljesíti az intézmény.

Az Idősek Klubja a Kunszentmárton területén, saját otthonukban élők számára biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok fenntartására, napi egyszeri étkezésre, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A Klub munkanapokon, hétfőtől péntekig, 8-16 óráig, rendezvények esetén szükség szerint tart nyitva. Az engedélyezett férőhely száma 20 fő. A klub épülete felújításra szorul.

Az önkormányzat az Idősek Otthonában azoknak a személyeknek nyújt teljes körű ellátást, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt, önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, gondozást igényelnek és ellátásuk alapellátás keretében nem oldható meg. Az engedélyezett férőhelyek száma 23, az intézmény folyamatosan teljes létszámmal működik, várakozók száma 15-20 fő között mozog. A szolgáltatás helyszínéül szolgáló épület 2014-ben megújult, a szükséges tárgyi feltételek kialakításra kerültek, így a részleg a végleges működési engedélyt megkapta.

A családsegítő szolgáltatás a gyermekjóléti szolgálattal azonos telephelyen, de önálló szakmai egységként működő szolgáltatás, amelynek keretében személyes gondoskodást és szociális alapszolgáltatást nyújt. Célja a szociális és mentális problémák esetén a helyi szükségletek szerint kialakított, a szociális munka eszközeinek és módszereinek alkalmazásával, az életvezetési nehézségek elhárításának és feloldásának, továbbá a helyi szociális szükségletek feltárásának és megoldásának elősegítése.

A gyermekjóléti szolgálat célja hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, segítsen elsősorban a gyermek családban tartásában, a települési jelzőrendszer működtetésével, a veszélyeztetettség megszüntetésében és a megelőzésben érdekelt szakemberek együttműködésének szervezésében, koordinálásában. Feladatai a családgondozás a családban jelentkező működési zavarok elhárítására, családi konfliktusok megoldásának elősegítése, helyettes szülői ellátás szervezése és működtetése, segítő munka végzése és más szolgáltatások nyújtása, más szolgáltatók által nyújtott ellátások közvetítése, közreműködés az önkormányzat, gyámhatóság tevékenységében.

Az önkormányzatnak továbbra is pályázni kell az ingyenes nyári szociális gyermekétkeztetésre, hiszen 2014-ben is 119 gyerek részesült benne június 16-tól augusztus

29-ig.

2011. július 1. napjától az intézmény keretein belül működik a bölcsőde, két bölcsődei csoporttal, 26 fő engedélyezett létszámmal. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves egészséges, ill. 20 hetes – 6 éves sajátos nevelési igényű kisgyermek napközbeni ellátása, testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, optimális fejlődésének elősegítése. Az intézmény kihasználtsága 100%-os.

A bölcsődei gondozásért jelenleg gondozási díjat fizetnek a szülők, ez befolyással van a gondozotti létszámra.

Ha munka-erőpiaci változások miatt, az anyák munkába állásával megnövekedne az igény plusz csoport indítására, ennek tárgyi feltételei az intézményben biztosítottak, személyi feltételek biztosítására azonban szükség lenne.

A bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik, amely rövid időn belül felújításra szorul.

A fentebb felsorolt szolgáltatásokat az intézmény 4 telephelyen látja el.

A településen jelenleg rendszeres pénzbeli és természetbeni települési támogatás a közüzemi díjtámogatás, a lakbértámogatás, a helyi közlekedési támogatás, a rendkívüli pénzbeli és természetbeni települési támogatás, a rendkívüli települési támogatás, az eseti gyógyszer-támogatás és a köztemetés.

A városban a hátrányos helyzetű gyermekek száma 2013-ban 57 fő, 2014-ben 114 fő volt. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2013-ban 59 fő, 2014-ben 62 fő volt, ami 5,1%-os emelkedést mutat az előző évi adathoz képest.

2.1.5. Nagyrév

Népesség

A település lakosságának száma 2012. évben 709 fő.

A település 2012. január 1-jei lakosságának 32,44%-a 60 éven felüli, Nagyrév a többi településhez hasonlóan öregedő tendenciát mutat.

A településen a 65 év felettek száma több éven keresztül a 0-14 évesek számának 1,5-szerese. Az elmúlt években a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

2008. és 2009. években az elvándorlások száma magasabb volt, mint a településre vándorlások száma, de ez a tendencia megváltozott a helyi adópolitika elveinek megváltoztatása és a gyakorlatba történő bevezetése révén. Sajnos a központi finanszírozási elvek változása negatívan hat a település gazdálkodási feltételeire, ezáltal várható, hogy a jövőben ismételten bővülni fog az elvándorlások száma és csökken a településre vándorlások száma.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A település hátrányos helyzetéből és a nagyszámú alacsony iskolai végzettségű lakosokból következően az önkormányzat egyre nagyobb mértékben vesz részt a közfoglalkoztatásban.

A nyilvántartott álláskeresők száma a településen csökkenő tendenciát mutat, kivéve a 2011-es évet, amikor kisebb növekedés tapasztalható az aktív korú lakosságon belül.

Képzetség

A településen a 15 évesnél idősebb lakosság körében csaknem 20% az általános iskolai végzettségnél alacsonyabb iskolázottság mértéke, mely azonban a 2011-es népszámlálás adata szerint javuló tendenciát mutat. A nemek közötti arányszámot vizsgálva megállapítható, hogy a nők esetében magasabb az alacsony iskolai végzettség. Bár javulás észlelhető a nők körében, még mindig magasabb az arányszámuk a férfiakhoz viszonyítva.

Oktatás

2014. szeptember 1. óta a nagyrévi általános iskola a Tiszakürti Körzeti Általános Iskola telephelyeként működik. A tanulói létszám 11 fő, a gyermekek 1-4 összevont osztályban, iskolaotthonos rendszerben tanulnak két fő pedagógus irányításával.

A felső tagozatos korosztály a tiszakürti intézményben tanul, napi bejárással. A tanulók száma összesen 154 fő, ebből nagyrévi 23 fő.

Az oktatás továbbra is a helyben lévő – eredetileg 6 tantermes – általános iskola épületében folyik, ahol 2012. évben már helyet kapott az óvoda és a könyvtár is.

Az Óvoda jelenleg önállóan működik a településen és a 2012-es év kiugróan magas születések számának köszönhetően 2015. évben nő a kihasználtság, ezért a megfelelő férőhely biztosítása érdekében az önkormányzat pályázati forrásból kívánja felújítani a régi óvodai feladatokat ellátó épületet.

Egészségügyi ellátás

A település alacsony lakosságából eredően elegendő az egy vegyes – azaz felnőttek és gyermekek részére biztosított – háziorvosi szolgálat, melyet vállalkozó háziorvos lát el.

Az alacsony születések száma és az elvándorlás következtében alacsony a gyermekek száma is, így helyben nem működik gyermekorvosi szolgálat.

A szolgáltatást egy fő gyermekorvos biztosítja, aki havonta egyszer Mozgó Szakorvosi ellátás keretében látja el a gyermekeket.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás a kb. 20 km-re fekvő Tiszaföldváron, fogorvosi ellátás a kb. 10 km-re lévő Tiszakürt községben érhető el.

A településen közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott egy fő védőnő, akinek ellátandó területe Nagyrév és a szomszédos Tiszainoka közigazgatási területe.

Szociális ellátás

Nagyrév Község Önkormányzata 2011. augusztus 31-től szakfeladaton látja el a szociális étkeztetést /ellátotti létszám 44 fő/, házi segítségnyújtást /20 fő/ és a tanyagondnoki feladatokat /1 körzet/.

Az ellátandó célcsoport Nagyrév község közigazgatási területén élő rászorultak köre.

Az alapellátás keretében megvalósuló étkeztetés célja, hogy a szociálisan, vagy kora, illetve egészségi állapota alapján rászoruló személy legalább napi egyszer meleg ételt kapjon.

Az étkeztetést Nagyréven a települési önkormányzat által fenntartott Főzőkonyháról történik, napi egyszeri meleg étel, lakásra szállítással hétfőtől péntekig. Az étkeztetést 1 fő gondozónő napi 8 órában látja el.

Az étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló 2014. év decemberi adatok szerint összesen 7.499 adag étel került kiosztásra, amely elvitellel, kiszállítással és házi segítségnyújtással történt.

A házi segítségnyújtás keretében a házi gondozó az ellátott részére saját környezetben, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelő segítséget nyújt. Az ellátás kapcsán figyelembe veszi az ellátást igénylő meglévő képességeinek fenntartását, fejlesztésének lehetőségeit, valamint a szolgálat lehetőségeit.

A házi segítségnyújtás ellátandó célcsoportja Nagyrév község közigazgatási területén élő rászorultak. Az ellátás keretében külterületen is történik ellátás. A szolgáltatás gondozási körzetekben szerveződik.

A 2014. évi gondozási naplók havi zárásának összesítése szerint az ellátottak száma 198 fő volt. Az ellátottak kor szerinti bontásából kivehető, hogy zömében a 75-79 és a 80-89 évesek.

A tanyagondnoki szolgálat tevékenysége Nagyrév község közigazgatási határán belül élő teljes, - elsősorban – külterületi lakosságra terjed ki.

A tanyagondnoki feladatokat 1 fő tanyagondnok látja el. A tanyagondnoki rendszer célja elsősorban a külterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményi hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, az elszigeteltség feloldása.

A szociális alapszolgáltatásokat nyújtó területeken mindhárom szolgáltatás hétfőtől péntekig 8 órától 16 óráig tart, a tanyagondnoki szolgálatnál rendkívüli esetben a tanyagondnok szombat, vasárnap is behívható.

A Tiszakürt-Nagyrév Községek Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltatás Társulása keretében gyermekjóléti és családsegítés feladatát látják el a szakemberek a rászoruló személyek számára.

2.1.6. Öcsöd

Népesség

A település lakosságának száma 2004. január 1-én 3881 fő volt. Ez a szám 2007. évben 3766 fő, 2012-ben pedig 3566 fő. Továbbra is a folyamatosan csökkenő lakosságszám a jellemző. Korosztályonként is a lakosságszám további csökkenése figyelhető meg. A csökkenés aránya a 0-17 éves korúak esetében kiemelkedően magas, a 60-x éves korúaké viszont kismértékű. A születésszámot jelentősen meghaladja a halálozások száma.

A bevándorlás és elvándorlás között kisebb mértékben, de ugyanez figyelhető meg. Az összetételt tekintve viszont az elvándorlók jellemzően képzett, munkát kereső fiatalok, míg a bevándorlók a nagyvárosok perifériájára szorult, elszegényedett, segélyekből élő családostok, illetve családokhoz kerülő kiszolgáltatott hajléktalanok.

Továbbra is növekszik az etnikai lakosság aránya és ennek további növekedésével lehet számolni.

A település állandó lakosainak száma 2000-2010. közötti vizsgálatából kitűnik, hogy míg 2000-ben összesen 3.986 fő volt, addig 2014-ben 3.651 főre csökkent.

A 2014-es korcsoport szerinti megoszlást tekintve a 0-17 éves korúak száma 683 fő volt, a 18-59 éves korúak száma 2024 fő volt, míg a 60- x éves korúak száma 944 fő volt.

Az időskorú lakosság aránya továbbra is növekszik, míg a 0-17 éves korúak aránya csökken.

Foglalkoztatás, munkanélküliség

A foglalkoztatás helyzetében a településen az elmúlt időszakban nem történt változás. Az önkormányzati intézményrendszer a legnagyobb munkáltató a településen. A működő vállalkozások jelentős része a család foglalkoztatását és megélhetését hivatott megoldani és kevés azoknak a száma, amelyeknek ezen túl is munkaerő igénye van. Ezek elsősorban mezőgazdasági társas vállalkozások és betanított munkát igénylő vállalkozások.

A községben a munkanélküliség az országos átlag felett van, és jelentős azoknak a száma, akik tartósan kiszorultak a munkahelyekről. A lakosság jelentős hányada máról holnapra, szociális támogatásokból él.

A településen működő munkahelyek elsősorban mezőgazdasági jellegűek, kisebb mértékű a szolgáltatás, az ipar elenyésző. Jelenleg az önkormányzati intézményrendszer a legnagyobb munkáltató a településen. A működő vállalkozások jelentős része a család foglalkoztatását és megélhetését hivatott megoldani és kevés azoknak a száma, amelyeknek ezen túl is munkaerő igénye van. Ezek elsősorban mezőgazdasági társas vállalkozások és kisebb mértékben a szolgáltatások. Mindezek együtt az aktív korúak mindössze 20 %-át tudják foglalkoztatni.

A napi és heti ingázók aránya az aktív korúak 26 %-a. A napi ingázás iránya elsősorban Szarvas és Kunszentmárton. A munkáltató által történő utaztatással távolabbi településeken is történik foglalkoztatás. A heti ingázás fő iránya a főváros.

A munkanélküliek aránya megközelíti a 19 %-ot és az aktív korúak mintegy 35 %-a nem folytat kereső tevékenységet, Gyed, Gyes, Gyet ellátásban részesül, ápolási díjon van, tanuló, előrehozott öregségi nyugdíjas, csökkent munkaképességű.

Az önkormányzat évente 40-60 fő munkanélküli részére tudja biztosítani a közfoglalkoztatásban való részvételt. Ennek fő területei az intézményfenntartás, működtetés és a településüzemeltetés. A közmunka programok keretében az elmúlt években jelentős számban került sor OKJ-s képzésre parkgondozó, motoros fűrészkészítő szakmákban.

Képzettség

A település gazdasági és foglalkoztatási jellemzőiből eredően az aktív korú lakosságnak csak kis hányada rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Ezen belül jelentősebb a pedagógus értelmiség aránya, csökkent az agrár diplomások száma. Az orvosokon túl a néhány gazdasági-pénzügyi, államigazgatási szakember száma stagnál a településen.

Az orvosokon túl a néhány mezőgazdasági, gazdasági-pénzügyi, államigazgatási szakember száma stagnál a településen. A középfokú végzettségűek iránti igény is mindössze néhány munkahelyre korlátozódik. Ebből következik, hogy az aktív korú lakosság jellemzően segéd-, betanított, legfeljebb szakképzettséget igénylő munkát tud ellátni.

Oktatás

A gyermekek napközbeni ellátása a Szivárvány Óvodában Öcsöd nagyközségben élők számára helyben biztosított gyermekek napközbeni ellátásaként a Szivárvány Óvoda és a József Attila Általános Iskola napközi otthona.

A településen megtalálható az általános iskolai oktatás, a József Attila Általános Iskola, az alapfokú művészetoktatás - hangszeres képzés és társastánc, a képzőművészet/grafika, az iskolai napközi otthon.

Öcsöd Nagyközségi Önkormányzat kötelező feladatként látja el a nevelés-oktatás területén az óvodai nevelés, továbbá az általános iskolai nevelés és oktatás feladatát.

Önként vállalt feladatként látja el a közoktatási szakszolgálati feladatok közül a fejlesztő felkészítést, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást és a gyógytestnevelést.

Nem helyben biztosított a gyógypedagógiai tanácsadás és a korai fejlesztés és gondozás (Szolnokon van), a nevelési tanácsadás (Tiszaföldváron van), az alapfokú művészeti oktatás – népi tánc (Szarvason van).

Nem biztosított továbbá a településen a bölcsőde, a családi napközi, a házi gyermekfelügyelet.

A bölcsődei ellátás feltételeinek megteremtésére az önkormányzat eredményesen pályázott, így egy bölcsődei csoport indítására van lehetőség. A működési engedélyezési eljárás folyamatban van. A bölcsőde a jogerős működési engedély birtokában kezdheti meg működését.

Az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatait az alábbi intézmények működtetésével látja el:

Intézmény	Pedagógus létszám	Gyermek létszám	Telephelyek száma
Szivárvány Óvoda	11	125	1
József Attila Általános Iskola	25	265	2

A Szivárvány Óvodában jelenleg a székhelyen három, a telephelyen kettő, összesen öt csoport működik. A felvehető gyermeklétszám 125 fő. Az óvodába felvett gyermekek száma a 3 éves kort elérők folyamatos felvétele miatt haladja meg a törvényben előírt felvehető maximális gyermek létszámot. A székhely óvodában vegyes csoportok működnek, míg a telephely óvodában kis-közép, illetve közép-nagy csoport működik. Az óvoda eszközellátottsága jó, a székhely és telephely között kiegyenlített. Mindkét épület felújítására 2008-2010-ben került sor.

A telephelyen a megszűnő 3 csoport foglalkoztatójában került sor a bölcsőde kialakítására.

A József Attila Általános Iskolában jelenleg a székhelyen kilenc, a telephelyeken négy, illetve kettő, összesen tizenöt tanulócsoporthat működik. Az általános iskola a többi tantárgy mellett kiemelt figyelmet fordít a matematika, informatika és az angol nyelvoktatásra. A szakos ellátottság 100 %-os.

A magántanulók száma 9 fő. A tanulók a szülők kérelme alapján váltak magántanulóvá, körükben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 4 fő. A magántanulók jellemzően 14 év feletti, tanulásban sikertelen, egyszer, vagy többször osztályt ismétlő, túlkorosságuk miatt beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek. Részükre az iskola egyéni felkészítést biztosít heti két alkalommal. A cél az, hogy ezek a gyermekek is eljussanak a középfokú oktatásba. Az eddigi tapasztalatok szerint az általános iskola befejezése után többségük a szakiskolai képzésbe kapcsolódik be.

Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi alapellátás egy centrumban biztosított, ahol működik a háziorvosi szolgálat, a védőnői szolgálat két körzetben és a fogorvosi szolgálat. Innen kerül ellátásra az iskola egészségügy. Az ügyeleti ellátás a többcélú kistérségi társulásban Kunszentmárton központtal biztosított.

Az önkormányzat az egészségügyi ellátás területén kötelező feladatainak eleget tesz. A fogorvosi és az egyik védőnői állás helyettesítéssel megoldott.

A szakellátáshoz a lakosság Kunszentmártonban – a kistérség központjában (járóbeteg ellátás) – és Szolnokon, a megyeszékhelyen (járóbeteg és kórházi ellátás) jut, de fogadja a lakosságot járóbeteg ellátásban Szarvas város, illetve járóbeteg és kórházi ellátásban Szentes város.

A gyógyszer ellátás hétköznap a helyi gyógyszertárban biztosított, hétvégén legközelebb Kunszentmártonban és Szarvason szerezhetők be a gyógyszerek az ügyeletes gyógyszertárakból.

Az önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, az egészségtudatosság formálásában intézményei útján vállal szerepet – egészségügy, szociális ellátás, nevelés-oktatás. Az iskola oktatási programjának és az óvoda nevelési programjának része az egészséges életmódra nevelés.

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetésnél végzik a kötelezően előírt energia és tápanyagszámítást, illetve az étlapot a gyermek- és ifjúsági orvos hagyja jóvá. Ezen túl kiemelt figyelmet kap a korcsoportoknak (óvoda, iskola alsó tagozat, felső tagozat) megfelelő étrend biztosítása. Ezek lehetnek a garanciái az egészséges étrendre vonatkozó elvárásoknak, de a megfelelő ételmennyiségen túl az ételminőségen és összetételen mindig lehet javítani.

Szociális és gyermekvédelmi ellátás

A Nagyközségi Önkormányzat a következő szociális szolgáltatási feladatait biztosítja a Tóth József Alapszolgáltatási Központ keretein belül:

- szociális étkeztetést – a szociálisan rászorult legalább napi egyszeri meleg étellel való ellátását,
- házi segítségnyújtást – az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében, 24 férőhellyel,
- családsegítést,
- nappali ellátást – az igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatást 6 férőhellyel.

A szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a nappali ellátás és a családsegítés kiterjed a fogyatékos személyek, a pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátására is.

A Nagyközségi Önkormányzat önként vállalt szociális szolgáltatásként az Alapszolgáltatási Központ keretében működteti az idősek otthonát, az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek ellátását 21 férőhellyel.

A szociális szolgáltatások iránti igényeket alapvetően a demográfiai adatok határozzák meg. A lakosság elöregedése az ellátások iránti igény növekedését jelenti, ugyanakkor a népességfogyás az érintett célcsoport létszámának csökkenésével jár. Az ellátásban inkább résztvevő célcsoport, a 75 év feletti rászorulóknak a szolgáltatások igénybevitelénél 316 főről 324 főre emelkedett.

Összességében a szolgáltatások iránti igény növekedése figyelhető meg. A jelenlegi feladatellátó rendszerrel várhatóan a jelentkező igényeket ki tudják elégíteni, de az idősek otthonánál már számolni kell a várakozókkal. Fontos, hogy a szociális szolgáltatások személyi és tárgyi feltételei a hatályos jogszabályokban foglaltaknak megfelelően biztosítottak legyenek, továbbá, hogy kapjon hangsúlyt a szociális munka színvonalának, minőségének, hatékonyságának, hatásosságának kérdése.

A pénzbeli és természetbeni ellátások száma alátámasztja a foglalkoztatási, munkanélküliségi és ebből eredő jövedelmi nehézségeket, továbbá a település lakossága egészségi állapotának nem kielégítő voltát. Itt is jellemző az ellátottak számának növekedése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait egy fő családgondozó látja el. Feladata a gyermek

érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A kezelt esetek vonatkozásában 2009. évben a gyermekjóléti szolgálat szakembere leginkább információnyújtással (165 alkalom), tanácsadással (95 alkalom), segítő beszélgetéssel (130 alkalom), hivatalos ügyintézésrel (618 alkalom), családlátogatással (497 alkalom) segítette a rászoruló családokat. Hatósági intézkedésre (védelembe vétel 2009-ben) 26 alkalommal került sor, egy alkalommal tartottak esetkonferenciát, 15 alkalommal volt lehetőség a település lakosai részére adományok kiosztására.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számának alakulása

Megnevezés	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19 éves	Összesen
Gyermekek száma	127	168	58	34	387
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	35	44	14	1	94

Az ábrából kivehető, hogy a 0-6 éves korú és a 7-14 éves korú gyermekek tekintetében magas a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek aránya, továbbá megállapítható, hogy a rendszeres kedvezményben részesülő gyermekek aránya a 7-14 évesek körében a legmagasabb.

A foglalkoztatásból eredő jövedelmi viszonyok következtében magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma és az igénylők száma folyamatosan növekszik.

Óvodáztatási támogatásban 12 fő részesült 2009-ben. Ez a támogatási forma a halmozottan hátrányos helyzetű, 3-4 éves rendszeresen óvodába járó gyermekeket hivatott támogatni. A kérelmezők száma lényegesen több volt, mint a megállapított támogatás, de az óvodai hiányzások magas aránya miatt ezt nem lehetett nyújtani.

2.1.7. Szelevény

Népesség

A település népessége 2012. évben 1133 fő volt. A korcsoportok szerinti megoszlást tekintve a 0-18 évesek száma 232 fő, a 60 éven felüliek száma 282 fő, míg a 19-59 évesek száma 619 fő. 2012-ben a születések száma 8 fő, a halálozások száma 16 fő, elköltözések száma 46 fő. Az adatokból megállapítható, hogy a népességszám csökkenést elsősorban a kedvezőtlen népmozgalmi folyamatok: a születések alacsony száma, a magas halálozás és az elköltözés idézte elő.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A régió munkanélküliségi rátája 2012-ben 11,2 %-os volt. A munkanélküliség leginkább a 15-24 éves, pályakezdő korosztályt, valamint az 55 év feletti korcsoportot sújtja. A Kunszentmártoni kistérségben a régebben számos településen működő mezőgazdasági

termelőszövetkezetek mára átalakultak részvénytársasággá, vagy korlátolt felelősségű társasággá, vagy szétdarabolódva kisebb vállalkozások folytatják tovább a mezőgazdasági tevékenységet. A mezőgazdasági területeket nagyobb arányban egyéni gazdaságok (70%), illetve kisebb részben gazdasági szervezetek (30%) művelik.

Közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma a vizsgált időszakban jelentősen növekedett. 2010-ben 11-en dolgoztak közfoglalkoztatásban, ez a gazdaságilag aktív népesség 1,4%-a. A munkanélkülieket a közmunkaprogramokban tudják alkalmazni, ahol téli közmunkákon, belvív elvezetési munkálatokon és a mezőgazdasági utak karbantartásán dolgoznak.

A kereső lakosság nagyobb része minimálbérért dolgozik. A fekete foglalkoztatás problémája is jelen van a településen.

Képzetség

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Mivel szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőségeket. Mivel községünkben többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az említett személyek egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

Egészségügyi ellátás

A településen egy felnőtt orvos biztosítja az egészségügyi alapellátást a rászoruló lakosok számára. Szelevény községben egy védőnői állás van, vegyes körzetben. Az iskolai és az óvodai feladatok ellátása is a körzeti védőnő feladata. Házi gyermekorvos rendelés a községben heti 2 alkalommal van. Szűrőprogramok közül eddig a tüdőszűrés volt helyileg megoldva egy évben egy alkalommal a Megyei Kórház szervezésében. Évek óta részt vesz az önkormányzat az ún. élelmiszersegély programban, ahol a rászorulóknak tartós élelmiszer kiosztására kerül sor.

Oktatás

A településen a Hétszínvirág Napközi Otthonos Óvoda és a Cserkeszölői Petőfi Sándor Általános Iskola Szelevényi Tagintézménye várja az óvodába és iskolába vágyó gyermekeket.

Szociális ellátás

Szelevény községben igénybe vehetik az étkeztetést és házi segítségnyújtást, melynek célja a településen lakó idős, szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodás keretében alapellátás nyújtása.

Házi segítségnyújtás keretében a település gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak.

A létszám és szakképzettség szerinti megoszlás tekintetében az étkeztetést (ebéd házhoz szállítását) és házi segítségnyújtást két fő szakképzett ápoló – gondozó végzi, az étkeztetésben közreműködik egy fő szociális segítő.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására az Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálatot alapított. Az alapítás időpontja és a működés kezdete 2011.01.01.

A Gyermekjóléti Szolgálat – gyermekjóléti családgondozó útján – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, amelynek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. Ennek érdekében a Szolgálat családgondozója folyamatosan kapcsolatot tart a településen élő gyermekekkel, gyermekneveléssel, gondozással kapcsolatos intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, a Polgármesteri Hivatallal, magánszemélyekkel.

A szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatást biztosítja. A gyermekjóléti feladat és hatáskörét a családgondozó látja el. A munkáltatói jogkört Szelevény Község Polgármestere, a szakmai irányítást és felügyeletét pedig Szelevény Község Jegyzője látja el.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek jól ismerik a községben élő veszélyeztetett gyermekek körülményeit. A családgondozás nem minden esetben vezet eredményre, legtöbb esetben az anyagi gond a legnagyobb probléma. A gyermekek higiénia elhanyagolása is előfordul. Nagyon sok beszélgetésre, szemléletváltásra lenne szükség, a peremre került embereket a sajnálat után kitaszítja a társadalom.

Az önkormányzat gyermek-és ifjúságvédelmi feladataival foglalkozók az egyik legszélesebb körben mozognak: a közoktatás, a közművelődési intézmény, civil szervezet jelző rendszerei. Az önkormányzat szolgáló – és szolgálató jellege érvényesül.

A jelzőrendszerben a gyermekvédelmi gondoskodásban dolgozók fokozott együttműködése szükséges. Ez a településen jól működik. Az észlelő-és jelzőrendszer a gyermekbántalmazással, rosszbánásmóddal kapcsolatos információt elsősorban a jelzőrendszer tagjaitól (védőnői esetjelentés, óvodai, iskolai gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, szociális gondozó, körzeti megbízott) és egyéb lakossági jelzésből, bejelentésből, illetve hivatalból észleli.

A Cserkeszölői Petőfi Sándor Általános Iskola Szelevényi Tagintézményében és a Hétszínvirág Napközi Otthonos Óvodában 1-1 fő pedagógus/óvónő látja el a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladatait, de ez az intézményen belül minden pedagógusnak/óvónőnek alapfeladata.

A 2013. év során a gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége körében tanácsadás keretében történő ellátás 28 fő részére, családok száma 6 fő. Jelzőrendszerrel kapott jelzés alapján a legtöbb a közoktatási intézmény felől érkezett továbbá a rendőrség részéről. Kevesebb számban fordult elő, amikor a védőnő jelzett, vagy a pártfogó felügyelet, ügyészség, bíróság. Ami meglepő és pozitívum, hogy 3 alkalommal az állampolgár élt jelzéssel.

A Gyermekjóléti szolgálat tevékenység a kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek száma szerint. A kezelt probléma szerint (halmozott adat): 50 alkalommal anyagi természetű volt a probléma kiinduló pontja (megélhetési, lakhatással összefüggő), csupán egy

alkalommal történt magatartászavar, teljesítményzavar.

Jövőre vonatkozó tervek, javaslatok között szerepel az intézmény feladatainak megvalósítása során az ellátottak szociális helyzetének és mentális állapotának javítása, a családi funkciók erősítése, a mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett ügyfelek életvezetési képességének megőrzése, illetve javítása.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma 2013. évben összesen 139 fő (ebből tartósan beteg, fogyatékos 4 fő.)

A számadatok alapján a 2012. évhez képest a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagszáma kis mértékben csökkent. A családok anyagi helyzete, a szülők iskolai végzettsége, illetve munkanélkülisége továbbra is sajnos befolyásoló tényezőkként szerepelnek a támogatásban részesülők számában, a gyermekek hátrányos helyzetében és szegénységében. A minimális csökkenés csak annak tudható be, hogy a gyermekek iskolai tanulmányaikat befejezték.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok közül jelentős számban vannak azok, akiknél a család rendszeres jövedelmét a szociális juttatások, a családi pótlék és az iskoláztatási támogatások teszik ki.

Óvodáztatási támogatás 2013. év folyamán 9 fő részére 110.000,- Ft került kifizetésre az alábbi megoszlásban: 2013. júniusban: 4 fő részére, 2013. decemberben 5 fő részére.

Egyéb önkormányzati támogatásként említhető a településen a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíj-támogatás. A 2013. évben 360.000,- Ft került kiosztásra a rászorulóknak között, mely 100%-ban az önkormányzati költségvetést terhelte. A településen a támogatott nappali tagozaton tanuló, alapképzésben résztvevő főiskolai hallgatók száma 9 fő.

A gyermekétkeztetés az általános iskola ebédlőjében és a napközi otthonos óvodában van megoldva. Az önkormányzat szerződésben áll a Csépa Községi önkormányzat fenntartásában álló önkormányzati konyhával, ahol a személyi feltételek biztosítottak, az ételmezésvezető szakképesítéssel rendelkezik.

Szociális nyári gyermekétkeztetés: Szelevény Községi Önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és az 1-8 évfolyamokon nappali rendszerű iskolai oktatásban részesülő gyermekek számára a 2013. június 17-től 2013. augusztus 15-ig terjedő időszakra 44 munkanapon keresztül szociális gyermekétkeztetést biztosított átlagosan 39 gyermek számára. Az étkeztetés biztosításához a forrást pályázat útján nyerte az Önkormányzat, melynek összege 813.120,- Ft. Az önkormányzat évek óta részt vesz a szociális nyári gyermekétkeztetési programban.

2.1.8. Tiszaföldvár

Népesség

Tiszaföldvár állandó népességszáma a 2014. december 31-i állapotnak megfelelően 11.524 fő. Ez az előző évekhez hasonlóan csökkenő tendenciát mutat.

A település állandó népességszámának korcsoportos bontása az alábbiak szerint alakult:

életkor	férfi	nő	összesen
0 - 2	149	137	286
3 - 5	154	152	306
6 - 13	484	432	916
14 - 17	263	221	484
18 - 59	3408	3152	6560
60 -	1054	1648	2702
Összesen:	5512	5742	11254

A település elmúlt négyévi demográfiai adatait áttekintve, egyértelműen megállapítható, hogy az állandó lakónépesség száma viszonylag stagnál, és a korcsoportos megoszlás is igen csekély változásokat mutat.

A lakónépesség nemek szerinti százalékos megoszlása szintén állandó arányt mutat, 45%, 55% között van.

A nők magasabb számát vizsgálva azonban, a korcsoportos bontásnál már kimutatható, hogy csupán a 60 év feletti lakosság esetében lesz igaz a tendencia, mivel a 60 év alatti korosztály esetében a férfiak száma folyamatosan a magasabb. Mindez, a 60 év feletti korosztály férfi tagjainak magas halálozási számát mutatja.

Az öregedési index a 60 év felettek számának növekedését, illetve a 14 év alattiak számának csökkenését mutatja. A település elöregedése folyamatos.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Az elmúlt évek során a városban is nőtt a szociálisan nehéz helyzetbe kerülők száma. Nagyarányú a tartós munkanélküliség, e mellett egyes célcsoportok (kisebbség, fogyatékkal élők, nők) munkaerő-piaci helyzete rendkívül hátrányos.

Jellemző a településen élő szegény népességre, hogy saját vagyonnal, ingatlannal nem rendelkeznek, rendszeres jövedelmük az aktív korúak ellátásából, valamint a gyermekek után járó családtámogatási ellátásokból tevődik össze.

Jövedelmi helyzetükben való változást a szezonális munkák beindulása és közfoglalkoztatás hoz, átmenetileg javítva a folyamatos megélhetési problémákat, de rossz egészségügyi állapotuk miatt ezt sem tudják kihasználni.

A településen élő alacsony iskolai végzettségűek különösen hátrányos helyzetben vannak, hiszen a mezőgazdasági munkák csak idényszerűen jelentkeznek, és a betanított gyári munka sem dominál a településen. Ezeknek a személyeknek szinte egyedül csak a közfoglalkoztatás jelenti a kiutat a munkanélküliségből.

2014. január relatív munkanélküliségi mutatóját összevetve 2013 januárjával, illetve 2012 januárjával mindkét esetben jelentősen kedvezőbb képet kapunk. 2012 januárjához képest az ország több mint háromnegyed részében enyhén vagy jelentősen javult a relatív

munkanélküliségi mutató.

A KSH 2014. évben közzétett a foglalkoztatásra vonatkozó legfrissebb gyorsjelentése szerint a 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája 0,9 százalékponttal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest.

Tény, hogy az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva az aktív munkavállalási korúak között (15-64 év) a legtöbb kategóriában a férfiak és a nők esetében is javultak vagy legalábbis változatlanok maradtak a foglalkoztatási adatok. A statisztikai adatok mögött azonban több, összetett folyamat húzódik meg, amelyek végső soron azt mutatják, hogy az elmúlt évek foglalkoztatási tendenciái összességében inkább kedvezőtlenek voltak. A foglalkoztatási többlet túlnyomó részét a közmunka adja, kisebb részben a migráns munkavállalók és a fehéredés is hozzájárul a látszólagos bővüléshez, ugyanakkor közben csökken a versenyszférában alkalmazásban állók száma. Elsősorban tehát nem a piaci, hanem a támogatott munkahelyek száma nőtt (közfoglalkoztatás).

2012. évben települési szinten a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban 112 fő vett részt. A foglalkoztatás zömmel napi hat órás munkaidőben, 80%-os támogatottság mellett valósult meg. 2013. évben ezzel szemben már többnyire nyolc órás munkaidőben 80% és 100%-os támogatottsággal több, mint 307 személy került bevonásra valamely közfoglalkoztatási programba.

Gyermekek napközbeni ellátása, oktatás

A Városi Bölcsődében 2006 szeptemberétől működő Városi Bölcsőde, 26 férőhelyen fogadja a Tiszaföldvári családok gyermekeit.

A 26 férőhelyen 2 csoport működik, melyben 2-2 kisgyermeknevelő biztosítja a gyermekek számára szükséges gondozást-nevelést.

A Bölcsőde jelzőrendszeri tag, viszont 2014. évben nem volt szükség jelzésre a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek védelme érdekében.

Elsősorban munkavállaló szülők gyermekei részesülnek előnyben a felvételnél, de 2014. évben minden írásban benyújtott felvételi igénynek helyt tudtak adni. Az intézmény, mint jelzőrendszere tag, nem élt jelzéssel a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek védelme érdekében, tekintettel arra, hogy veszélyeztető helyzetet vagy magatartást nem tapasztaltak.

A Vadárvácska Óvoda (Tiszaföldvár, Kossuth Lajos út 124.) 198 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik.

Napi munkájukban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram alapján készített helyi Nevelési Program az irányadó, valamint a nevelőtestület által elkészített és elfogadott Esélyegyenlőségi Terv. Ezek a programok tartalmazzák az óvoda gyermekvédelmi feladatait is. A Gyermekvédelmi Munkatervben rögzítik a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat, melyet egy nevelési évre készítenek.

Az intézmény fontosnak tartja, hogy a gyermekek minél hamarabb bekerüljenek óvodai intézménybe a fejlődés és nevelés szempontjából, valamint a negatív hatások kompenzálása

miatt. A gyerekek különböző anyagi háttérű, iskolázottságú, érdeklődési körű és temperamentumú családokból kerülnek az intézménybe. Jelentős arányban élnek megfelelő lakás és anyagi körülmények között, azonban az ő életszínvonaluk minősége is meglehetősen romlott az utóbbi időben az ország gazdasági válsága miatt. A gyermeklétszám csaknem felénél a családban a munkanélküliség probléma. Változatlanul nagy figyelmet fordítanak az 5. életévét betöltött gyermekek kötelező óvodába járásának betartására, hiszen fontos, hogy minden hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermek elérje az iskolaérettség szintjét, és időben megkezdjék iskolai tanulmányaikat.

A Belterületi Óvoda (Tiszaföldvár, Szondi út 6/a) 91 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik.

Jellemző, hogy egyre több gyermek küszködik lelki problémával az otthoni körülmények miatt (számítógépes játék, éjszakai tv nézés), e miatt gyakran fáradtan zaklatottan érkeznek a gyermekek reggel. Az óvónők tapasztalata, hogy a gyermekek többsége szinte minden nap éhesen megy az óvodába, reggeli nélkül érkeznek. A szülők saját szükségleteiket veszik figyelembe és érvényesítik, majd a gyermeki szükséglet ezután következik. A szülői felügyelet hiánya, bizonytalanságot, elhagyatottságot, félelmet vált ki a gyermekben.

Visszatérő probléma a hátrányos helyzetű családokban is, hogy a gyermekek érzelmileg, fizikailag elhanyagoltak. Gondozatlanul, ápolatlanul és éhesen mennek óvodába. Tapasztalható, hogy sok családban sérülnek a gyermeki jogok. Egy családnál merült fel veszélyeztetettség, melyről jelzéssel éltek a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

A Homoki Óvoda (Tiszaföldvár-Homok, Döbrey János út 129.) 136 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik.

Problémát jelent jó néhány gyermek esetében a gondozatlanság, ápolatlanság, ami gyakran fejtevésséghez vezet. Ez 2014. évben is jellemző probléma volt, ami miatt gyakran hiányoztak gyerekek. Több gyermeknél volt tapasztalható az elhanyagoló nevelés, ellátás a szülők részéről. Sajnos előre láthatólag javulás sem várható, már ez évben is tapasztalták, hogy egy család „elszökött” otthonról az édesapától anyaotthonba, ebben kérte az édesanya az óvoda segítségét.

Kossuth Lajos Általános Iskola (Tiszaföldvár, Kossuth út 116-120.) tanulólétszáma 346 fő.

Az iskolában osztályfőnökök végzik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat, amelyben segítséget az osztályfőnöki munkaközösség-vezető, az igazgatóhelyettes és az igazgató nyújt.

A gyermekeket veszélyeztető tényezők között első helyen a rossz anyagi körülmények, a magatartási, beilleszkedési és tanulási problémák szerepelnek. Az anyagi problémák kezelésére az iskola és az önkormányzat leginkább az ingyenes tankönyv biztosításával, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel, az étkezés kedvezményességével tud segítséget nyújtani. Öröndetes, hogy már minden rászoruló tanuló (1-8.évfolyamig) igénybe veheti az ingyenes ebédet, tízórait és uzsonnát, amely nagyon sokat jelent ezeknek a tanulóknak az egészséges testi és szellemi fejlődésük szempontjából.

Leggyakoribb magatartási probléma a tiszteletlen viselkedés, a súlyosabb magatartási problémával küzdőket továbbirányítják a Hetényi Géza Kórház Gyermekideg-gondozójába. Ezeknél a tanulóknál az esetek nagy részében gyógyszeres kezelést javasol a kezelő

szakorvos.

Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola (Tiszaföldvár, Ószőlő Fő út 3.) tanulólétszáma 361 fő.

Az iskola feladatait nagymértékben meghatározza az iskola beiskolázási körzetében élő családok szociális helyzete. Az iskola pedagógusai folyamatosan figyelik, feltárják a gyermekek szociális hátrányait. A problémákra érzékenyek, igyekeznek azok gyökereit feltárni.

A Homoki Általános Iskola (Tiszaföldvár, Döbrei János út 133.) tanulói létszám 191 fő.

2014. évben a szülőknek 36 alkalommal küldtek felszólítást, hogy gondoskodjanak gyermekük rendszeres iskolába járásról. Egy alkalommal éltek feljelentéssel, ezt a tanulót ki is kellett emelni a családjából. Az iskola képviselőjében 2 esetmegbeszélésen vettek részt a Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében. Gyermekek és ifjúságvédelmi felelősök és az osztályfőnökök 18 esetben kerestek fel tanulót és szülőjét családi környezetben. Hiányzás, magatartási problémák megbeszélése céljából.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Révay György Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Kollégium és Gyermekotthon (Tiszaföldvár, Beniczky G. út 5.) Tanulólétszáma 187 fő.

A problémák túlnyomó részét a halmozottan hátrányos helyzetű családi háttérrel rendelkező vagy nem együttműködő családból érkező, nagyon nehezen motiválható és megtartható gyerekek ellátása okozza. Hiányosnak ítélik az igazolatlan hiányzásokhoz kapcsoló törvényi szabályozást, szankcionátlanságot, ami miatti egyes tanulók igazolatlan hiányzásai elindítanak egy bomlasztó folyamatot, az erre hajlamos gyerekek levonhatják azt a következtetést, hogy az igazolatlan hiányzás után „úgysem történik semmi”. A tanulók közül jó néhányan beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdenek, ebből és hátrányos helyzetükből kifolyólag sokkal nehezebben túrik és kezelik a konfliktus helyzeteket, mint ép társaik.

A Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakközépiskola és Kollégium (Tiszaföldvár, Kossuth út 122.) A Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakközépiskola és Kollégium intézményben a vizsgált időszak átlagában 475 tanuló folytatta tanulmányait.

Egészségügyi ellátás

A városban öt háziorvosi körzet, két gyermekorvosi körzet és két fogorvosi körzet működik, mindenütt egyéni egészségügyi vállalkozóként látják el feladatukat az orvosok.

Az alapfelszereltség és az ellátáshoz szükséges egyéb tényezők minden körzetben rendelkezésre állnak. Az önkormányzat jóvoltából folyamatosan felújításra kerülnek az ellátás helyszínéül szolgáló épületek, rendelők. Az elért eredmények között említendő az akadálymentesítés, az épületek folyamatos felújítása, modernizálása és a szűrések rendszeresítése.

Szociális ellátás

A rendkívüli települési támogatáson túl a települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személyek részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható.

Köztemetés elrendelésére 2012-ben 7 alkalommal, 2013-ban 12 alkalommal, 2014-ben 6 alkalommal került sor.

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást Tiszaföldvár Város Önkormányzata az integrált szervezeti formában működő Egyesített Szociális Intézmény Tiszaföldvár működtetésével biztosítja.

Tiszaföldvár város településen alapszolgáltatásként étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, továbbá nappali ellátást (demens személyek nappali ellátása) végeznek, míg szakosított ellátásként az idősek otthona van jelen.

A feladatellátása jelenleg három szakmai egységben történik:

- Nappali Szociális Ellátó Szolgálat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás: idősek klubja működtetése, demens személyek nappali ellátása)
- Családsegítő-és Gyermejkölési Szolgálat (szakmailag elkülönülő egységekben családsegítés, valamint gyermekvédelmi tevékenység biztosítása)
- Idősek Otthona (ápolást, gondozást nyújtó ellátás biztosítása 50 férőhelyen)

Az intézmény általános célja az intézmény működési területén élő, szociális helyzetük, egészségi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek intézményi szolgáltatások keretében történő ellátása.

Az alapszolgáltatások biztosításának célja, hogy segítséget nyújtson a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy okból származó problémáik megoldásában.

A szakosított ellátás biztosításának célja, hogy gondoskodjon azokról az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászorult személyekről, akiket az alapszolgáltatás keretében nem lehet ellátni.

A bentlakást nyújtó szakosított ellátások tekintetében is meghatározó a demens igénylők száma. Az ellátásra várakozók jelentős hányada szakvéleménnyel is rendelkező súlyos fokú demenciában szenvedő idős. Állapotukból adódóan folyamatos ellátást igényelve alapszolgáltatás keretében gondozásuk nem elégséges, másrészt az egészségügyi szakellátásban történő kezelésük időben korlátozott, végleges megoldást semmiképpen nem jelentve. Az intézményi elhelyezésre várakozók magas száma tovább késlelteti az ellátási szükségletek kielégítését, így aztán az intézmény intenzív gondozást biztosító részlege

komoly hiányt pótló szerepet is betölt az ellátó rendszerben.

Az étkeztetést igénybevevők meghatározó hányada a nők köréből kerül ki, azok közül is kiemelkedően magas a 70 éven felüliek aránya. Ezen túl jellemző az egészségi állapot miatti jogosultság, az ellátottak önellátásukra segítséggel képesek.

Az ellátottak háztartásának meghatározó bevételi forrása a saját öregségi nyugdíjak, valamint a rokkantsági nyugdíj. Az étkeztetésben részesülők két százaléka rendszeres havi jövedelemmel nem rendelkező személy. Megélhetést biztosító egyéb ellátásban, önkormányzattól vagy más állami szervtől nyújtott támogatásban az ellátottak csupán 14%-a részesül.

A szociális jellemzők vonatkoztatásában az elmúlt néhány év tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellátási igények között jelentősen megnövekedett a szenvedélybetegségek, valamint a pszichiátriai betegségek okozta egészségkárosodásból származó szükségletek aránya.

Az étkezést munkanapokon körülbelül 70-75 fő veszi igénybe, az ellátott szükségleteinek megfelelően az étel helyben fogyasztásával, elvitelének lehetővé tételét vagy lakásra szállításával.

Az étkezés igénybevételének módját a kapcsolódó szolgáltatás – klubtagság, házi segítségnyújtás – igénybevétele határozza meg. Ezen belül az ellátott igénye, lakóhelye, egészségi állapota befolyásolja. Az ellátottak jelentős része egészségi állapotából adódóan a házhozzállítást igényli, mely évek óta meghatározó tendenciának mondható.

A házi segítségnyújtás engedélyezett ellátottak száma 52 fő, az intézménynél engedélyezett szociális gondozói létszám 7 fő. A szolgáltatás kihasználtsága folyamatos, teljes.

Házi segítségnyújtás keretében a gondozónők saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatást igénybevevők meghatározó hányada időskorú, saját otthonában élő személy, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. A házi segítségnyújtást igénybevevők meghatározó hányada itt is a nők köréből kerül ki, azok közül is kiemelkedően magas a 70 éven felüliek aránya. A házi segítségnyújtást a megállapított gondozási szükségleteknek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi négy órában kell nyújtani. A gondozottak 80%-a egyedül él, így a fizikai segítségen túl (például mosás, bevásárlás, gyógyszerkiváltás) mentális gondozást is igényelnek. Életkor szerinti megközelítésben elmondható, hogy az ellátásban lévők több mint a fele 75 év feletti idős.

Az idősek klubja férőhelyének száma 20 fő. A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Az igénybevevők jellemzően 65 éven felüliek.

A szolgáltatás igénybevevői nagy általánosságban a területi alapszolgáltatások legkedvezőtlenebb szociális státuszú ellátottjai, mélyszegénységben élő, pszichésen labilis, személyiségében destruálódott csoportja.

A klub szolgáltatásainak igénybevétele mellett valamennyien étkeztetésben is részesülnek, de sajnos anyagi lehetőségeik korlátozzák az ebédek napi igénybevételét. Az ebédek csupán részleges igénylése kihat a klubban való megjelenésre is, azaz a csökkent számú étkeztetési napok lecsökkentik a klubban történő részvételt is.

Az igénybevétel során többen kiéhezve érkeznek, téli hónapokban a nappali tartózkodással spórolnak az otthoni fűtéssel, mindemellett jellemző körükben a mosás és fürdési lehetőség hiánya is.

2013-ban összesen 15 fő, 2014-ben összesen 16 fő vette igénybe a szolgáltatást.

A demens részleg engedélyezett férőhelyeinek száma 5 fő. A demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum, vagy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket látja el.

A szolgáltatással olyan idős emberek gondozását biztosítják, akik még családi környezetben, otthonukban élnek, de napközbeni ellátásuk és felügyeletük nem megoldott.

A nappali ellátás – Idősek Klubja szaktevékenységen klubgondozó munkakörben foglalkoztatottak száma egy fő (napi négy órában). A demens személyek nappali ellátása szaktevékenységen szociális gondozó munkakörben foglalkoztatottak száma 1 fő, valamint mentálhigiénés munkatárs munkakörben foglalkoztatottak száma 1 fő (napi négy órában).

A Családsegítő Szolgálat az intézmény önálló szakmai egységeként családgondozói feladatokat lát el, ellátásokat közvetít, és szervezési tevékenységet végez.

A Szolgálat célja a településen élő szociális vagy mentálhigiénés problémái illetve egyéb krízishelyzete miatt segítséget igénylő személy, család számára történő segítségnyújtás, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése érdekében.

A családsegítő szolgálatot felkereső ügyfelek tekintetében elmondható, hogy az anyagi nehézségek első helyen állnak a hozott problémáik között. emiatt sokaknak a legalapvetőbb megélhetéshez szükséges feltételek biztosítása is hatalmas gondot jelent. Mindezt tovább súlyosbítja az eladósodás, gyakorta közüzemi szolgáltatók irányába. Kiemelkedő számot képvisel még az életviteli, lelki, mentális és az egészségkárosodásból eredő problémák megjelenése a segítséget igénylők körében. Életvezetési nehézségeik konkrétan alkoholfüggőség, munkanélküliség, rendszeres jövedelem nélkülség, hajléktalanság, pszichiátriai betegségek talaján eredeztethetők.

A településen a lakhatási szegénység változatlanul emelkedő tendencia, a közmű nélküli ingatlanok száma emiatt is jelentős. Ennek következtében az érintett családoknál jelentős életminőség romlás tapasztalható.

Az idősek otthona szolgáltatás célja az önmaguk ellátására nem, vagy folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetésről, szükség szerint ruházat illetve textíliával való ellátásról, mentális gondozásról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásról, valamint lakhatásról teljes körű ellátás keretében való gondoskodás biztosítása.

Az engedélyezett férőhelyek száma összesen 50 fő, ebből általános elhelyezés 47 fő, emelt szintű elhelyezés 3 fő.

Idősek otthonában a törvényi előírásoknak megfelelően gondozási szükséglettel rendelkező, a rá irányadó, a nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el, aki rendszeres fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igényel.

A bentlakást nyújtó részlegben ellátottak meghatározó hányadát a női lakók jelentik, a kor szerinti megoszlás vonatkozásában pedig a legmagasabb a 75 éven felüli lakók aránya. Az igénylők száma folyamatosan nő.

A szakmai egység jelenleg engedélyezett létszáma 12 fő. Az intézményben megjelenő intenzív ápolási-gondozási szükségletek kielégítése a jelenleg rendelkezésre álló szakmai létszám mellett rendkívül nehezen teljesíthető.

A településen a gyermekes családok részére jutatott, legfontosabb települési juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult gyermekétkeztetés esetén normatív kedvezményekre, természetbeni támogatásra (Erzsébet-utalvány), valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevétele.

Természetbeni támogatás (Erzsébet-utalvány) 2014. évi támogatási adatai		
Támogatás időpontja	Támogatásban részesülők száma	Támogatás összege
Augusztus	943 gyermek	5.469.400,-Ft
November	908 gyermek	5.266.400,-Ft

A kedvezményre való jogosultságot a gyermeket gondozó család egy főre jutó jövedelme, valamint vagyoni helyzete együttesen határozzák meg.

2013. évhez képest 2014-ban is többségben vannak az egy-, illetve kétgyermekes családok a három-, vagy többgyermekes családokhoz képest.

Továbbra is a 7-14 éves korosztályból részesülnek a legtöbben kedvezményben. A nagykorú gyermekek száma növekedett, 54 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ez meglepően magas a korábbi években tapasztalt 10-12 főhöz viszonyítva. Ez a korosztály, amely a legkevésbé tudja kihasználni a kedvezmény adta lehetőségeket, főleg ha felsőfokú oktatási intézmény hallgatója.

Megállapítható, hogy a településen élő, gyermeket nevelő nehéz helyzetben lévő családoknál továbbra is rendkívül fontos támogatási forma a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Különösen kiemelt jelentősége van a rászoruló családok gyermekeinek ingyenes étkezésének biztosításában. Tekintettel arra, hogy az ellátás elsősorban természetbeni segítséget jelent a családok számára, az ellátó rendszeren belül elmondható, hogy ténylegesen betölti a szerepét.

A Városi Bölcsődében törekszenek arra, hogy minél egészségesebb módon étkezzenek a gyermekek a bölcsődében, és megkapják mindazokat a tápanyagokat, melyek életkoruknak a legmegfelelőbb.

A 2014. december 31-ei statisztikai állapotnak megfelelően 119 fő hátrányos helyzetű gyermeket/ tanulót és 189 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/ tanulót tartanak számon a településen.

2014. évben óvodáztatási támogatásban 36 gyermek részesült.

Első alkalommal támogatás 6 esetben került kifizetésre. Elutasításra került 3 kérelem, a hiányzások 25 %-os mértékének meghaladása miatt.

Tiszaföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 17/2013. (VIII. 02.) önkormányzati rendelete értelmében a települési önkormányzat a rendeletben meghatározott feltételek szerint helyi közlekedési támogatást állapíthat meg annak a személynek, aki a településen működő oktatási intézmények nappali tagozatán tanulói jogviszonnyal, valamint a városban bejelentett lakcímmel rendelkezik.

A jogosultság egy tanévre, de legfeljebb a helyi közlekedési szolgáltatás működésének időtartamára állapítható meg.

A helyi közlekedési támogatás kedvezményes bérlet formájában kerül megállapításra, melynek összege 950,- Ft/fő/hó. 2014. évben havonta átlagosan 397 személy részére került megállapításra a helyi közlekedési támogatás.

Tiszaföldvár Város Önkormányzata az Egyesített Szociális Intézmény Gyermekjóléti Szolgálatának (a továbbiakban: Szolgálat) működésével biztosítja a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátást nyújtó gyermekjóléti szolgáltatást.

Az alábbi táblázat adatai mutatják meg a 2013– 2014-es évben a Szolgálathoz eljutott jelzések számát.

Jelzőrendszer által küldött jelzések száma:		
Megnevezés	2013-ban	2014-ben
Védőnői jelzés	20	19
Szem. gond. nyújtó szoc. szolg.	21	21
Közoktatási intézmény	124	121
Rendőrség	20	13
Ügyészség, bíróság	6	2
Pártfogói felügyelői szolgálat	12	12
Állampolgár	20	52
Önkormányzat, gyámhatóság	93	100
Összesen:	316	340

A 2014-es évben a táblázatban szereplő jelzéseken kívül 1 alkalommal egészségügyi szolgáltatótól, 4 alkalommal átmeneti gondozást biztosító szociális szolgáltatótól (családok átmeneti otthona) 3 esetben társadalmi szervezettől, továbbá 1 alkalommal áldozatsegítő szolgáltatótól érkezett jelzés.

A Szolgálat gondozási eseteinek alakulását a következő táblázat mutatja:

Gondozási esetek alakulása	2013-ban	2014-ben
Családgondozás keretein belül történő gondozás	104	86
Alapellátásban történő gondozás:	169	155
Védelembé vétel:	37	43
Nevelésben lévő:	45 + 1 utógondozott	38 + 1 utógondozott
A gondozásban lévő gyermekek száma összesen:	356	323

2013-ban 222 család 356 gyermekével volt kapcsolatuk, majd 2014-ben 179 család 323 gyermekével dolgoztak. A csökkenés oka sajnos nem a problémák számának leeredukálódása, hanem a jelzett problémák fajsúlyának és összetett terheltségének növekedése, mely magát a gondozási időszakot is megnöveli. A családgondozók mindent megtesznek annak érdekében, hogy minél több veszélyeztetett gyermeket kutassanak fel. Természetesen minden jelzés kapcsán felelősségteljesen, a szakma szabályainak megfelelően járnak el, igyekeznek ezen felül megtalálni a segítségre szoruló gyermekeket, de leterheltségük mellett ez nem tud olyan ütemben zajlani, mint arra szükség lenne.

A Gyermekjóléti Szolgálat éves ügyfélforgalma 2014-ben 3670 fő.

A feladatot ellátó családgondozók száma 3 fő.

Összességében elmondható, hogy jellemzően sokproblémás családok kerülnek a szakemberek látókörükbe (anyagi, életvezetési, szenvedély- és pszichiátriai beteg, konfliktusokkal terhelt kapcsolat, gyermeknevelési, magatartási problémák, stb.), szinte minden esetben nagyon összetett problémákkal találkoznak.

A 2013-as és 2014-es év adatait összehasonlítva látszik, hogy jelentős emelkedés a családi konfliktusok és a családon belüli bántalmazás illetve a fogyatékossggal, retardációval küzdő családok esetében van.

2.1.9. Tiszainoka

Népesség

A településen élők száma évek óta stagnál, illetve az utóbbi négy évben mutatott néhány fős javulást pozitív irányba, hiszen 2012. évben a lakónépesség 448 fő volt. Jelenleg 423 fő a falu lakossága, ebből a 0-18 évesek száma 99 fő.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tiszainokán a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, továbbá a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

A közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma 2014-ben 22 fő volt, ez a gazdaságilag aktív népesség 4,8%-a. A téli közmunkában belvíz elvezetési munkálatokon dolgoznak, a nyári közmunkaprogramokban pedig elsősorban a település képének a szebbé tételén dolgoznak.

A településen többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az alacsony iskolai végzettséggel bíró és szakmával nem rendelkező személyek egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

Képzettség

A nyilvántartott álláskeresőik közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Mivel szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerő-piacon nem tudnak érvényesülni, ezért csak a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőséget.

Oktatás

A településen a Tiszainokai Napközis Óvoda működik jelenleg.

Egészségügy

Tiszainoka egészségügyi alapszolgáltatása - a szomszédos Nagyrévvél közösen – a házi orvosi praxis és a védőnői szolgálat. Fogorvos nincs a település és a fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása sem megoldott.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok a védőnő, házi orvos bevonásával rendszeresen megtörténik.

Szociális ellátás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Nagyközségi Szociális gondozási központ Intézmény Cibakháza és Tiszainoka (Gondozási Központ) biztosítja az idősek számára a különböző ellátási típusokat.

Ide sorolható a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a falugondnoki szolgálat és az idősek bentlakásos intézménye.

A településen a Gondozási Központ tiszainokai telephelye nyújt segítséget a rászoruló

lakosoknak, mely egy 27 fős bentlakásos intézményt, falugondnoki szolgálatot, valamint családsegítést és gyermekjóléti szolgálat tevékenységet foglal magában.

A településen élő idős lakosság körében nagy segítséget nyújt a falugondnoki szolgálat. A falugondnoki gépjármű kialakítása segítséget nyújt az idős lakosság egészségügyi intézménybe való szállításához.

Ezekon kívül a Gondozási központ biztosítja a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást. Fentebbieken kívül működik a Községi Konyha Tiszainoka is, mely a közétkeztetést látja el a településen.

2.1.10. Tiszakürt

Népesség

2012. évben a település lakónépessége 1506 főt tesz ki. A 0-18 évesek száma 302 fő, a 19-59 évesek száma 843 fő, míg a 60 éven felüliek száma 361 fő. Tiszakürt vonatkozásában is látható, hogy az idős korosztály aránya meghaladja a fiatalok, gyermekek arányát, vagyis a település a kistérség többi településeihez viszonyítva a lakónépesség vonatkozásában szintén az elöregedés felé halad.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A munkaképes lakosság száma Tiszakürt településnek 978 fő.

A településen élő lakosok elhelyezkedési lehetőség esetlegesen Szolnok és Kecskemét városa, amelyek 40-40 km-re vannak a falutól. Ezen túlmenően szezonális munkavégzést biztosít a falutól 5 km-re eső Cserkeszölő, ahol lehetőség van a fóliában való munkavégzésre vagy éttermekben, sütődékbén való elhelyezkedésre. Ezekon kívül néhány gyár biztosít a környéken még munkát.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, továbbá a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

2012. évben a nyilvántartott munkanélküliek száma 172 fő, ebből tartós munkanélküli 38 fő.

A nyilvántartott álláskeresők száma a településen növekvő tendenciát mutat, kivéve a 2011-es évet, amikor kisebb csökkenés tapasztalható az aktív korú lakosságon belül.

A településen nagy hangsúlyt fektetnek a közfoglalkoztatásra. A 2012. évi adatok szerint a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma 48 fő volt.

A férfiak és a nők közfoglalkoztatásába történő bevonásánál szembejön, hogy a férfiak száma jóval magasabb. Ennek oka elsősorban a Start közmunkaprogram keretében történő

alkalmazás a férfiak javára, ugyanis kevesebb az a terület, ahol a nőket nagyobb számban be lehet vonni a közmunkába Tiszakürtön.

Képzetség

A település hátrányos helyzetéből kifolyólag nagy számban vannak alacsony iskolai végzettségűek, különösen, akik csak a 8 általános iskolát fejezték be, továbbá, akik semmilyen szakmával nem rendelkeznek.

A településen a 8 általános iskolát el nem végzettek aránya kevesebb a 8 általánost befejező személyekhez képest.

Oktatás

Tiszakürt településen megtalálható nevelési-oktatási intézmény a Körzeti Általános Iskola és az Óvoda. Az iskola két tagintézményében fogadja a tanulni vágyó diákokat. Az iskolába nemcsak Tiszakürtről, hanem a Bogarasból, Tiszainokáról és Nagyrévről, sőt Cserkeszőlőből is járnak tanulók.

Az értékes tartalmi munkához feltétlenül szükséges a jó komfortérzést biztosító környezet. Ez a tiszakürti iskolába járó gyermekek számára adott, hiszen az iskola aránylag nagy területen fekszik. A gyermekeknek elegendő hely van a szabadban mozgásigényük kielégítésére. Az iskolai Alapítvány segítségével készített játsszótéren szívesen töltik az órák közötti szüneteket, a délutáni szabadidejüket. A gyermekek számára a tanítás után délutánonként változatos elfoglaltságot kínálnak mind a sport, mind a kultúra, vagy a nyelvi képességek kibontakoztatásának terén. Az iskolában biztosított a napközi otthonos ellátás, az étkezési lehetőség. Az inkluzív pedagógiai szemléletnek megfelelően tudatosan felvállalják olyan gyermekek oktatását is, akik valamilyen tekintetben részképességek hiányával vagy tanulási zavarokkal küzdenek és normál iskolai környezetben integráltan taníthatók.

Az intézmény a települési Önkormányzat fenntartásában működik.

Az óvoda két csoportos, 4 óvónő foglalkozik a gyermekekkel, a főiskolát végzett óvodapedagógusok munkáját szakképzett, gyermekszerető dajkák segítik. Az együttműködés harmonikus, egymást kiegészítik, kiegyensúlyozottan nevelnek. Heti két alkalommal utazó logopédus javítja a gyermekek beszédét.

A gyermeklétszám alakulását a lentebb található táblázat szemlélteti:

Tanév	Gyermekek száma tanév elején	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	Gyermekek száma tanév végén	SNI gyermekek száma
2012/13	39	29	8	46	-
2013/14	40	30	10	46	-
2014/15	39	1	9	42	-
2015/16	41	4	5	-	3

Egészségügyi ellátás

A községben Védőnői Szolgálat, háziorvosi rendelés heti öt napban elérhető, míg a fogorvosi rendelés heti két napban hozzáférhető.

A település alacsony lakosságszámából eredően elegendő az egy vegyes - azaz felnőttek és gyermekek részére biztosított – háziorvosi szolgálat, melyet vállalkozó lát el. Az alacsony születések száma és az elvándorlás következtében alacsony a gyermekek száma is, így helyben nem működik gyermekorvosi szolgálat. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás a kb. 15 km-re fekvő Kunszentmártonban érhető el.

A településen közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott egy fő védőnő, akinek ellátandó területe Tiszakürt közigazgatási területe.

Szociális ellátás

Az önkormányzat az idősek, rászorulókat ellátását három területen biztosítja: házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, tanyagondnoki szolgálat. Mindhárom szolgáltatás munkanapokon vehető igénybe.

A szociális étkeztetés keretében a szociálisan rászorultak egyszeri meleg étkeztetését biztosítja az önkormányzat térítési díj ellenében. A térítési díjat az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetének figyelembe vételével alakította ki az önkormányzat helyi rendeletében.

Tiszakürt területi adottsága, hogy aránylag nagy kiterjedésű, de ritkán lakott területtel rendelkezik, mely két részre oszlik, belterületi és külterületi részre. A külterületen élő rászorultak, betegek, idősek számára megoldás a tanyagondnoki szolgálat igénybevétele, a házi segítségnyújtás feladatellátást segíti.

A tanyán élő roma család csecsemőjének kötelező védőoltását a tanyagondnoki hálózat segítségével vitelezte ki a védőnő (ők hordták az anyát és a gyermeket, hogy időben megkapja oltásait).

A településen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy a rászoruló felnőtteknek, gyermekeknek, gyermekes családoknak alapellátás keretében segítséget nyújtson, tanácsadással, információnyújtással, hivatalos ügyek intézésével, kérelmek beadásával.

A gyermekjóléti szolgálat legfontosabb célja az észlelő-és jelzőrendszer működtetése, a településen élő gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése.

A gyermekvédelem kiemelt jelentőséggel kap figyelmet a községben. A jelzőrendszer tagjai közötti kapcsolat azonnali segítséget jelent a szolgáltatás részére, mely jelzéseket igyekeznek a szakemberek azonnal leereagálni.

2.1.11. Tiszasas

Népesség

A település népessége jelenleg 1095 fő. Elmondható, hogy a település lélekszáma, ha lassan is, de csökken, hiszen 2007-ben még 1142 lakos volt. Az állandó népesség megoszlása 2012-ben: nők 564 fő, férfiak 545, 0-17 évesek 222 fő, 18-65 év felettiak száma 887 fő.

2012-ben a születések száma 6 fő, a halálozások száma 22 fő, elköltözések száma 16 fő, 2013-ban nők 553 fő, férfiak 540, 0-17 évesek 179 fő, 18-65 év felettiak száma 700 fő. 2013-ban a születések száma 9 fő, a halálozások száma 21 fő, elköltözések száma 23 fő.

Az adatokból megállapítható, hogy a népességszám csökkenést elsősorban a kedvezőtlen népmozgalmi folyamatok: a születések alacsony száma, a magas halálozás és az elköltözés idézte elő.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A tiszasasi munkanélküliségi adatokból látszik a 2008-ban kezdődő és az óta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása, amely térségünket is elérte. A válság tetőpontját 2010-ben érte el.

2008-tól jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma. Amíg 2008 elején 95 fő regisztrált munkanélkült tartottak számon a településen, addig 2011 elején már 120 főt.

A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek – álláskeresési segély, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély – számának emelkedésével.

2014-ben a regisztrált munkanélküliek száma a településen 68 fő volt.

A településen megváltozott munkaképességű személyt nem tartanak nyilván és akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató sem található.

Közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma a vizsgált időszakban jelentősen növekedett.

2010 – ben 11-en dolgoztak közfoglalkoztatásban, ez a gazdaságilag aktív népesség 1,4%-a. 2013-ban a közfoglalkoztatási rendszerben már átlagosan 40 főt foglalkoztattunk. A munkanélkülieket a közmunkaprogramokban tudjuk alkalmazni, ahol téli közmunkákon, belvíz elvezetési munkálatokon és a mezőgazdasági utak karbantartásán dolgoznak.

A kereső lakosság nagyobb része minimálbérért dolgozik. A fekete foglalkoztatás problémája is jelen van a településen.

Képzettség

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben.

Mivel szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőségeket. Mivel községünkben többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az említett személyek egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

Oktatás

A településen csak alsó tagozat működik, melynek létszáma 39 fő. A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek száma jelentős: 31/8 fő. Gyógypedagógiai ellátásban részesülők létszáma 3 fő. Fejlesztő foglalkozáson részt vett 2 tanuló A napközisek száma 28 fő. Az óvodában 38 kisgyermekből 25 hátrányos helyzetű, 8 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Fejlesztő foglalkozáson 1 gyermek vesz részt.

Egészségügyi ellátás

Szűrőprogramok közül eddig a tüdőszűrés volt helyileg megoldva egy évben egy alkalommal a Megyei Kórház szervezésében.

2014-ben az egészségügyi szűrőprogram keretében mobil szűrővizsgálatokra került sor. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Hetényi Géza Kórház - Rendelőintézet szakdolgozói megmérték a résztvevők vérnyomását, a koleszterin és vércukor szintet, megvizsgálták a légzésfunkciókat, valamint a szív-és érrendszer állapotát. Az adatokat belgyógyász szakorvos értékelte ki. Továbbá lehetőség volt szemész és bőrgyógyász szakorvosi vizsgálaton is részt venni.

Tiszasas községben egy védőnői állás van, vegyes körzetben. Az iskolai és az óvodai feladatok ellátása is a körzeti védőnő feladata. Házi gyermekorvos rendelés a községben nincsen, a gyermek szakorvosi ellátáshoz Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretén belül havonta egy alkalommal van lehetőség.

Szociális ellátás

A szociális alapellátások közül Tiszasason elérhető az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat az Alkony Gondozási Központ biztosítja.

Az időseket ellátó nappali intézmény 33 férőhelyes, kihasználtsága az elmúlt néhány évben meghaladta a 100%-ot. 2012-ben az ellátottak száma 54 fő. Fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása nem megoldott.

Tiszasas településen az Alkony Gondozási Központ működteti az idősek otthonát, azok számára, akik valamilyen oknál fogva biztonságosabbnak és kényelmesebbnek érzik egy idősek otthona által nyújtott szolgáltatást, bármilyen más életkörülménynél. Egy oly módon létrehozott idősek otthona, ahol nem kifejezetten betegápolásra szakosodtak, az alapvető biztonsági egészségügyi intézkedések ott is megvannak, ami roppant nagy könnyebbség, és nem csupán az idős emberek számára nyújtanak biztonságot, hanem a fiatalabb generáció számára is, akik saját erejükben képtelenek megfelelő állandó felügyeletet biztosítani szüleik,

illetve hozzátartozóik számára.

A településen működik gyermekjóléti szolgálat is, mely a gyermekek és családjaik életét hivatott segíteni. A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma 2012-ben 20 fő volt, 2014-ben 21 fő.

Alapellátásban részesültek száma 7 fő, 2014-ben 10 fő. védelembe vett gyermekek száma 13 fő.

2.1.12. A járási szintű helyzetelemzés összegzése

Összességében elmondható, hogy a Kunszentmártoni járás települései hátrányos helyzetűek, mind a népesség, mind a foglalkoztatás vonatkozásában. A településeken viszonylag magas számú a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, amely elsősorban a szülők kedvezőtlen szociális helyzetéből fakad, amelyet a szülők alacsony iskolai végzettsége és a tartós munkanélkülisége vagy az alacsony jövedelem generál.

A településeken általános probléma a lakónépesség elöregedése, a 60 éven felüliek aránya több településen is magasabb, mint a 0-18 évesek száma.

Ezen túlmenően a pályakezdő fiatalok elvándorlása is jelentős a járásban, hiszen a kis lélekszámú településeken rendkívül kevés a munkalehetőség, a normális jövedelmű munka.

A településeken a kevés munkahely lehetőség miatt az önkormányzatok évről évre egyre nagyobb számban foglalkoztatják a munkaképes lakosaikat közfoglalkoztatás keretében, mely sok lakos számára az egyedüli munkalehetőség a településen. Jellemzően minimálbért keresnek, amelyből rendkívül szűkösen élnek a lakosok, családok, hónapról hónapra.

Az egészségügyi és szociális ellátásról elmondható, hogy minél kevesebb lélekszámú településről van szó, annál kevesebb ellátási típus és szolgáltatás található meg.

A község településeken vegyes – felnőtt és gyermek – orvosi alapellátás található meg, a szűrővizsgálatokat igyekszik minden település önállóan megoldani. A védőnő minden településen megtalálható, igaz, a kisebb településeken nem önállóan, hanem összevontan.

A szakorvosi ellátás egyedül Kunszentmártonban található meg.

A nagyarányú idős lakosság miatt minden településen megtalálható az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgálat.

A nagyobb településen idősek klubját és bentlakásos idősek otthonát is működtetnek, azonban a fogyatékos és szenvedélybetegek részére nappali és bentlakásos ellátás egyik településen sem található meg.

A családok, gyermekes családok részére a települések rendelkeznek családsegítéssel és gyermekjóléti szolgáltatással.

A gyermekek napközbeni ellátása kapcsán elmondható, hogy bölcsőde csak a nagyobb lélekszámú településen található meg, családi napközi azonban egyik járás településen sem

lett kialakítva. A járás településein az óvoda és az általános iskola biztosítva van.

A Kunszentmártoni járásról elmondható, hogy a térség hátrányos helyzetéből fakadóan a településeken élő lakosok majdnem minden területen deficittel küzdenek, kevés a lehetőség mind a munka, mind pedig az ellátások, szolgáltatások vonatkozásában. A településeken jelen van a mélyszegénység, a gyermekszegénység, a tartós munkanélküliség, a nem megfelelő, hátrányos szociális helyzet, amelyet sajnos az idős és a középkorosztály átörökít a fiatalabb generációra.

Az alacsony jövedelemből fakad a településen élő lakosok alacsony életszínvonala, amely kihat a lelki állapotukra is, amely mind rövid, mind pedig hosszútávon rendkívül kedvezőtlenül hat az egyénekre.

2.2. Az esélyegyenlőségi célcsoport bemutatása

2.2.1. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2.2.1.1. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Cibakháza településen

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás területén.

Cibakházán a roma lakosságra vonatkozó pontos adat nincs, mivel a településen élő romák elenyésző százaléka vallotta magát romának. A nemzetiségi önkormányzat egy korábbi felmérés szerint számuk kb. 600 főre tehető (a nemzetiségi önkormányzat 2012. április 18-án megszűnt).

Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzetre jellemző, hogy az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Cibakházán a tapasztalatok szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés is.

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Mivel szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál lehetőségeket. A településen többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az említett személyek egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

A településen megváltozott munkaképességű személyt nem tartanak nyilván és akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató sem található.

Közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma az utóbbi időszakban növekedett, 2011-ben 367-en dolgoztak, ez a gazdaságilag aktív népesség 12%-a.

A téli közmunkában belvíz elvezetési munkálatokon és a nem szilárd burkolatú utak karbantartásán dolgoznak, a nyári közmunkaprogramban pedig elsősorban a mezőgazdasági projekteken, illetve a település képének szebbé tételén dolgoznak.

A foglalkoztatás szervezését a Cibakházi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Szociális,- Munkaügyi,- Hatósági és Önkormányzati Irodája látja el.

A településen jelenleg folyik a Türr István Képző és Kutató Intézet szervezésében a „Nő az esély” TÁMOP-5.3.1.B-1-11/1 kiemelt projekt „Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” program keretében indított óvodai dajkaképzés, mely képzés során a településről is szakképesítő vizsgát tehetnek az ebben részt vevők.

A Kistérségi START munka Minta program, mezőgazdasági program elem elnevezésű képzésen 18 fő képzése, átképzése folyik, mely szintén a munkaerő-piaci integrációhoz kíván hozzájárulni.

Cibakházán nincs általános iskolai és középiskolai felnőtt képzés, sajnos igény sincs rá. A középiskolai felnőtt képzés a szomszédos településeken történik, de erről nincs adat, hogy hányan vesznek abban részt.

A roma származású közfoglalkoztatottakat ugyanúgy foglalkoztatják a közintézmények, mint a nem roma származásúakat. Az elmúlt években, takarítónői munkakörben, valamint konyhai kisegítőként az általános iskolában és a Gondozási központban többen is dolgoztak. A hátrányos megkülönböztetés éppen ezért nem releváns a foglalkoztatás területén.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 16/2012 (IV.26.) rendeletébe építette be.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételeknek megfelel, vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermekek napközbeni ellátása.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A cibakházi lakosok többségében saját tulajdonú családi házban élnek. Sajnos üresen álló lakóház is akad. A lakók kihálnak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. A régóta üresen álló házak némelyike már romos állapotban van, azok értékesítése legfeljebb telekárón lehetséges.

A településen nincs sem bérlakás, sem szociális lakásállomány. A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs. Az önkormányzat tulajdonában mindössze négy szolgálati lakás van, amiket elsősorban a más településről eljövő, Cibakházán munkát vállaló köztisztviselők és közalkalmazottak részére tartanak fent.

A településen előfordul, hogy nem lakás céljára szolgáló épületekbe költöznek be olyanok, akik elsősorban anyagi lehetőségeik híján máshová nem tudnak költözni. Ezek pontos számáról azonban nincs adat.

A lakhatást segítő támogatások kapcsán elmondható, hogy a szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. A havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások (rezi) mértéke. Az elmúlt két évben a valamennyi közüzemi szolgáltatás felé hátralekkel rendelkező állampolgárok száma nőtt.

A településen is komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy többgyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki a fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek, azonban adósságsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

Cibakháza lakosságának körülbelül az egynegyede él a település külterületein. A közüzemi szolgáltatások ezeken a területeken is elérhetőek, a közszolgáltatások azonban nem, elsősorban a közbiztonsági problémák miatt. A külterületen az utak járhatóak, egyéni közlekedési eszközzel (kerékpár, személygépkocsi) a közlekedés megoldott. A távolsági buszközlekedés ezeken a területeken azonban nem megoldott, így a személyszállítást az önkormányzat kisbuszaival oldja meg.

Cibakházán szegregált lakóköznyezetben nem élnek emberek.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az orvosi ellátás a település lakossága számára két körzetben történik. Mindkét háziorvos ellátja a felnőtt és a gyermek betegeket is, ugyanis gyermekorvos a nagyközségben nincs. A kisgyermekek ellátását két védőnő látja el. A szakorvosi ellátásra a betegeket a

kunszentmártoni illetve a szolnoki rendelőintézetbe utalja a háziorvos.

Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető. Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített, a mozgáskorlátozottak számára lift is működik.

A településen fogorvosi ellátás is biztosított. Az éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelet, 24 órás sürgősségi ügyelet formájában, csak a szomszédos településről érhető el.

Fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása nem megoldott.

A településen a felnőtt korosztály számára évente rendszeresen van tüdőszűrő vizsgálat, melyet az érintettek sajnos még mindig nem kellő számban vesznek igénybe.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok, státuszvizsgálatok a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik. Fejlesztő és rehabilitációs ellátások azonban nincsenek a településen.

Az önkormányzat a közétkeztetést saját konyhával oldja meg. A Kommunális és Közfoglalkoztatási Intézmény (KSZKI) konyhája nyújt ellátást az óvodai, iskolai napközis, szociális étkeztetést igénylők számára. A bölesődés korosztály számára másik konyha működik. Itt készülnek a diétás étrendet igénylők ebédje is. A településen élők közül bárki igénybe veheti a KSZKI konyhai szolgáltatást. A térítési díjakat ennek megfelelően több kategóriába sorolták. A konyha épülete akadálymentesített.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Nagyközségi Szociális Gondozási Központ Intézmény Cibakháza és Tiszainoka (Gondozási Központ) biztosítja az idősek számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

A szolgáltatásokhoz sorolható a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a tanyagondnoki szolgálat az idősek bentlakásos intézménye.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatás nyújtásakor senkit nem érhet.

A külterületeken élő időseket, illetve a betegeket a település Tanyagondnoki Szolgálat gépkocsija szállítja a Gondozási Központba, illetve orvosi vizsgálatra vagy szakellátásra.

Közösségi élet, helyi viszonyok

A közösségi élet szinterei sokrétűek, a civil szervezetek rendszeres üléseinek, próbáinak a művelődési Ház ad otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik. Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés, szintén a Művelődési Házban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. A helyi lakosok az önkormányzat lapjából, a Cibaki Hírek-ből, valamint Cibakháza nagyközség honlapjáról tájékozódhat a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

Roma kisebbségi önkormányzat

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

A településen 1994 óta működött a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, ami 2012. április 18-án megszűnt.

2.2.1.2. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Csépa településen

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A csökkenő nem roma népességgel szemben létszámuk nő, és a demográfiai előrejelzések szerint a következő 50 évben népességen belüli arányuk jelentősen emelkedni fog. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A községben a 2001. évi népszámlálás során 145 fő vallotta magát romának, azonban a Csépai Cigány Nemzetiségi Önkormányzat szerint számuk jóval magasabb.

Jövedelmi, vagyoni helyzet

Az alacsony jövedelműek bevételeinek 80%-a származik a pénzbeli juttatások rendszereiből, a fennmaradó 20%-a alkalmi munkákból. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A településen a tapasztalatok szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is.

Megállapítható, hogy a település lakónépessége évről-évre csökkenő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresőkből a nők és férfiak száma növekszik. Az adatokból látható, hogy átlagban a teljes lakónépesség 10-13 %-a nyilvántartott álláskereső és ez a szám 2012. évet kivéve évente növekszik.

A munkanélküliség terén a legnagyobb arány a 21-25 év közötti fiataloknál és a 46 év felettiekénél jelentkezik.

Az iskolázatlan és szakképzetlen lakosok és a romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és még az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak.

Sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások fele él tartós szegénységben. Meg kell említeni, hogy a településen magas az alkalmi munkát végzők száma.

A nyilvántartott munkanélküliekhez képest a pályakezdő álláskeresők aránya nem túl magas, bár a számuk, arányuk évről évre lassan növekszik.

A településen az álláskeresők között 13-14 % körüli az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Ennél jóval magasabb a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (átlagosan 45 %). Szomorú tény, hogy a nyilvántartott álláskeresők 30%-a 8 általános vagy ennél alacsonyabb végzettséggel rendelkezik. Ez is mutatja, hogy sokkal nehezebb képzettség nélkül munkát találni.

A településen a közfoglalkoztatásban részt vevők száma növekszik, 2011-ben 33 fő, 2012-ben 42 fő, 2013-ban 55 fő. Többnyire szakképesítést nem igénylő, kiegészítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottakat valamennyi intézményénél.

Korábban már megállapításra került, hogy igen magas a munkanélküliség a településen, illetőleg ezen belül nagyon magas a tartós munkanélküliek aránya.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudták megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesültek száma 2007-ban volt a legmagasabb, azóta kis mértékben, de csökkenő mutatókkal bír. A 2012-es adatok alapján álláskeresési támogatásban 115 fő részesült.

Az Önkormányzat polgármesteri, bizottsági, illetve jegyzői hatáskörben biztosítja a jogszabályokban meghatározott, különböző típusú segélyeket, valamint a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A településen lakhatási szegregáció nincsen. Az első lakáshoz jutás és a meglévő ingatlan nagyobbra történő cseréje könnyen megvalósítható a jelenlegi nyomott ingatlanárak mellett.

2012. évben 8 darab bérlakás-állomány volt a településen.

A településen nem működik adósságcsökkentő szolgáltatás, de a rászoruló lakásfenntartási támogatásban részesülhetnek. 2012. évben 250 lakásfenntartási kérelem került pozitív elbírálás alá.

Csépán évről évre növekszik a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. 2008 és 2011. év között jelentős növekedés figyelhető meg, mivel megszűnt a gázár támogatás. A gázár támogatás megszüntetésével megváltoztatták a lakásfenntartási támogatás jogosultsági feltételeit, magasabb jövedelemhatárt állapított meg a jogalkotó, így többen megfelelnek a törvény előírásainak. 2012. évben kisebb visszaesés tapasztalható a támogatásban részesítettek számánál.

A településen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A településen egyre több igazolást töltenek ki a védendő fogyasztói kérelemhez. Védendő fogyasztói kérelmet az nyújthat be a villamos energia szolgáltatónál, illetve a gázszolgáltatónál, aki a jogszabályban meghatározott ellátásban részesül és tartozása van a szolgáltató felé. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást kaphat.

A településen telep, szegregátum nem található.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Csépa község egészségügyi alapellátását 1 felnőtt háziorvos közalkalmazotti jogviszonyban látja el területi ellátási kötelezettséggel. Az ügyeleti ellátás vállalkozási formában megoldott. Az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról a 1 fős védőnői szolgálat, valamint az 1 fő foglalkoztatottal működő gyermekjóléti és családvédelmi szolgálat gondoskodik.

A gyermekek részére a prevenciós és szűrőprogramokat az óvónők és a védőnői szolgálat szervezi, felnőttek részére pedig a helyi háziorvosi szolgálat oldja meg igen széles körben.

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön megtalálhatóak:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- bentlakásos idősök otthona
- családsegítés

A gyermekjóléti alapellátások közül önkormányzatunk köteles biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermekek napközbeni ellátása az óvodai, illetve általános iskolai napközi működtetésével megoldott.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A településen a közösségi élet nagy részének a Művelődési Ház biztosít helyet. A különböző kulturális műsorok, programok mellett az önképzés és önkifejezés fontos helyszíne. Helyet ad a helyi egyesületeknek, kluboknak is. Az intézmény segíti a civil szervezetek működését, a szabadidő tartalmas, hasznos és egészséges eltöltését, a község természeti értékeinek

megismerését, kulturális, történelmi, néprajzi hagyományainak bemutatását, a kézműves kultúra elsajátítását, a közösséget építő magatartásformák kialakítását. A Művelődési Ház helyet biztosít az önművelődést, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvényeknek, civil szervezeteknek.

Roma önkormányzat

A településen működik Csépai Cigány Nemzetiségi Önkormányzat. Kiemelt céljának tekinti az alábbiakat:

- Az emberi jogok képviselője a cigány etnikum érdekében
- A cigányság érdekeinek képviselője a társadalom felé
- A társadalmi elvárások közvetítése
- A cigányság egymást megismerő és segítő közösségekké szervezése
- A fiatalság nevelése és felkészítése a társadalmi demokratikus életre
- A cigány értékek felkutatása.

2.2.1.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Cserkeszölő településen

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

Évről évre nő azok aránya, akik általános iskolai végzettséggel nem találnak munkát. A munkaerő-piac felvevő képessége egyre korlátozottabb, a szakképesítés egyre nagyobb szerephez jut. Felnőttképzésben senki sem vett részt, ez megalkuvást, beletörődést feltételez a munkanélküliek részéről, másrészt, ha e képzések nem támogatottak, az anyagi helyzetük nem teszi lehetővé a tanulást sem.

Cserkeszölőn a legtöbb munkát a turisztika területe adja, a legtöbb dolgozót ez a terület foglalkoztatja.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	752	762	1514	59	7,8%	56	7,3%	115	7,6%
2009	751	776	1527	81	10,8%	77	9,9%	158	10,3%
2010	745	768	1513	82	11,0%	111	14,5%	193	12,8%
2011	764	766	1530	99	13,0%	131	17,1%	230	15,0%
2012	749	763	1512	90	12,0%	119	15,6%	209	13,8%

A táblázatból kiderül, hogy a munkanélküliség folyamatosan növekvő tendenciát mutat, ráadásul a férfiak körében magasabb az arány.

A településen a tartósan munkanélküliek aránya igen magas, ez arra utal, hogy nem jön létre megfelelő számú új munkahely, kevés a munkalehetőség.

A közfoglalkoztatásban 2010-ben 11 fő, 2011-ben 15 fő, míg 2012-ben 25 fő került alkalmazásra. A számokból megállapítható, hogy évről évre nő a közfoglalkoztatásban

résztevő személyek száma. Az, hogy egy településen egyre nő a közfoglalkoztatás, összhangban van a folyamatosan csökkenő munkahelyek számával. Az emberek egyre inkább kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek, a pénzhiány és a társadalmi megbecsülés hiánya miatt egyre többeknek van szüksége a közmunka-programokra.

A településen egyedüli foglalkoztatási program a Start-program, kizárólag a településre kidolgozott programmal a község nem rendelkezik.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A 15-64 évesek vonatkozásában, míg 2008. évben csupán 5 fő részesült rendszeres szociális segélyben, addig 2012-ben 65 fő. Az adatokból látható, hogy körülbelül nyolcszor annyi ember kapott rendszeres szociális segélyt 2012-ben, 2008-hoz viszonyítva. Ez sajnos a jövedelmi és a munkaerő-piaci helyzet romlását jelenti.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A településen 2011-ben az összes lakásállomány száma 1492 darab volt. A lakhatási helyzet Cserkeszölő községben kielégítő, a lakásállomány évről évre bővül, a vállalkozói kedv magas. Szociális bérlakással nem rendelkezik a település, de ez a környéken nem egyedülálló.

Az önkormányzat támogatást nyújt az első lakáshoz jutáshoz, amelynek mértékét az ingatlan ára határozza meg. A támogatás fele visszatérítendő, a másik fele vissza nem térítendő.

A tanyagondnoki szolgálat látja el a külterületeken élő lakosok szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A külterületeken rossz minőségűek az utak, nagyok a távolságok és sokan emiatt nem jutnak hozzá a közszolgáltatásokhoz. A közművesítés szinte teljes, vannak azonban még övezetek, ahol hiányosságok tapasztalhatóak.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

A településen a felnőtt és gyermek egészségügyi alapellátása vegyesen történik.

A Cserkeszölői Gyógy és Strand fürdőben működik reumatológiai, bőrgyógyászati szakrendelés, továbbá olyan gyógyászati központ került kialakításra, ahol a mozgásszervi panaszokkal érkezők teljes rehabilitálása elvégezhető.

Az egészségügyi törvény hatálya kiterjed a közétkeztetésre is, amelyet minden intézet betart. A törvény külön megköveteli, milyen összetétellel és energiatartalommal kell a felszolgált ételeknek rendelkezni.

Szociális alapszolgáltatások a településen a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás, az utcai szociális munka és a nappali ellátás.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférésben nagy segítséget nyújt a tanyagondnoki szolgálat.

Közösségi élet

A településen aktív sportélet folyik, de a nagy kihasználtság miatt a sportlétesítmények felújításra szorulnak. A településen működő civil szervezetek a Cserkei Ifjúsági Klub, Cserkéért Alapítvány.

Roma önkormányzat

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

2.2.1.4. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Kunszentmárton településen

Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az iskolázatlan és szakképzetlen lakosok és romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és még az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak. Sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások fele él tartós szegénységben. Meg kell ugyanakkor említeni, hogy a településen magas az alkalmi munkát végzők száma.

A városban a 2001. évi népszámlálás során 88 fő vallotta magát romának, azonban a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat szerint számuk jóval magasabb.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

A regisztrált munkanélküliek száma 2013-ban 637 fő, 2014-ben 564 fő volt. A nyilvántartott álláskeresőkön belül a legkiszolgáltatottabb csoportok az aluliskolázottak, a pályakezdők, a nők és az 50 év feletti korosztály.

2014.évben közfoglalkoztatásba bevont létszám:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás: 631 fő
- Kistérségi startmunka mintaprogramok 95 fő
- 2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás: 39 fő

Az elmúlt két évben is több képzési lehetőséget biztosított a kirendeltség az ügyfelei részére, amelyek lehetőséget nyújtottak az elsődleges munkaerő-piacra történő visszajutásra.

2013. évben indult képzéseken a bevont létszám 162 fő volt, a képzések témái: építőipari ismeretek fejlesztése, konyhai kisegítő, segédmezőgazdás, pénzügyi ügyintéző, alapkompétencia fejlesztés.

A 2014. évben indult képzésen a bevont létszám 39 fő, könnyűgépkezelő, nehézgépkezelő, TB ügyintéző, házi betegápoló, betanított varrónő, építőipari kisgépkezelő, személy-és vagyongőr, kisgépkezelő képzéseken vehettek részt a lakosok.

A nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)		Nyilvántartott álláskeresők száma	
	nő	férfi	nő	férfi
2008	2979	3082	292	338
2009	2905	3004	295	329
2010	2874	2982	344	356
2011	2828	2936	387	389
2012	2813	2900	340	217

A fenti táblázatban szereplő adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ezen belül is a nők és férfiak száma, továbbá ez miként változott az elmúlt években.

Megállapítható, hogy a település lakónépessége évről évre csökkenő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresőkből a nők és férfiak száma növekszik. Az adatokból látható, hogy átlagban a teljes lakónépesség 10-13%-a nyilvántartott álláskereső, és ez a szám a 21012. évet kivéve évente növekszik.

A településen a közfoglalkoztatásban részt vevők száma növekszik. Többnyire szakképzettséget nem igénylő, kiegészítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottat valamennyi intézményénél.

Kunszentmártonban a kiskereskedelmi üzletek száma évről évre csökken, így a munkanélküliek száma is nő. A településen a vállalkozások nagy része mezőgazdasági tevékenységet folytat. A mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások általában csak idény jelleggel tudnak munkát biztosítani. A településen magas a kisvállalkozások száma, amelyeknek nincs alkalmazottjuk vagy csak nagyon kis létszámú az alkalmazottak száma.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (álláskeresési támogatás) részesítettek számát az alábbi táblázat mutatja

	Rendszeres szociális segélyben részesülők	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás
	fő	fő
2009	50	402
2010	54	373
2011	55	371
2012	25	469

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

2012. évben Kunszentmárton városban 14 darab bérlakás-állomány van, 38 darab szociális lakásállomány, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról viszont nincs tudomása a településnek.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentő támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	304	44
2009	336	67
2010	425	36
2011	495	2
2012	411	-

A városban évről évre növekszik a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. 2008 és 2011 között jelentős növekedés figyelhető meg, mivel megszűnt a gázár támogatás. A gázár támogatás megszüntetésével megváltoztatták a lakásfenntartási támogatás jogosultsági feltételeit, magasabb jövedelemhatárt állapított meg a jogalkotó, így többen megfelelnek a törvény előírásainak.

2012. évben kisebb visszaesés tapasztalható a támogatásban részesítettek számánál. 2012. évtől a lakásfenntartási támogatási forma megszüntetésre került.

A településen telep, szegregátum nem található.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Kunszentmárton város egészségügyi alapellátást 5 felnőtt háziorvos, 2 gyermek háziorvos és 2 fogorvos látja el. A háziorvosok vállalkozási formában működnek területi ellátási kötelezettséggel. Az ügyeleti ellátás szintén vállalkozási formában megoldott. Az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról a 4 fős védőnői szolgálat gondoskodik.

Valamennyi, a városban található egészségügyi intézmény akadálymentesítése részben megtörtént az önkormányzat pályázat útján elnyert támogatásnak köszönhetően.

A gyermekek részére a prevenciós és szűrőprogramokat az óvónők és a védőnői szolgálat szervezi, felnőttek részére pedig a Városi Egészségügyi Központ oldja meg igen széles körben.

A szociális szolgáltatások keretein belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül a településen megtalálható az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a bentlakásos idősek otthona, a családsegítés és a nappali ellátás (idősek klubja).

A gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat köteles biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását. A bölcsőde működtetését az önkormányzat önként vállalta fel.

Fentiekén túl az önkormányzat, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve civil szervezetek is rendszeresen szerveznek adománygyűjtést.

Az önkormányzat a Magyar Élelmiszerbank Egyesület segítségével is ok rászorulóknak tud segítséget nyújtani.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A településen a közösségi élet nagy részének a Városi Könyvtár, a Városi Művelődési Ház, a Közösségi Ház és a Sportcsarnok, valamint a Helytörténeti Múzeum biztosít helyet. Helyet adnak a különböző kulturális műsoroknak, helyi egyesületeknek, kluboknak.

Roma önkormányzat

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, akik kiemelt céljuknak tekintik az alábbiakat:

- az emberi jogok képviselete a cigány etnikum érdekében,
- a cigányság érdekeinek képviselet a társadalom felé,
- a társadalmi elvárások közvetítése,
- a cigányság egymást megismerő és segítő közösségekké szervezése,
- a fiatalság nevelése és felkészítése a társadalmi demokratikus életre,
- a cigány értékek felkutatása.

2.2.1.5. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Nagyrév településen

Jövedelmi, vagyoni helyzet

A 2001-es népszámlálás adatai szerint az összesen 431 lakásból 173 a komfort fokozat nélküli lakás és 54 az összkomfortos lakás. A 2011-es népszámlálás adatai szerint az összes lakásból 88 komfort nélküli lakás és 85 az összkomfortos lakás. A komfort nélküli lakások aránya az összes lakáshoz képest 20,3%, az összkomfortos lakások aránya pedig 19,6%. A két népszámlálás között eltelt 10 év alatt a település lakásállományának komfort fokozata javult.

A szociális alapszolgáltatási ellátások körében történt vizsgálódás azt mutatja, hogy az ellátást igénybe vevők között az egy főre jutó nyugdíj összege átlagosan 70-80 ezer forint között mozog. Elenyésző azon ellátottak száma, akik 50 ezer forint alatti nyugdíjjal, nyugdíjszerű ellátással rendelkeznek.

A családsegítő által végzett vizsgálódás illetve a napi munka során feltárt esetek azt mutatják, hogy sokan jövedelemmel nem vagy 20 ezer forint egy főre jutó bevételi forrással rendelkeznek. A kapott eredményekből a lakosság átlag alatti vagyoni helyzetére lehet következtetni.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

A nyilvántartott álláskereső száma a településen csökkenő tendenciát mutat, kivéve a 2011-es évet, amikor kisebb növekedés tapasztalható az aktív korú lakosságon belül. Az álláskereső számának csökkenését indokolja, hogy az önkormányzat egyre nagyobb mértékben vesz részt a közfoglalkoztatásban. A közmunkaprogramokban történő részvételben 2015. évtől változás következett be, ugyanis az önkormányzat döntése értelmében részt vesz a mezőgazdasági programban és ezzel erőteljesen növekszik a nők foglalkoztatása a településen, ezáltal csökken a nők hátránya, a női álláskereső száma.

A tartós munkanélküliek száma a nyilvántartott munkanélküliek számához viszonyítva összességében meghaladja az 50%-ot, a nők esetében ez az arány csaknem meghaladja a 60%-ot.

A tartós munkanélküliek számának alakulásában a férfiak esetében a 2012. és 2013. év, a nők esetében pedig a 2013. év javuló tendenciát mutat.

A településen a 15 évesnél idősebb lakosság körében csaknem 20% az általános iskolai végzettségnél alacsonyabb iskolázottság mértéke. A nemek közötti arányszámot vizsgálva megállapítható, hogy a nők magasabb az alacsony iskolázottság.

A településen nincs felnőtt oktatás és az alacsony lakosságszám miatt a jövőben sem tűnik megvalósíthatónak.

A romák jelenléte nem jellemző a településen, az önkormányzati saját fenntartású intézményekben minden szükséges szakterületen szakképzett közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, eseti jelleggel történik azokon a területeken a közfoglalkoztatás, ahol nem szükséges szakképzettség, illetve képzést követően közfoglalkoztatás történik, ahol a közmunka programban résztvevő gyakorlati tapasztalatokra is szert tesz.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A szociális ellátórendszer 2015. évben történt jelentős átalakulása révén a települési önkormányzat szociális rászorultság esetén a jogosult számára települési támogatást nyújt. A pénzbeli települési támogatás formái az eseti rendkívüli támogatás és eseti temetési támogatás, rendszeres települési támogatáson belül lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás. Nagyrév Község Önkormányzat korlátozott pénzügyi lehetőségei birtokában alkotta meg a helyi rendeletet és határozta meg abban a szociális juttatások jövedelmi határait és a juttatások mértékeit.

Helyi rendelet szerint támogatja az önkormányzat az újszülöttek szüleit egyszeri öt ezer forintos összeggel, melynek felhasználásáról számlával kell elszámolni.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A bérlakás-állományról elmondható, hogy az önkormányzat tulajdonában jelenleg négy lakás van, melyből egy lakás vállalkozó házi orvos elhelyezésére szolgál, egy lakás bérlakásként funkcionál, melyben árvíz idején lakás nélkül maradt több gyermekes család lakik. Kettő lakás jelenleg nem lakott.

Szociális lakhatási lehetőség jelenleg nincs a településen, az önkormányzat nem tud biztosítani szociális célú lakásokat.

Nincs rendelkezésre álló adat az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokra vonatkozóan.

A lakhatási feltételeket a lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatással segíti az önkormányzat. A támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk

lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás, melyet már 99%-ban természetbeni juttatásként biztosít az önkormányzat.

Az eladósodottság tekintetében nincs rendelkezésre álló adat. A településen nincsenek telepek, szegregátumok.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében elmondható, hogy a település alacsony lakosságából eredően elegendő az egy vegyes – azaz felnőttek és gyermekek részére biztosított – háziorvosi szolgálat, melyet vállalkozó lát el. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás a kb. 20 km-re fekvő Tiszaföldváron, fogorvosi ellátás a kb. 10 km-re lévő Tiszakürt községben érhető el. A településen közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott egy fő védőnő, akinek ellátandó területe Nagyrév és Tiszainoka közigazgatási területe.

Nagyréven 2013. 12.31-én a 0-6 éves korú gyermekek száma 46 fő.

Az egészségügy területén minden gyermek, felnőtt megkapja a szükséges ellátást a településen lakók esetében.

Az önkormányzat támogat és részt vesz minden országos illetve megyei, térségi szinten szervezett szűrőprogramokban, megfelelő helyszínt és egyéb feltételeket biztosít annak érdekében, hogy a lakosság helyben hozzáférjen az egészségmegőrző és betegségeket megelőző vizsgálatokhoz.

Nagyréven működik Családsegítő és Gyermekekjóléti Szolgálat is társulások formájában egy fő közalkalmazott bevonásával. A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők legnagyobb része napi megélhetési gondokkal küzd. Sok esetben jövedelem nélkül illetve a családtámogatások, segélyek a főbb bevételi forrás.

Helyi szinten biztosított a sportolási lehetőség mind a fiatal, mind az idősebb korosztály részére a sportpályán illetve az általános iskolához tartozó tornateremben. Kizárólag sportprogramok szervezése nem jellemző a településen.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A helyi önkormányzat a közösségi élet gyakorlásához színteret biztosít a Községi Könyvtár és Művelődési Ház fenntartásával, működtetésével. A könyvtárban 2004. május 1-je óta eMagyarország pont működik, és az ePonthoz kapcsolódó pályázatok jóvoltából az intézmény használatában van összesen 4 darab internet-hozzáféréssel ellátott számítógép, melyből 3 darab áll a látogatók rendelkezésére.

Iskolai kereteken belül heti egy alkalommal van tömegsport és társastáncoktatás. Tizenegy éve részt vesznek a Drogmentes Magyarországért Maraton rendezvénysorozatában. Hét éve rendszeresen részt vesznek a Tiszakürtön megrendezett „Fuss az egészségedért!” versenyen.

A Könyvtár és a Művelődési Ház együttműködik a helyi civil szervezetekkel, a települési intézményekkel, szakmai intézményekkel, szervezetekkel.

Roma önkormányzat

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

2.2.1.6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Öcsöd településen

Jövedelmi és vagyoni helyzet

A települési jövedelmi és bérvizonyokra nem áll rendelkezésünkre adat. A település gazdasági adottságára jellemző a munkahelyek hiánya, ennek eredményeként a nagyarányú munkanélküliség. A lakosság alacsony iskolázottsága miatt elsődleges a segéd- és betanított munkaerő iránti igény, amely a minimálbért feltételezi.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1185	1238	2423	159	13,4%	178	14,4%	337	13,9%
2009	1164	1220	2384	165	14,2%	196	16,1%	361	15,1%
2010	1161	1211	2372	163	14,0%	192	15,9%	355	15,0%
2011	1142	1201	2343	169	14,8%	201	16,7%	370	15,8%
2012	1124	1176	2300	128	11,4%	182	15,5%	310	13,5%
2013	1112	1153	2265	122	11,0%	183	15,9%	305	13,5%
2014	1099	1141	2240	132	12,0%	189	16,6%	321	14,3%

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2010	59	2,9	21
2011	175	7,5	89
2012	132	5,7	45
2013	78	3,4	24
2014	65	2,9	32

A magas munkanélküliségi arány miatt az önkormányzat fő törekvése a közmunkaprogramokban való részvétel.

A településen fellelhető munkalehetőség kategóriák

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma
2008	132	27	5	128
2009	229	29	5	126
2010	221	37	7	122
2011	230	41	7	118
2012	239	46	9	115
2013	235	42	10	110
2014	233	45	11	110

A településen lévő munkalehetőségek elsősorban mezőgazdasági munkák, e tekintetben jellemző az idényfoglalkoztatás is. A kereskedelemben és vendéglátásban elsősorban az önfoglalkoztatás a jellemző, kevés az alkalmazottak iránti igény.

Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	74	26
2009	65	22
2010	59	21
2011	75	89
2012	132	45
2013	78	24
2014	65	32

A nyilvántartott munkanélküliek körében magas a mélyszegénységben élők és romák aránya. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben elsősorban a közfoglalkoztatásban jellemző a foglalkoztatásuk.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A településen pénzbeli ellátás az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a rendszeres szociális segély, az ápolási díj, a lakásfenntartási támogatás, az átmeneti segély és a temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési szolgáltatás.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres részesülők	szociális segélyben	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2008	152	6,3		
2009	32	1,3	162	44,9
2010	39	1,6	173	48,7
2011	45	1,9	183	49,5
2012	32	1,4	198	63,9
2013	30	1,3	196	64,3
2014	29	1,3	195	60,7
2015	27	1,2	192	61,5

Az álláskeresési segélyben és álláskeresési járadékban részesülők száma a nyilvántartott munkanélküliekhez viszonyítva alacsony. A hosszantartó munkanélküliség eredményeként sokan kimerítik ezen ellátási formákat. Ebből következik, hogy a foglalkoztatást helyettesítő önkormányzati támogatásban részesültek száma viszont magas. A közfoglalkoztatási programok teljes körű igénybevételel sem tudjuk azonban biztosítani, hogy minden ellátott megszerezze a 30 napos foglalkoztatást, amely a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításának feltétele.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A település lakásállományából mintegy 350-400-ra tehető a tartósan üresen álló lakások száma. Ezek az ingatlanok magánszemélyek tulajdonában vannak, jellemzően komfort nélküliek, felújításuk nem gazdaságos. Ez szorosan összefügg a népességfogyással. Az idősök kihálnak a lakásból, a vidékre települt örökösök pedig nem tudják azokat értékesíteni.

A lakott lakások esetében is jellemző az alacsony komfortfokozat. E mellett a közműves ivóvízellátás kiépített a községben, a lakások közel 100 %-ában az udvaron, vagy az épületben kiépített a rendszer, mindössze néhány lakás az, ahol közkifolyóról biztosított az ellátás.

Szennyvíz hálózattal nem rendelkezik a település. Szikkasztásos rendszer van kiépítve az 1970-es évektől épült családi házakban, illetve azoknál a házaknál, ahol időközben kiépült a fürdőszoba. 2006-ban került átadásra a szennyvíztisztító telep, amely pályázati támogatásból létesült. Az önkormányzat EU pályázatot nyújtott be a szennyvíztisztító telep bővítésére és a szennyvízcsatorna hálózat kiépítésére.

A szervezett szilárdhulladék gyűjtés a településen 2000 óta biztosított.

A villanyhálózat a település belterületén 100 %-ban kiépített, az egyre csökkenő számú tanyák

közül néhány villamosított.

A vezetékes gázzal és telefonnal ellátott lakások száma külön-külön meghaladja a 700-at. A település 31 km-es belterületi útjainak 60 %-a szilárd burkolattal ellátott, a járda hálózat teljesen kiépített, de erőteljes felújításra szorul. Erre szintén pályázatot nyújtott be az önkormányzat, amely 2010-ben 781 m járda felújítását tette lehetővé.

A feltárt, veszélyeztetett lakhatási helyzetek is elsősorban az üresen álló lakásokat érinti.

A településen mindösszesen 25 önkormányzati tulajdonú lakás van, amelyből költségelven és önkormányzati foglalkoztatáshoz kapcsolódóan 21 adható bérbe, szociális céllal 4 lakás adható ki. Ezeket a lakásokat az önkormányzat meghatározott időre adja bérbe addig, amíg a lakók lakhatási helyzetüket rendezik. Ezért ezekben a lakásokban folyamatos a bérlők cserélődése.

Az önkormányzat közigazgatási területén egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

Az Önkormányzat lakhatást segítő támogatásként lakásfenntartási támogatást biztosít az arra jogosultak részére. Ebben az ellátási formában részesülők száma folyamatosan növekszik, 2012-ben 433 igény teljesítésére került sor.

A települési önkormányzat adósságcsökkentési támogatást nem működtet. Ennek ellenére megfigyelhető a településen az eladósodás.

A településen az egybefüggő belterületen túl a külterületen elszórtan 33 lakás van, amelyek komfortfokozata alacsony, a közműszolgáltatásokhoz (víz, villany, gáz) nem, vagy csak esetenként, külön kiépítéssel jutnak hozzá. Közösségi közlekedéshez történő hozzáférést a tanya közúttól való távolsága határozza meg.

A községben telep/szegregátum nem lelhető fel.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

A településen két háziorvosi körzet működik, amelyek a felnőtteket és a gyermekeket is ellátják. A lakosság fogászati ellátását egy fogászati körzet működtetésével biztosítjuk. A védőnői ellátás két körzetben biztosított. Az orvosi ügyeleti ellátás a Tiszasági Önkormányzatok Társulása keretében biztosított. Járóbeteg szakellátást a lakosság a térségközpont Kunszentmártonban, de Szarvason is igénybe tud venni. Ezen túl Szentesen és a megyeszékhely Szolnokon. Kórházi ellátáshoz elsősorban Szentesen, de vannak szakterületek, amelyekhez Szolnokon, Kecskeméten és Szegeden lehet hozzájutni.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma viszonylag kiegyenlített, de a nagyságrendje tükrözi a lakosság nem kielégítő egészségi állapotát. Az ápolási díjban részesülők száma sem mutat különösebb szóródást az alanyi jogú ellátásban. Az önkormányzat nem folyósít méltányossági ápolási díjat.

A prevenció és szűrőprogramok egy része hozzáférhető helyben és kihelyezett formában pl. koragyermekkor kötelező szűrések, tüdőszűrés. Vannak viszont formái, amelyek csak a

prevenációs és szűrővizsgálat helyére utazással hozzáférhetőek pl. mammográfiai vizsgálat, rákszűrés.

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz az ellátás helyére utazással juthat hozzá a beteg, erre helyben korlátozottan van lehetőség. Az egészségügyi szakszolgálat utazó formában helyben biztosítja a gyógytornát és a konduktori fejlesztést.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások közül működik az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés és 6 férőhellyel az idősek klubja. Az igényeket és a jogszabályi követelményeket figyelembe véve indokolt lenne az ideiglenesen nem működő 12 férőhelyes idősek klubjának megnyitása. Az időskorú lakosság arányát figyelembe véve célszerű lenne a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése is.

Önként vállalt feladatként működik az idősek otthona 21 férőhellyel, amelynek kihasználtsága teljes körű.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A közösségi élet szinterei a településen a kulturális intézmények (Művelődési Ház, Könyvtár, Helytörténeti Gyűjtemény). A Művelődési Ház keretében működik a Pávakör, a hímező szakkör, a nyugdíjas klub, de ez az intézmény ad helyet az egészségklub, a Szolnoki Hit gyülekezet, MEOSZ helyi csoportja rendezvényeinek. A könyvtár keretében a nyilvános irodalomórák, a Helytörténeti Gyűjtemény keretében pedig a helytörténeti órák jelentik a közösségi fórumot.

Roma önkormányzat

Az Öcsöd Nagyközségi Önkormányzat és Öcsöd Nagyközség Cigány Nemzetiségi Önkormányzata külön jogszabály alapján együttműködési megállapodást kötött. A nemzetiségi önkormányzat ezen túl együttműködési megállapodással rendelkezik az általános iskolával, az óvodával, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a kulturális intézményekkel, a Munkaügyi Központ kirendeltségével, társ nemzetiségi önkormányzatokkal. Tevékenysége elsődlegesen a helyben élő cigányok érdekeinek képviseletére, foglalkoztatás, köznevelési feladatok elősegítésére, a cigányság kultúrájának, hagyományainak ápolására, a szociálisan rászorultak támogatására irányul.

2.2.1.7. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Szelevény településen

Szelevényen nincs roma lakosság, ennél a célcsoportnál csak a mélyszegénységben élőkkel szükséges foglalkozni.

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szelevényi munkanélküliségi adatokból látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása, amely a térséget is elérte.

2008-tól jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma. Amíg 2008 elején 72 fő regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2011 elején már 115 fő.

A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek – álláskeresési segély, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély – számának emelkedésével.

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Nem rendelkeznek szakmával, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőségeket.

A településen megváltozott munkanépeségű személyt nem tartanak nyilván és akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató sem található.

A közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma a vizsgált időszakban jelentősen növekedett. 2010-ben 46-an dolgoztak közfoglalkoztatásban, ez a gazdaságilag aktív népesség 4%-a. A munkanélkülieket a közmunkaprogramokban tudják alkalmazni.

A kereső lakosság nagyobb része minimálbérért dolgozik. A fekete foglalkoztatás problémája is jelen van a településen.

A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyeit.

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem releváns.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátások

Szelevény község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (rendszeres szociális segély), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás, temetési segély), valamint az eseti segélyeket (átmeneti segély).

Megállapítható, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli támogatások a lakosság viszonylag nagy részét érintik.

2011-ben az aktív korúak ellátására 36-an jogosultak, 2012-ben rendszeres szociális segélyben támogatottak köre mindösszesen 4 fő, viszont foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 35-en részesültek.

Lakásfenntartási támogatásban 2012-ben 142 fő részesült, ez a lakosság 14%-a.

Az átmeneti segélyben részesültek száma 2006-2012 között szintén magasnak mondható. Az elmúlt években, átlagban 79-en kaptak ilyen jellegű támogatást az önkormányzattól, ami a

lakosság 8,2%-a.

A természetben nyújtott támogatások köréből kiemelkedik a közgyógyellátásban részesülők száma. 2012-ben 48 fő részesült közgyógyellátásban, ez az állandó népesség 5,4%-a. Egészségügyi szolgáltatásra 16-an jogosultak.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A szelevényi önkormányzat 2 darab bérlakással rendelkezik. A településen nem releváns az ilyen jellegű igény.

A válság hatására sajnos a településen is, ha nem is nagy számban, de megjelent az ingó és ingatlan árverés az eladósodottság miatt.

A településen nem számottevő a külterületi és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások száma. A településen nincsenek telepek, szegregátumok.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Szűrőprogramok közül eddig a tüdőszűrés volt helyileg megoldva egy évben egy alkalommal a Megyei Kórház szervezésében.

A szociális alapellátások közül Szelevényen elérhető az étkeztetés és a házi segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat az önkormányzat biztosítja.

Az önkormányzat évek óta részt vesz élelmiszersegély programban, ahol a rászorulóknak tartós élelmiszer kiosztására kerül sor.

A Gyermekétkeztetési Alapítvány által az önkormányzat ismét jogot nyert az adományok szétosztására. A támogatás, vagyis a tartós élelmiszerek átadása az önkormányzat részére az Ökumenikus Segélyszervezet és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) közreműködésével került sor két fordulóban. Az Ökumenikus Segélyszervezet az MVH közreműködésével az EU Élelmiszersegély program keretében térítésmentesen tartós élelmiszereket vehetnek át a szelevényi lakosok is. A pályázat alapján 440 család részesülhetett a felajánlásból.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A település korszerű Művelődési Házzal rendelkezik. Ebben az épületben található a községi könyvtár, és a lakosság részére ingyenes internet hozzáférési lehetőség is. A közösségi tér lehetőséget biztosít különböző rendezvények lebonyolítására, és az önszerveződő közösségek, illetve civil szervezetek találkozásának a színtere.

Roma önkormányzat

A településen nem működik nemzetiségi önkormányzat.

2.2.1.8. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tiszaföldvár településen

Jövedelmi, vagyoni helyzet

Egyre gyakoribb probléma a településen, hogy az itt élők a közüzemi számláikat nem tudják fizetni vagy már jelentős hátralékot halmoztak fel (víz, villany, hulladék, stb.), illetőleg már az adott szolgáltatást ki is kapcsolták az otthonukból. Jellemző tapasztalat az is, hogy azok a családok, akik egyébként is szűkös anyagi keretből gazdálkodnak legális és illegális helyekről (pénzintézet, magánszemély) uzsorakamatra kölcsönöket, hiteleket vesznek fel, nem mérlegelve azt, hogy a csábító hitelek, kölcsönök igénybevételének következményeként adósságcsapdába kerülnek. Nem számolnak azzal a veszéllyel, hogy anyagilag ellehetetlenülnek, és ezzel együtt kockáztatják otthonuk elvesztését.

Jellemző a településen élő szegény népeiségre, hogy saját vagyonnal, ingatlannal nem rendelkeznek.

Az ingatlanok komfort nélküliek és elhanyagoltak. Gyakori az albérletről albérletre való költözés, mivel az albérleti díjakat a családok nem tudják vagy csak nagy nehézségek, nélkülözés árán tudják kifizetni. Rendszeres jövedelmük az aktív korúak ellátásából, valamint a gyermekek után járó ellátásokból (családi pótlék, Gyes, Gyet) származik. Jövedelmi helyzetükben való változást a szezonális munkák beindulása és a közfoglalkoztatás hoz, átmenetileg javítva a folyamatos megélhetési problémákat, de rossz egészségi állapotuk miatt többen ezt sem tudják kihasználni.

A 2012-es évtől kezdve egyre több család az úgynevezett „beköltöző család”. A település nagyon vonzó az alacsony jövedelemmel rendelkező, nehéz szociális státuszú sok gyermekes családok számára, hiszen a város egyes részein régi, lelakott, rossz állapotban lévő ingatlanokat bérelhetnek vagy vásárolhatnak meg nagyon alacsony áron, akár részletekben is.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

Nagyarányú a tartós munkanélküliség, a településen a nyilvántartott álláskereső és a munkavállalási korú népesség %-ban mért aránya 10,53 %. E mellett a célcsoportba tartozók (romák, mélyszegénységben élők) munkaerő piaci helyzete rendkívül hátrányos. Súlyos probléma, hogy a tartós munkanélküliek, mélyszegénységben élők mobilitása nagyon alacsony, mivel utazásra költeni nem tudnak, ha sikerül is elköltözni rendszerint 1 éven belül vissza is térnek a településre a családtagokhoz. Településen élő alacsony iskolai végzettségűek különösen hátrányos helyzetben vannak, hiszen a mezőgazdasági munkák csak idényszerűen jelentkeznek, és betanított gyári munka sem dominál a településen. Ezeknek a személyeknek szinte egyedül csak a közfoglalkoztatás jelenti a kiutat a munkanélküliségből.

A foglalkoztatási többlet túlnyomó részét a közmunka adja, elsősorban tehát nem a piaci, hanem a támogatott munkahelyek száma nőtt (közfoglalkoztatás).

2012. évben települési szinten a hosszabb időtartalmú közfoglalkoztatásban 112 fő vett részt. A foglalkoztatás zömmel napi 6 órás munkaidőben, 80%-os támogatottság mellett valósult meg. 2013. évben ezzel szemben már többnyire 8 órás munkaidőben 80% és 100%-is támogatottsággal több, mint 307 személy került bevonásra valamely közfoglalkoztatási programba.

2014. évben növekvő tendenciát mutatott azon típusú közfoglalkoztatások száma, amely esetekben a munkával képzés is társult, annak érdekében, hogy az alacsony iskolai végzettségűek nagyobb eséllyel pályázhassanak a munkaerő piacon. A programok keretében 2014 évben az elhelyezkedés elősegítése érdekében 100 fő részére alapkompétencia képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási program megszervezésére is sor került.

A képzésekkel együtt 2014. évben a közfoglalkoztatásban 434 fő vett részt.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátások

Rendkívüli települési támogatás: a települési önkormányzat által megállapított rendkívüli települési támogatás nagykorú részére eseti jelleggel adható pénzbeli támogatás, amely kérelemre és hivatalból is megállapítható.

Elsősorban azoknak nyújtható, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tudnak, valamint akik alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást Tiszaföldvár Város Önkormányzata az integrált szervezeti formában működő Egyesített Szociális Intézmény Tiszaföldvár működtetésével biztosítja. Az intézmény teljes körűen ellátja szociális alapszolgáltatásként a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtást, a családsegítést, valamint 2015. április hónaptól nappali ellátásként az idősek klubját. A nappali ellátás kibővült szolgáltatással, a demens személyek ellátásával is segíti a településen élő rászorult személyeket.

Az alapszolgáltatások biztosítása mellett az intézmény a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátásként ápolást, gondozást nyújtó bentlakásos intézményi részleget működtet.

Roma önkormányzat

A helyi roma közösség érdekképviselőjét ellátó Tiszaföldvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselőinek bevonása az önkormányzati döntések előkészítésébe biztosított a Szociális, Egészségügyi és Oktatási Bizottságon keresztül. A Tiszaföldváron működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat továbbra is rendszeresen szervez programokat a településen. A közelmúltban szervezett programok voltak különösen a farsangi bál szervezése, nőnap rendezvény megtartása, szervezett kirándulás roma gyermekek részére, egyházi roma nap és református roma misszió szervezése, gyermekes roma családok részére történő élelmiszer csomag osztása.

2.2.1.9. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tiszainoka településen

Jövedelmi, vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tiszainoka kis lélekszámú település, ezért a kisebbség helyzete viszonylag jól következő. A Polgármesteri Hivatal adatai alapján tizenegy roma származású család él Tiszainokán, 45 fő, a lakosság 10%-át tesz ki.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

Tiszainokán a tapasztalatok szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküliség, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

A településen megváltozott munkaképességű személyt nem tartanak nyilván és akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató sem található.

Közfoglalkoztatásban 2014-ben 22-en dolgoztak, ez a gazdaságilag aktív népesség 4,8%-a.

A téli közmunkában belvíz elvezetési munkálatokon dolgoznak, a nyári közmunkaprogramokban pedig elsősorban a település képeinek szebbé tételén dolgoznak. A foglalkoztatás szervezését a Tiszainokai Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el.

A fiatalok foglalkoztatását elősegítő képzés és továbbképzés a településen nincs. Tiszainokán nincs általános iskolai és középiskolai felnőtt képzés sem. A mélyszegénységben élők és a romák a települési önkormányzat által elnyert START munkaprogram keretein belül kerülnek foglalkoztatásra.

Összességében elmondható, hogy a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem releváns.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körében az aktív korúak ellátása és a rendszeres szociális segély, amit a település rendeletben előírtak szerint biztosít.

Az aktív korúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központtal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Prevenciók Központtal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a

munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat rendelkezik bérlakásokkal, melyeket a közfeladatot ellátó munkavállalóknak biztosít.

A szociális lakhatás és az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem releváns a település vonatkozásában.

A szociálisan rászorultak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik. A havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások (rezei) mértéke. Az elmúlt két évben a valamennyi közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adattal nem rendelkeznek, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról.

A településen komoly problémát okoz az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek.

Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

A településen külterületi lakóövezet nincs.

A telepek, szegregátumok vonatkozásában elmondható, hogy Tiszainokán szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Tiszainoka egészségügyi alapszolgáltatása – a szomszédos Nagyrév Községgel közösen – a háziorvosi praxis és a védőnői szolgálat. Fogorvos a településen nincs és fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása sem megoldott.

A kisgyermekes és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok, védőnő, háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálatra védőnő, orvos bevonásával történik.

Fejlesztő, rehabilitációs ellátások a településen nincsenek.

Az önkormányzat az óvodában és az idősek gondozóházában megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Nagyközségi Szociális Gondozási Központ Intézmény Cibakháza és Tiszainoka (Gondozási Központ) biztosítja az idősek számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Ide sorolható a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása és az idősek bentlakásos intézménye. Tiszainokán élő idős lakosság körében nagy segítséget nyújt a falugondnoki szolgálat. A falugondnoki gépjármű kialakítása segítséget nyújt az idős lakosság egészségügyi intézménybe való szállításához.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

Tiszainokán a helyi rendezvények megszervezésénél kiemelkedő jelentőségű a sportprogramok beiktatása. A rendezvények programjairól minden háztartás külön értesítést kap szórólap formájában, továbbá a helyi újság az Inoka Krónika hasábjain és a honlap felületén egyaránt megtalálható.

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

Tiszainoka Község Önkormányzat és a Tiszainoka Roma Nemzetiségi Önkormányzata között az együttműködés folyamatos.

2.2.1.10. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tizsakürt településen

Jövedelmi, vagyoni helyzet

Tizsakürtön illetve a bogarasi külterület tekintetében elmondható, hogy eltérő a mélyszegénység jelenléte. A külterületen többen élnek mélyszegénységben, hiszen elszigeteltebben élnek, és nehezebben tudnak igénybe venni szolgáltatásokat is. Többen nem tudnak elhelyezkedni a munka világában, mivel az utazást, és az ingázással járó egyéb költségeket nem tudják fedezni. A mezőgazdaságban illetve az állattartással foglalkozó ottani lakosoknál többen próbálnak munkát vállalni, de ezek csak idejévelleggel vannak.

A településen egy kis réteg él a mélyszegénységben, több lakos összefog, és közösen felváltva vállalják az utazással járó kiadásokat és a szállás költségeket is megosztják. Több belterületen élő vállal munkát külföldön, ez főleg a fiatalokra, illetve a középkorúakra jellemző.

Sajnos a településen dolgozó szakemberek tapasztalatai azt mutatják, hogy vannak lakosok, akik nem is akarnak munkát vállalni. Segítséget a saját illetve családjuk megélhetéséhez elsősorban az önkormányzattól várnak. Sokan inkább segélyekből élnek, és még idejüket sem hajlandóak elfogadni. A mélyszegénységhez ez a hozzáállás nagyban befolyásoló tényező. Nagy problémát jelent még e lakosok körében a nagyon alacsony iskolai végzettség.

A településen elenyésző a roma családok száma, és ezek közül is csak kevesen élnek mélyszegénységben, mert keresetüket más, egyéb módon kiegészítik. A romák száma Tizsakürtön minimális, mindösszesen hat család, ebből négy családban élnek kiskorú gyermekek. A felnőttek száma 11 fő, a kiskorú gyermekek száma 15 fő.

A lakosság jövedelmi, vagyoni helyzetét nagyon nehéz vizsgálni, ebből eredendően elemezni,

hiszen az önkormányzat nem rendelkezik olyan adatbázissal, amelyből megalapozott következtetéseket tudna megállapítani. Általánosságban megállapítható azonban, hogy a településen élő családok 95%-a vagyonnal nem rendelkezik.

Az esélyegyenlőség tekintetében elmondható, hogy minden lakos, beleértve a külterületeken élőket is, biztosítva van az esélyegyenlőség.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

A 2012. évi adatok szerint aktív korúak ellátásában részesülők havi átlagos aránya 55,91 fő/hó. Ez azt jelenti, hogy ezekben a családokban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 25.650,- Ft-ot.

A 2012. december 31-ei adatok alapján az aktív korúak ellátása 46 családot érintett, ebből teljes család 21, egyszülős család pedig 22.

Tiszakürtön a munkaképes egyének száma összesen 978 fő. A településen a nyilvántartott munkanélküliek száma 172 fő, ebből tartós munkanélküli 38 fő.

A végzettségek tekintetében elmondható, hogy a településen élők nagy többsége az általános iskola nyolc osztályát elvégezte, és az átlag lakónépesség valamilyen szakképzettséggel rendelkezik. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottak, azonban a közfoglalkoztatás, illetve az idénymunka valamelyest bővíti a lehetőségeiket.

A közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma a 2012. évi adatok alapján 48 fő. Ebből a 18-29 év közötti 6 férfi és 3 nő, 30-44 év között 9 férfi és 7 nő, míg a 44-61 év között 14 férfi és 9 nő.

A közmunkaprogramok nem csak magasabb jövedelmet jelentenek a családi kasszába, hanem lelkileg is többet jelent, hiszen célja van az embernek, elfoglalják és hasznosnak érzik magukat. A közfoglalkoztatás keretében képzés is történik, így a tudás is gyarapszik, melyet a későbbiekben, más foglalkoztatás során is hasznosítani tudnak az emberek.

A településen élők a nagyobb városokba, Szolnokra és Kecskemétre tudnak ingázással átjárni, dolgozni, amelyek 40-40 kilométerre vannak Tiszainokától.

Szezonális munkavégzést biztosít a falutól 5 kilométerre eső Cserkeszőlőre, ahol lehetőség van fóliában való munkavégzésre vagy éttermekben, sütődékből való elhelyezkedésre.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A települési önkormányzat szociális rászorultság esetén a jogosult számára átmeneti segélyt, temetési segélyt, köztemetést, természetbeni támogatást, lakásfenntartási támogatást, rendszeres szociális segélyt, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, lakásfenntartási támogatást, közgyógyellátást, méltányossági ápolási díjat, a Járási Hivatal ápolási díjat, időskorúak járadékát állapít meg a törvényben, valamint az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint.

Tiszakürt Község Önkormányzat saját forrás terhére biztosít születési támogatást, méltányossági közgyógyellátást vagy méltányossági ápolási díjat. Ezeken felül a felsőoktatásban részt vevő főiskolások és egyetemisták számára az önkormányzat BURSA támogatásban részesíti a diákokat. A középiskolákban tanulók számára pedig az Arany János tehetséggondozó Program keretében nyújt ösztöndíjat.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutás

A lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat bérlakásainak száma 2008 óta csökken, jelenleg 5 darab lakás áll az önkormányzat rendelkezésére, melyből az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nincs. A településen 2011 óta szociális lakhatás nincs, továbbá egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal sem rendelkezik az önkormányzat.

Lakásfenntartási támogatásban 2011. évben 112 család részesült normatív alapon, ebből pénzbeli támogatásban részesült 22 háztartás, természetbeni támogatásban 90 háztartás.

Össességében elmondható, hogy 2008 óta a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma fokozatosan nő.

A településen telepek, szegregátumok nem jellemzőek.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés kapcsán elmondható, hogy a községben Védőnői Szolgálat, háziorvosi rendelés heti 5 napban hozzáférhető. Fogorvosi rendelés heti két nap hozzáférhető. A település alacsony lakosságából eredően elegendő az egy vegyes – azaz felnőttek és gyermekek részére biztosított – háziorvosi szolgálat, melyet vállalkozó háziorvos lát el. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás a kb. 15 km-re fekvő Kunszentmártonban érhető el.

Az önkormányzat az idősek, rászorulókat ellátását három területén biztosítja: házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, tanyagondnoki szolgálat. Mindhárom szolgáltatás munkanapokon vehető igénybe. Tiszakürt területi adottsága, hogy aránylag nagy kiterjedésű, de ritkán lakott területtel rendelkezik, mely két részre oszlik: belterületi és külterületi. A külterületen élő rászorultak – betegek, idősek – számára megoldás a tanyagondnoki szolgálat igénybevétele, a házi segítségnyújtást feladatellátást segíti.

Közösségi élet

A közösségi élet szinterei sajnos nem túl sokrétűek, a családsegítő szolgálat családgyógyozója és a védőnő közösen minden szerdán 16-17 óráig Kamasz-Panasz Klubot vezet, ezen kívül a Községi Könyvtár és Művelődési Ház biztosít színteret a helyi közösségi létnek. A könyvtárban 2004 óta eMagyarország Pont működik, és a pályázatok jóvoltából összesen két darab számítógép van internet hozzáféréssel. Néptánc csoport is működik a településen, ahol a fiatal felnőttek vesznek részt nagyobb számban.

Roma önkormányzat

Roma nemzetiségű önkormányzat nincs a településen.

2.2.1.11. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete Tiszasas településen

Jövedelmi, vagyoni helyzet

A kereső lakosság nagyobb része minimálbérért dolgozik. A fekete foglalkoztatás problémája is jelen van a településen.

Tiszasason nincs roma lakosság, ennél a célcsoportnál csak a mélyszegénységben élőkkel foglalkozunk.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció

A munkanélküliség leginkább a 15-24 éves, pályakezdő korosztályt, valamint az 55 év feletti korcsoportot sújtja. A kistérségen belül az ipari szektor nem jelentős, ezért az itt és a környékben élő lakosok a szomszédos Bács-Kiskun megyei ipari szektorokba nyújtott álláslehetőségeket célozzák meg. Így például megemlíthető a kecskeméti Mercedes Benz gyár, Phoenix Mecano orvosi műszergyár, Mecanova Fémmegmunkáló Vállalat, Konzervgyár. A szolgáltató szektor ágazatai közül a kereskedelemnek van a legnagyobb jelentősége, amelynek terén azonban a kistérség vegyes képet mutat.

A kistérség egyes elmaradott területein az alapellátást szolgáló üzletek jelentik a lakossági ellátás kizárólagos forrását.

A tiszasasi munkanélküliségi adatokból látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása, amely térségünket is elérte. A válság tetőpontját 2010-ben érte el. 2008-tól jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma. Amíg 2008 elején 95 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2011 elején már 120-at, ami 79,1%-os emelkedést jelent.

A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek - álláskeresési segély, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély - számának emelkedésével.

2014-ben a regisztrált munkanélküliek száma a településen 68 fő volt.

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű személyek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Mivel szakmával nem rendelkeznek, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőségeket. Mivel községünkben többen folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, így az említett személyek egyszerűsített foglalkoztatás keretében is tudnak munkát vállalni.

A településen megváltozott munkaképességű személyt nem tartunk nyilván és akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató sem található.

Közfoglalkoztatásban 2010 – ben 11-en dolgoztak közfoglalkoztatásban, ez a gazdaságilag aktív népesség 1,4%-a. 2013-ban a közfoglalkoztatási rendszerben már átlagosan 40 főt foglalkoztattunk A munkanélkülieket a közmunkaprogramokban tudjuk alkalmazni, ahol téli közmunkákon, belvíz elvezetési munkálatokon és a mezőgazdasági utak karbantartásán dolgoznak.

A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

Tiszásas község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (rendszeres szociális segély), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás, temetési segély), valamint az eseti segélyeket (átmeneti segély, gyermekvállalási támogatás).

Megállapítható, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli támogatások a lakosság viszonylag nagy részét érintik.

2011-ben az aktív korúak ellátására 48-an jogosultak, 2014-ben 79-en. 2012-ben rendszeres szociális segélyben támogatottak köre mindösszesen 7 fő, viszont foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 35-en részesültek. 2014-ben rendszeres szociális segélyben támogatottak köre 12 fő, viszont foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 67-en részesültek.

Lakásfenntartási támogatásban 2012-ben 142 fő részesült, ez a lakosság 14%-a, 2014-ben 115 fő, ez a lakosság 10,5 %-a.

Az átmeneti segélyben részesültek száma 2006-2014 között szintén magasnak mondható. Az elmúlt években, átlagban 83-an kaptak ilyen jellegű támogatást az önkormányzattól, ami a lakosság 8,2%-a.

A természetben nyújtott támogatások köréből kiemelkedik a közgyógyellátásban részesülők száma. 2012-ben 111 fő, 2014-ben 39 fő részesült méltányossági közgyógyellátásban, ez az állandó népesség 10,9%-a.

Az alanyi és normatív közgyógyellátásra, illetve az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása 2013. 01.01.napjától, az aktív korúak ellátásának folyósítása pedig 2015.03.01. napjától a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Kunszentmártoni Járási Hivatal hatáskörébe került át.

2015.03.01. napjától a lakásfenntartási támogatás, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, illetve a méltányossági közgyógyellátás kivezetésre került a Szociális törvényből. Tiszásas Község Önkormányzata a helyi rendeletében továbbra is nyújt a lakhatáshoz kapcsolódó kiadások enyhítésére támogatást, azonban a gyógyszerköltségek csökkentésének támogatására már nincs pénzügyi forrása.

Lakhatás, lakáshoz való hozzájutása

A tiszasasi önkormányzat 2 db bérlakással rendelkezik. A településen nem releváns az ilyen jellegű igény.

A válság hatására sajnos a településen is, ha nem is nagy számban, de megjelent az ingó és ingatlan árverés az eladósodottság miatt.

A településen nem számottevő a külterületi és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások száma. Településünkön nincsenek telepek, szegregátumok.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Szűrőprogramok közül eddig a tüdőszűrés volt helyileg megoldva egy évben egy alkalommal a Megyei Kórház szervezésében.

A szociális alapellátások közül Tiszasason elérhető az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat az Alkony Gondozási Központ biztosítja.

Az időseket ellátó nappali intézmény 33 férőhelyes, kihasználtsága az elmúlt néhány évben meghaladta a 100%-ot. 2012-ben az ellátottak száma 54 fő.

Fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása nem megoldott.

Közösségi viszonyok, helyi közélet

A település korszerű Művelődési Házzal rendelkezik. Ebben az épületben található a községi könyvtár, és a lakosság részére ingyenes Internet-hozzáférési lehetőség is. A közösségi tér lehetőséget biztosít különböző rendezvények lebonyolítására, és az önszerveződő közösségek, illetve civil szervezetek találkozásának a színtere.

Roma önkormányzat

A településen nem működik nemzetiségi önkormányzat.

2.2.1.12. A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének összegzés a járásban

A településeken a térség hátrányos helyzetéből kifolyólag egyedül Cserkeszőlön működik turizmus, amely viszonylag nagyszámú lakost tud felszívni. Ezen kívül a járásban a mezőgazdaság még, ami munkalehetőség biztosít a lakosok részére.

Az alacsony iskolai végzettségű, kevésbé motivált lakosok részére egyedül a közfoglalkoztatás biztosít munkalehetőséget. Ebből kifolyólag a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma évről évre nő.

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma nem jelentős, inkább a 8 általános iskolát végzett munkanélküliek vannak többségben. Nem rendelkeznek szakmával, így a munkaerőpiacon nem tudnak érvényesülni, ezért a helyi közmunkaprogram kínál nekik lehetőségeket.

Szociális bérlakással több település is rendelkezik, viszont teletszerű, szegregált lakókörnyezet nem jellemző sehol sem.

A településeken egyre több a kedvezőtlen szociális körülmények között élő lakos, ezt az is bizonyítja, hogy évről évre nagyobb az arány a lakhatási támogatás nyújtásának.

A háziorvosi rendelés minden településen megtalálható, továbbá a szűrővizsgálatokat is igyekeznek biztosítani.

Szociális ellátásként a települések családsegítést, étkeztetést, házi segítségnyújtást, tanyagondnoki szolgáltatást biztosítanak. A munkanélküliek, álláskeresők részére szociális segélyt, álláskeresési támogatást, foglalkoztatást helyettesítő támogatást biztosítanak.

Roma önkormányzat a járásban Tiszainokán, Tiszaföldváron, Öcsödön, Kunszentmártonban és Csépan található meg.

Tizsasason, Szelevényen és Nagyréven egyáltalán nincs roma lakosság, a többi településen sem kiemelkedő a számuk.

A mélyszegénység és az alacsony jövedelem és életszínvonal azonban sajnos mindegyik településen jellemző.

2.2.1.13. A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének járási szintű SWOT analízise

A Kunszentmártoni járás mélyszegénységben élők és romák helyzetének, esélyegyenlőségének SWOT - analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Évről évre egyre több munkaképes korút tudnak közfoglalkoztatás keretein belül alkalmazni. A munkaügyi központok által szervezett képzések elősegítik a tartós munkanélküli lakosok mielőbbi reintegrációját. A településeken biztosított szociális ellátások megléte (álláskeresési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás). A településeken szinte minden lakos saját ingatlanjában lakik.	Hátrányos munkaerő-piaci helyzet jellemző a járásban. Tartós munkanélküliség, egyes célcsoportok kedvezőtlen helyzete (alacsony iskolázottság, roma népesség). Kevés a munkahelyek száma, alacsony a foglalkoztatás és a kereset. A településeken élő emberek hónapról hónapra élnek, nincsenek tartalékaik, nem tudnak elutazni a településekről. A kilátástalanság miatt nehezen motiválható

A településeken szegregátumok nem jellemzőek.	kliensek. Kiemelkedő a csupán 8 általános iskolát végzett lakosok száma a településeken. A korlátozott anyagi forrás megléte, továbbá a hátrányos munkaerő-piaci helyzet megléte a járásban. Kevés az aktív civil szervezet.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Civil együttműködés erősítése. Egyes célcsoportokkal szembeni társadalmi előítéletek mérséklése aktív programokkal. Pályázatokon való részvétel, fejlesztésre fordítható források kihasználása. A közfoglalkoztatás kibővítése, új munkahelyek teremtése. A településeken változatosabb programok szervezése. Biztosítva legyen a településen élő lakosok számára a rekreálódás. Gazdasági fellendülés Munkahelyteremtő beruházások	A tartós munkanélküliség továbbmélyülése. A szegénység és a mélyszegénység növekedése. Egyre több és egyre komplexebb problémák jelentkezése. A hátrányos szociális helyzetből fakadó egészségtelen életmód megléte, amely kihat az egyén fizikai és lelki életére is. A mélyszegénység továbbörökítése a fiatal generációra. A pályázati lehetőségek beszűkülése.

2.2.2. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

2.2.2.1. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Cibakháza településen

Cibakháza állandó lakosságának száma 4388 fő, ebből a 0-18 évesek száma 1014 fő.

Csökkenést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. Míg 2011-ben mintegy 624 gyermekről beszélhetünk, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült, addig 2012-ben 573 gyermek után igényelték meg. Az 573 gyermek (302 család) a településen élő gyermekek 58%-a.

2012. évben 11 óvodáskorú gyermek részesült óvodáztatási támogatásban, egyéb pénzbeli vagy természetbeni juttatás ebben az évben nem volt.

A közétkeztetésnek rendkívül nagy jelentősége van a mélyszegénységben élő gyermekek esetében, akik otthon nem tudnak rendszeresen, rendszeresen és változatosan étkezni. Az

óvodákban, iskolákban havonta átlagosan 268 gyermek étkezik.

2012. évben a nyári gyermek étkeztetés keretében összesen napi 250 adag meleg étel került kiadásra, 54 munkanapon keresztül.

Cibakházán nem élnek szegregált, teleszerű lakókörnyezetben gyermekek.

Gyermekvédelem, védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek

A gyermekjóléti alapellátásról elmondható, hogy a 2012. évben 62 gyermeket gondoztak alapellátásban. A 2012. évben 38 családjából kiemelt gyermek szüleit gondozták (összesen 18 családot érintett). A településen tapasztaltak szerint a legfőbb veszélyeztetettségi okok a szülők nem megfelelő életvezetési módja (elhanyagolás, italozás, bűnözés, stb.), a normális életvitelre alkalmatlan lakáskörülmények, gyakori lakóhelyváltás, és hiányos higiéniai alapismeretek.

Az utóbbi időben az észlelő és jelzőrendszer egyre gyakrabban kéri a gyermekjóléti szolgálat közreműködését az általuk megismert esetek felgöngyölítésére, illetve a szükséges intézkedések megtételére. A 2012. évben a jelzőrendszer által kezdeményezett gondozási esetszám 168-ra emelkedett.

Az elmúlt öt évben – a szakemberek munkájának köszönhetően – folyamatosan csökkent a védelembe vett és a veszélyeztetett gyermekek száma.

Egyre inkább iskolai hiányzás miatt volt szükség a védelembe vételre, továbbá a családok megélhetése és a gyermek elhanyagoltsága indukálja leginkább ezt a hatósági intézkedést.

A településen az integrált Közösségi Szolgáltató tér szervezi és bonyolítja a gyerekek és fiatalok számára a szabadidős és szünidős programokat.

A Családsegítő Központ a Máltai Szeretet Szolgálattal karöltve, az év során többször szervez kifejezetten gyermekek számára ruhaosztást. Ezen túlmenően a Minden Gyermekek Lakjon Jól Alapítvány eddig minden évben segítette a nagycsaládban élőket élő állat, továbbá az etetésükre felhasználható takarmány, vetőmag kiosztással.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzat a védőnői szolgálat keretein belül, két védőnővel látja el a 0-3 éves korosztályt, kizárólag Cibakházán. A védőnők napi rendszerességgel, az orvosi rendelő épületében kialakított, önálló bejáráttal rendelkező védőnői részlegben látják el a kisbabákat, tanácsaikkal segítik a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresik a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit.

Cibakházán nincs gyermekorvosi körzet, bár a 0-18 éves korosztály létszáma indokolná. A gyermekek orvosi ellátását két körzetben, két házi orvos látja el. A kisgyermekek szűrővizsgálatát havonta két alkalommal másik településről átjáró gyermekorvos látja el.

A településen a kisgyermekek speciális igényeit ellátó rendszer nincs. A 0-7 éves korosztály

számára a gyógytornász és logopédus azonban mégis elérhető. Ezek a szakemberek rész munkaidőben más településről járnak át Cibakházára foglalkozást tartani. Minden egyéb speciális fejlesztés vagy egészségügyi kezelés szükségessége esetén a szülőknek kell megoldani a gyermekek eljutását a szakemberekhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait 1 fő családgondozó látja el teljes munkaidőben az intézményvezető szakmai felügyelet mellett.

A közoktatás helyzete

A településen egy általános iskola működik.

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokról elmondható, hogy helyben nem biztosított a megfelelő szakember ellátás, ezért óraadó pedagógusok látják el ezt a feladatot. Fejlesztő pedagógus és logopédus rendelkezésre áll a településen, aki az óvodában és az iskolában is folytat fejlesztő munkát. Iskolapszichológus sajnos nincs.

A kiemelt figyelmet igénylő és fogyatékos gyermekek iskolába történő szállításában nagy segítséget nyújt a szülők számára a Családsegítő Központ berkein belül működő Tanyagondnoki Szolgálat. A tanév kezdetétől kezdve térítésköteles ugyan, de segítséget nyújt az egyébként tömegközlekedési eszközön nem vagy nehezen szállítható gyermekek iskolába jutásában.

2.2.2.2. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Csépa településen

A településen a lakosságon belül a gyermekek aránya évről évre csökken. Míg 2008-ban a 0-14 éves korú gyermekek száma még 343 fő volt, 2011-ben 320 főre csökkent.

Veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek, kedvezményben részesültek

A településen a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma ingadozó tendenciát mutat. A gyermekjóléti ellátó rendszer nagyon jól működik a településen, a veszélyhelyzet kialakulását nagyrészt meg tudja előzni. A védelembe vett kiskorúak száma ugyan emelkedést mutat, ennek azonban oka az a jogszabályi változás, miszerint az 50 óránál több tanórát mulasztó gyermeket a jegyzőnek kötelező volt védelembe venni.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran a megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá a szolgáltatásokhoz.

Az iskolában a rendelkezésre álló adatok szerint 2011-ig emelkedett, majd csökkent az ingyenesen étkezők és az 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma, mivel a gyermeklétszám is csökkent az intézményben.

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet a településen nincs.

Egészségügyi és gyermekvédelmi szolgáltatáshoz való hozzáférés

A településen a Védőnői Szolgálat egy védőnő alkalmazásával működik. A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben biztosított. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az óvodában heti egy alkalommal van gyógypedagógus.

A településen a gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A tárgyi feltételek a munkavégzéshez adottak. Az észlelő-és jelzőrendszer jól működik településünkön, együttműködésünket megfelelőnek tartják. Esetkonferenciákat az esetben érintett szakemberek és családok bevonásával tartják, az elmúlt évben is több alkalommal került erre sor. A jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, valamint jelzett, illetve értesített a rendőrség, fiatalok pártfogó felügyelője, védőnői szolgálat.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák, és a passzív tanórai részvétel miatt érkeznek jelzések, illetve jeleztek súlyos szülői elhanyagolás miatt is. Továbbra is emelkedő tendenciát mutatnak a gyermekek magatartási problémái miatti esetek, mely egymáshoz és a felnőttekhez való problémás viszonyukban nyilvánul meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak, megállapítható továbbá, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű évismétlő tanulók aránya nagymértékben növekedett.

Közoktatás helyzete

A településen egy általános iskola működik.

Az önkormányzat fenntartásában lévő óvodában 6 főállású pedagógust alkalmaznak, a szakember ellátottság a képzés szempontjából teljes. Az óvodában gyógypedagógus-logopédus nincs, szükség esetén a szülőknek segítenek a megfelelő szakember megtalálásában, és a kapcsolattartásban is.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában lévő általános iskolában 14 főállású pedagógust alkalmaznak. Az általános iskola szakember ellátottsága 80%-os.

A településen megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve sokkal kevesebben tanulnak tovább érettségig adó középiskolába.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak.

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége tekintetében javulásában is mutatkozik.

2.2.2.3. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Cserkeszölő településen

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	374	5	0	5
2009	381	4	0	6
2010	378	7	0	16
2011	373	10	0	20
2012	369	3	0	14

A fenti adatok alapján kijelenthető, hogy 2011. évben fordult elő a védelembe vett gyermekek legmagasabb száma, ez azonban az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzásoknak volt köszönhető. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek esetében a 2010-es és 2011-es év volt az, amikor a legmagasabb volt a mutató.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek számáról elmondható, hogy míg 2011-ben 184 főt részesítettek a támogatásban, addig 2012-ben csak 115 főt. Ennél a kedvezménynél csökkenés tapasztalható. Elmondható továbbá, hogy a tartós beteg, fogyatékos gyermekek száma 0 fő.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

2012-ben 33 gyermek részesült ingyenes étkezésben, valamint 1 gyermek szülei igényeltek óvodáztatási támogatást.

Cserkeszölőn nem jellemző a teletszerű lakókörnyezet. A külterületen élők száma nagy, de nem alkotnak telepét.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Cserkeszölőn egy gyermekorvos biztosítja a gyermekek részére az egészségügyi alapellátást. A településen egy védőnő látja el a 0-6 éves gyermekeket. A rászoruló gyermekes családok részére a gyermekjóléti szolgálat nyújt segítséget, támogatást a településen.

A közoktatás helyzete

Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4		Általános iskola 5-8		általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	évfolyamon tanulók száma		évfolyamon tanulók száma			fő	fő
	fő		fő		fő	fő	%
2010/2011	76		138		214	153	71,4
2011/2012	89		136		225	149	66,2

A beazonosított problémák zöme olyan jellegű, amely számszerű adatokkal nem vagy csak korlátozottan mérhető. A gyerekeket érintő problémák visszavezethetőek a szülői háttérre, a szülők részéről gyakran tanúsított nemtörődömség nem mérhető számokban, csak a hatásai érzékelhetőek a gyerekek viselkedésén, iskolai eredményein, magatartásukban.

2.2.2.4. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Kunszentmárton településen

Védelembe vett, veszélyeztetett, fogyatékkal élők aránya

	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1443	8	18	253
2009	1137	18	6	240
2010	1467	29	3	252
2011	1346	47	15	190
2012	1612	46	21	214

A településen a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma ingadozó tendenciát mutat. A gyermekjóléti ellátó rendszer nagyon jól működik a településen, a veszélyhelyzet kialakulását nagyrészt meg tudja előzni. A védelembe vett kiskorúak száma ugyan emelkedést mutat, ennek azonban oka az a jogszabályi változás, miszerint az 50 óránál több tanórát mulasztó gyermeket a jegyzőnek kötelező volt védelembe venni.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg, fogyatékos gyermekek száma
2008	612	25
2009	688	33
2010	697	31
2011	621	40
2012	584	42

A településen 2011-ig növekedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, 2012-ben viszont jelentősen csökkent.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran a megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb ok miatt nem jutnak hozzá a szolgáltatásokhoz, pedig jogosultak lennének.

2012. évben az óvodáztatási támogatásban részesülők száma 33 fő. Ingyenes tankönyvet 107 gyerek kapott ugyanebben az évben.

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet a településen nincs.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

A településen a Védőnői Szolgálat négy védőnő alkalmazásával működik, akik négy körzetben látják el feladataikat, továbbá ez a négy védőnő látja el az iskola védőnő feladatokat is. A városban a gyermekorvosi ellátást két gyermekorvos látja el az önkormányzattal kötött szerződés alapján területi ellátási kötelezettséggel vállalkozási formában.

A fogorvosi alapellátás szintén biztosított, két fogszakorvos látja el a feladatot, akik végzik az iskolafogászattal kapcsolatos teendőket is.

A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben biztosított. A szakértői bizottság véleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az óvodában van gyógypedagógus.

A településen a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézmény keretein belül látják el. Az intézményen belül a gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységet képez és önálló szakmai egységként működik. A tárgyi feltételek a munkavégzéshez részben adottak.

A gyermekek napközbeni ellátása bölcsődei és óvodai nevelés keretén belül valósul meg a Városi Óvodában, a Szent Anna Katolikus Óvodában és a Városi Bölcsődében.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	47	7	20
2009	1	57	7	30
2010	1	79	19	30
2011	1	68	18	30
2012	1	45	6	26

2011. évben az önkormányzat úgy döntött, hogy bölcsődei férőhelyeket szüntet meg forráshiányára való hivatkozással. A fenti adatokból azonban látható, hogy a bölcsődébe beírt gyermekek száma minden esetben magasabb a férőhelyekhez képest. Ebből megállapítható, hogy a bölcsődére szükség van, és át kellene gondolni, hogy miként lehetne a bölcsődei ellátásra fedezetet találni és a férőhelyeket ismételten megemelni.

A településen elmondható, hogy vannak olyan szülők, akik azért nem tudnak kis gyermekük mellől ismét munkába állni, mert nem tudják gyermekük felügyeletét megoldani.

Egészségfejlesztés, szabadidős tevékenységek

2013. szeptember 14-én a Kunszentmártoni Általános Iskola Művelődési Központ Városi Művelődési Központjában egy új közösségi tér, a Kamasztanya nyitotta meg kapuit. A klubot a Munkanélküliek és Családsegítők Szociális és Kulturális Alapítványa hívta életre azzal a céllal, hogy a fiatalok számára legyen egy közösségi tér, ahol hasonló korú gyerekekkel együtt kellemesen és hasznosan tölthetik el szabadidejüket. A klub kézműves foglalkozások, közösségi játékok, és fiataloknak szóló előadásoknak is teret ad. Ez jó lehetőség a fiatal generáció számára, hogy ne az utcán csellengjen, hanem közösségformáló közösségben tölthesse szabadidejét.

A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében a településen kiemelkedő a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Városi Könyvtár és a Városi Művelődési Ház, valamint a Helytörténeti Múzeum tevékenysége.

A szünidőben is számos programot szerveznek elsősorban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, mely programok a tanévben is folytatódnak. A szünidőben szabadidős tábor is szerveznek, amely változatos programokkal (sportverseny, kézműves foglalkozás, üzemlátogatás) várja a gyerekeket.

A közoktatás helyzete

A településen megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve sokkal kevesebben tanulnak tovább érettségit adó középiskolába. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évisméltők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak.

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

Az önkormányzat fenntartásában lévő óvodában 6 főállású óvónőt alkalmaznak, a szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodában gyógypedagógus, logopédus nincs. A Klebelsberg Intézményfenntartói Központ fenntartásában lévő általános iskolában 43 főállású pedagógust alkalmaznak, melyből két főállású gyógypedagógus. Az általános iskola szakember ellátottsága teljes.

A településen a sajátos nevelési igényű gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

2.2.2.5. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Nagyrév településen

Veszélyeztetett gyermek, fogyatékkal élő gyermekek aránya

A fokozott gondozást igénylő veszélyeztetett gyermekek száma 14 fő. 0-6 éves korig

fogyatékkal élő gyermek nincs.

Egészségügyi és gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az iskola-egészségügyi ellátás a területi védőnő feladata. Heti kétszer két órában biztosított a csecsemő- illetve a várandós tanácsadás.

A gyermekjóléti alapellátást társulási formában látja el az önkormányzat. A jegyző és a gyermekjóléti feladatokat ellátó szakember együttes munkájával biztosított a gyermekvédelem.

Egészségfejlesztés

Helyi, település szintű szervezésben szűk keretek között valósulnak meg a programok. A gyermekek egészséges életmódra történő nevelése, felkészítése, az irányított szabadidős tevékenységek szélesebb körben történő terjesztése érdekében szükség van egy komplex intézményi háttérre, ahol a gyermekek ez irányú szükségleteiket ki lehet szolgálni a jövő életerős, egészséges nemzedékének érdekében.

Gyermekek napközbeni ellátása, a közoktatás helyzete

2014. szeptember 1. óta a nagyrévi általános iskola a Tiszakürti Körzeti Általános Iskola telephelyeként működik. A tanulói létszám 11 fő, a gyermekek 1-4. összevont osztályban, iskolaotthonos rendszerben tanulnak 2 fő pedagógus irányításával.

A felső tagozatos (5-8. osztály) korosztály a tiszakürti intézményben tanul, napi bejárással. A tanulók létszáma itt 154 fő, nagyrévi ebből 23 fő.

Az Óvoda jelenleg önállóan működik a településen és a 2012-es év kiugróan magas születések számának köszönhetően 2015. évben nő a kihasználtság, ezért a megfelelő férőhely biztosítása érdekében az önkormányzat pályázati forrásból kívánja felújítani a régi óvodai feladatokat ellátó épületet.

A településen az alacsony születések számából eredően kevés a gyermekek száma, így sem bölcsődére, sem családi napközi működtetésére nincs igény.

Gyermekek részére történő juttatás

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért van nagy jelentősége az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetésre.

A településen nincs teleszerű, szegregált lakókörnyezet.

Hátránykompenzáló juttatásként a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az I.P.R. program keretén belül ruhaneműt és kézügyesség fejlesztő csomagot kapnak. Az idej és az

elmúlt tanévben kulturális gyermek műsort is tudtak szervezni és finanszírozni az I.P.R. segítségével.

2.2.2.6. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Öcsöd településen

Védelembe vett, veszélyeztetett gyermeke száma

2012-ben a 0-14 éves korú gyermekek száma 530 fő. A 0-18 éves korúak aránya a településen a születésszám csökkenésével folyamatosan romlik. A település társadalmi és gazdasági adottságait figyelembe véve magas a mélyszegénységben élő családból származó gyermekek száma és a gyermekvállalás tendenciáját figyelembe véve növekvő a cigány gyermekek aránya.

év	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	24	0	60
2009	26	0	59
2010	29	0	51
2011	20	7	54
2012	23	10	59
2013	25	0	55
2014	22	5	57

A védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma arányaiban magas a településen. Ennek okai jellemzően környezeti, magatartásbeli, amelyek visszavezethetők az előző fejezetben leírt, a mélyszegénységben élő és roma családok foglalkoztatási, lakhatási, egészségügyi és szociális helyzetére.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

2014. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 362 fő, ebből tartósan beteg, fogyatékos gyermekek száma 35 fő.

A 0-18 éves korú gyermekek közel 50 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, amelynek megállapításánál meghatározó a család jövedelmi helyzete. A tartósan beteg és fogyatékos gyermekeknél elsősorban a tartós betegséggel kell számolni és kevésbé jellemző a fogyatékkal élő gyermek.

A települési önkormányzat a rendelkezésére álló forrásaiból helyi juttatásként biztosítja a rendszeres nevelési támogatást, amely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem

jogosult, de szociálisan rászorult felsőoktatásban továbbtanulókra terjed ki. Ezen túl támogatást nyújt még a Bursa Hungarica felsőoktatási pályázat keretében.

A gyermekétkeztetés iránti igényeket az önkormányzat szorgalmi időben a köznevelési intézmények keretében ki tudja elégíteni. Hétvégi ellátásra nincs lehetőség. Szünetidőben a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében közel 300 arra rászorult gyermek étkeztetéséről gondoskodunk.

A településen szegregátum, telepszerű lakókörnyezet nincs. A település egészét tekintve a vizsgált időszakban ideiglenes hatályú elhelyezésre egy alkalommal egy család hat gyermeke és további egy gyermek került. A 6 gyermek esetében súlyos elhanyagolás miatt, 1 gyermek esetében pedig a törvényes képviselő halála miatt kellett intézkedni. Minden gyermek átmeneti nevelésbe vételére került sor. Iskolai hiányzás miatt három gyermek esetében került sor az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére iskolai hiányzás miatt.

Egészségügyi, szociális ellátáshoz, továbbá napközbeni ellátáshoz való hozzáférés

A településen gyermekorvosi körzet nem működik. A két háziorvos látja el a körzetébe tartozó gyermekeket és felnőtteket egyaránt.

Az önkormányzat két védőnőt foglalkoztat a településen. Ezzel a létszámmal megoldható a gyermekek védőnői ellátása és az iskola egészségügyi ellátás.

A 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeit elsődlegesen az ellátási helyre utazással lehet kielégíteni. Korai fejlesztésre rendelkezésre áll a Pedagógiai Intézet utazó szolgálata. Az óvodáskorúak ellátása (sajátos nevelési igényű gyermekek) az óvodában történik meg különleges gondoskodás formájában.

A gyermekvédelem területén a gyermekjóléti szolgálat keretében a védőnő, az óvoda és az iskola ifjúságvédelmi felelőse, a rendőrség, az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat közreműködésével működik a jelzőrendszer. Célja a gyermekeket érintő veszélyhelyzet feltárása, annak megelőzése, megszüntetése érdekében a szükséges intézkedések megtétele.

Krízishelyzetben lévő gyermek, család részére közvetlenül szolgáltatást nem biztosít az önkormányzat. A szolgáltatásokhoz való hozzájutást a gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

A településen egy csoporttal működik a bölcsőde 2011-től. Elsősorban azoknak a gyermekeknek a felvételét kéri, ahol a szülőnek van munkalehetősége

Egészségfejlesztés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős programokhoz a köznevelési intézmények biztosítják a hozzáférést. Szünetidős program az óvoda folyamatos működtetése ideje alatt biztosított, míg az általános iskolában a nyári táboroztatással.

A közoktatás helyzete

Az óvodai ellátás székhelyen és telephelyen biztosított a településen. Székhelyen 3 óvodai csoport működik, a telephelyen 2. A szakember ellátottság biztosított az intézményben, a technikai ellátási feladatokat közfoglalkoztatás keretében oldja meg az intézmény. A felvehető gyermeklétszám 125 fő. A csökkenő gyermeklétszámot tekintve biztosítható minden óvodáskorú gyermek ellátása. Az óvodai ellátásban magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Ez adódik a már korábban leírt települési gazdasági foglalkoztatási mutatókból, nagyarányú munkanélküliség, alacsony iskolázottság.

Az intézmény körzethatára a település közigazgatási területe. Megfigyelhető azonban, hogy a székhely és telephely óvoda között eltérő az arány a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek között. Ezért indokolt a csoportok átszervezése az érintett óvodáskorúak kiegyenlítettége érdekében. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését ellátja az intézmény, ugyanakkor a szakember ellátottság nem minden területen biztosított, nem rendelkezik az intézmény gyógypedagógussal. Magas azoknak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a száma, akik a 20 %-ot meghaladó hiányzás miatt elesnek az óvodáztatási támogatástól.

Az általános iskolában székhelyen és két telephelyen folyik az oktatás 16 tanulócsoportban. A szakember ellátottság egy fő kivételével az intézményben biztosított. Bejáró tanuló egy fő van a településen, az eljárók száma 30 fő. Ebben a létszámban vannak benne azok a tanulók, akiknek a különleges gondoskodása integrált formában nem biztosítható. Az általános iskola körzethatára a település közigazgatási területe. Megfigyelhető, hogy a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya az intézményben magas, amely tükrözi a település gazdasági helyzetét, magas munkanélküliség, alulképzettség. A párhuzamos tanulócsoportok között viszont ezen gyermekek aránya jellemzően kiegyenlített, külön beavatkozást nem igényel. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma is jellemzően magas az intézményben. Ezen túl különleges gondoskodásban részesít az intézmény a 25 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermeket. Ezen tanulók fejlesztését fejlesztő pedagógus, logopédus és gyógypedagógus közreműködésével látja el az iskola. Pszichopedagógus tekintetében van szakember hiány.

Az óvodában a különleges gondoskodásra jogosult gyermekek ellátásához fejlesztő pedagógus, logopédus biztosított, nincs viszont gyógypedagógus. Az általános iskolában ezen gyermekek ellátásához fejlesztő pedagógus, logopédus és gyógypedagógus is rendelkezésre áll, nincs pszichopedagógus.

Hátránykompenzáló programok közül a tanulók rendelkezésére áll a táncoktatás, rajziskola, zeneiskola, de ebben a hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részvétele alacsony. A sport, nyelvi és informatikai szakkörökben már több hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt. A tehetséges tanulók tekintetében 8. osztályban előkészítő és versenyekre felkészítés áll a tanulók rendelkezésére. Magyar nyelv és irodalomból és matematikából felső tagozatban felzárkóztató foglalkozás áll az arra rászorult tanulók rendelkezésére.

2.2.2.7. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Szelevény településen

Veszélyeztetett gyermekek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűek, kedvezményben részesülők aránya

Szelevény településről sajnos elmondható, hogy még mindig talán a Tiszazug leghátrányosabb „zsák” települése, hiszen az anyagi gondok és a szociális hátrányok meghatározóak és döntőek a falu lakóinak életében.

A településen élő 0-18 éves korú gyermekek létszáma 203 fő. Részletezve: 0-6 év között 76 fő, 7-13 év között 73 fő, 14-18 év között 54 fő.

A településen magas a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma 2012-ben 20 fő volt. Alapellátásban részesültek száma 7 fő, míg védelembe vett gyermekek száma 13 fő.

2012-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 144 gyermek után igényeltek. Közülük 22 esetben nyilatkoztak a szülők halmozottan hátrányos helyzetükről.

A 144 gyermekből 31 fő hátrányos helyzetű gyermek volt 2012. évben, mely a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 21,52%-át teszi ki.

Az óvodában 38 kisgyermekből 25 hátrányos helyzetű, 8 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Az óvodában fejlesztő foglalkozáson egy gyermek vesz részt. Óvodáztatási támogatást 6 gyermek szülei kaptak.

A községben a gyermekétkeztetés megoldott, napi háromszori étkezésben részesülnek a tanulók az iskolában illetve az óvodában. A gyermekek hétvégi étkeztetéséről a család gondoskodik. Az elmúlt évek során a szociális nyári étkeztetés minden gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára megvalósult, illetve igénybe vették a rászorulókat. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kapnak ingyenes tankönyvtámogatást. Ez az arány a községben igen magas, kevés család van, aki a teljes összeget fizeti a tankönyvekért. Egyéb esetekben a rászoruló tanulók kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben, illetve beiskolázási támogatásban részesülhetnek.

Szelevény településen szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs.

Egészségügyi és gyermekvédelmi ellátáshoz való hozzáférés

Szelevény községben egy védőnői állás van, vegyes körzetben. Az iskolai és óvodai feladatok ellátása is a körzeti védőnő feladata. Házi gyermekorvos rendelés a községben heti 2 alkalommal van. A 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire, korai fejlesztésére logopédus és gyógypedagógus foglalkozás vehető igénybe. Ezek a szakemberek rész munkaidőben más településről járnak a községbe foglalkozást tartani. Minden egyéb speciális fejlesztés vagy egészségügyi kezelés szükségessége esetén a szülőknek kell megoldani a gyermekek eljuttatását a szakemberekhez.

A településen működő gyermekvédelemről elmondható, hogy az oktatási és nevelési intézmények és a Gyermekjóléti Szolgáltató közötti kapcsolat megfelelő, és rendszeres. A jelzések telefonon és írásban érkeznek a Gyermekjóléti Szolgálat felé. A jelzett esetek többsége iskolai hiányzásokból, valamint a szülők elhanyagoló, következtelen nevelési módszerei miatt fordult elő. Az iskolai igazolatlan hiányzások többnyire a középiskolások körében fordul elő.

A gyermekvédelmi szakemberek 2012-ben gyakran látogattak el a „rászorult” családokhoz, akiknek életvezetési tanácsokat adtak, konkrét ügyekben pedig megoldást kerestek gondjaikra, problémáikra.

Az esetek többségében anyagi, megélhetési és lakhatással kapcsolatos problémák miatt végeztek családgondozást, tanácsadást. A tapasztalatok szerint a legtöbb esetben a családon belüli konfliktus, az iskolai kudarcok és a kortárs csoport negatív hatása a befolyásoló tényező.

A közoktatás helyzete

A településen az iskolában alsó tagozat működik, melynek létszáma 39 fő. A hátrányos helyzetű gyermekek száma 31 fő, míg a halmozottan hátrányos helyzetűeké 8 fő.

Gyógypedagógiai ellátásban részesülők létszáma 3 fő, a fejlesztő foglalkozásokon részt vett tanuló 2 fő. Az iskolában a napközisek száma 28 fő.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében elmondható, hogy helyben nem biztosított a megfelelő szakember ellátás, ezért úgynevezett utazó pedagógusok látják el ezt a feladatot. Fejlesztő pedagógus és logopédus áll rendelkezésre a településen, aki az óvodában és az iskolában is folytat fejlesztő munkát. Heti egy alkalommal két gyógypedagógus délután összesen hat órában végzi az ellátást. Sajnos a településen iskolapszichológus nincs.

A jövőre nézve az érintett gyermekek számára hatékonyabb volna, ha helyi szinten tudnák ezt a feladatot biztosítani.

Közösségi élet

A falu gyermekeinek részére a Művelődési Házban biztosítanak megfelelő szabadidős programokat. Ebben az épületben található a községi könyvtár és az internet hozzáférés is. A közösségi tér lehetőséget biztosít különböző rendezvények lebonyolítására, továbbá az önszerveződő közösségek, illetve civil szervezetek találkozásának a színtere is egyben.

2.2.2.8. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszaföldvár településen

A hivatalos adatok szerint Tiszaföldvár állandó népességszáma a 2014. december 31-i állapotnak megfelelően: 11.254 fő. Ez az előző évekhez hasonlóan csökkenő tendenciát mutat. A 2013. évhez képest a település állandó lakosságának száma 154 fővel csökkent. A város állandó lakosságának mintegy 19-20 %-a gyermek. Életkori megoszlásukat az alábbiak szerint alakul: 0-2 éves korú gyermek 286 fő, 3-5 éves korú gyermek 306 fő, 6-13 éves korú

gyermek 916 fő, 14-17 éves korú gyermek 484 fő.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, kedvezmények, juttatások

2014-es évben a településen 119 fő volt a hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók száma, 189 fő pedig a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Míg 2013. évben 532 család mintegy 1024 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, addig 2014. évben 490 család mintegy 887 gyermeke kapta meg a jogosultságot. Mindkét évben többségben vannak az egy-, illetve kétgyermekes családok a három- vagy többgyermekes családokhoz képest. Továbbra is a 7-14 éves korosztályból részesülnek a legtöbben kedvezményben.

A helyi közlekedési támogatás kedvezményes bérlet formájában kerül megállapításra, melynek összege 950,- Ft/fő/hó. 2014. évben havonta átlagosan 397 személy részére került megállapításra a helyi közlekedési támogatás.

Az önkormányzat a gyermekétkeztetést a köznevelési intézmények, illetve a bölcsőde útján biztosítja. Valamennyi intézményben biztosított a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon a déli meleg főétkezést és két további étkezés. Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott kollégiumban egy további étkezés is biztosított.

A Városi Bölcsődébe, valamint a köznevelési intézményekbe járó étkező gyermekek száma az elmúlt két évben mintegy 5 %-kal emelkedett, jelenleg az összes gyermek mintegy 60%- a – 1211 diák és gyermek - étkezik rendszeresen az intézményekben. Az étkezésben részesülő gyermekek települési átlagban - fele ingyenesen étkezik, azonban az általános iskolákban és egyes óvodákban ez az adat lényegesen magasabb akár a 70-80 %-ot is eléri.

Megállapítható, hogy a településen élő, gyermeket nevelő nehéz helyzetben lévő családoknál továbbra is rendkívül fontos támogatási forma a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Különösen kiemelt jelentősége van a rászoruló családok gyermekeinek ingyenes étkezésének biztosításában. Tekintettel arra, hogy az ellátás elsősorban természetbeni segítséget jelent a családok számára, az ellátó rendszeren belül elmondható, hogy ténylegesen betölti a szerepét.

Egészségügyi és gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Városunkban jelenleg 4 védőnői körzet és kettő iskolavédőnői körzet van. Az anya és gyermekgondozási tevékenységet két tanácsadóban látják el. Gyermektanácsadást a két házi gyermekorvos látja el heti 1 -1 alkalommal.

Tiszaföldvár Város Önkormányzata az Egyesített Szociális Intézmény Gyermekjóléti Szolgálatának (a továbbiakban: Szolgálat) működésével biztosítja a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátást nyújtó gyermekjóléti szolgáltatást.

2.2.2.9. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszainoka településen

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet, kedvezmények, juttatások

Tiszainoka állandó lakossága 423 fő, ebből a 0-18 évesek száma 99 fő. A településen szinte minden gyermek hátrányos helyzetűnek számít, a község a tiszazugi térség leghátrányosabb települése.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2014-ben átlagosan 57 gyermek részesül, ez a településen élő gyermekek 57%-át teszi ki. Augusztus hónapban gyermekenként 5800,- Ft került kifizetésre, novemberben pedig ezt az összeget Erzsébet-utalvány formájában kapták meg a családok.

Óvodáztatási támogatásban 7 óvodáskorú gyermek részesült, egyéb pénzbeli vagy természetbeni juttatás 2014. évben nem volt.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű ételhez, ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a középiskolás 50%-os támogatást kapnak. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. 2012. évben a nyári gyermekétkeztetés keretében összesen napi 46 adag meleg étel került kiadásra, 54 munkanapon keresztül.

A szociális nyári étkeztetésre minden évben pályázatot nyújt be az önkormányzat, amely az idei évben is megvalósult.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

A településen önálló védőnői szolgálat nincs. Nagyrévvvel közösen egy védőnő látja el a 0-3 éves korosztályt. A 0-3 éves gyermekek száma 17 fő. Tiszainokán önálló orvosi praxis sincs, hiszen Nagyrév Községgel közösen egy orvos látja el a felnőtteket és a gyerekeket egyaránt. A településen gyermekorvosi szakellátás sincs.

A településen a kisgyermekek speciális igényeit ellátó rendszer nincs. A 0-7 éves korosztály számára a logopédus elérhető, aki részmunkaidőben más településről jár át Tiszainokára foglalkozást tartani. Minden egyéb speciális fejlesztés vagy egészségügyi kezelés szükségessége esetén a szülőknek kell megoldani a gyermekek eljuttatását a szakemberekhez.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás gondoskodik a gyermek testi, lelki egészségének védelméről, a családban történő nevelkedésének elősegítéséről, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

A szakemberek beszámolója szerint a jelzőrendszer jól működik, a kapcsolat folyamatos az óvoda és az iskola gyermek-és ifjúságvédelmi felelőse és a családgondozó között.

A településen nem élnek szegregált, teleszerű lakókörnyezetben gyermekek.

Közoktatás helyzete

Az oktatás kapcsán elmondható, hogy Tiszainokán nem működik iskola, így ingyenes tankönyvellátást sem nyújt az önkormányzat. A közoktatást társulási formában Tiszakürtön és Cserkeszőlőben oldja meg a település.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés és oktatás keretében szervezik meg. A nevelési tanácsadó által, illetve a szakértői bizottság által küldött szakvélemények ismeretében biztosít az érintett gyermekek részére az óvoda – tárgyi feltételek biztosítása mellett – megfelelő ellátást. Helyben nem biztosított a megfelelő szakember ellátás. Csupán utazó logopédus áll rendelkezésre a településen, aki az óvodában végez fejlesztő munkát.

2.2.2.10. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszakürt településen

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet, védelembe vett gyermekek száma

A gyermekek helyzete változó. Egyrészt a külterületen élő gyermekek jobban el vannak zárva a kortársaiktól és az óvodába kerüléskor ez markánsan meg is mutatkozik. Másrészt a szülők eltérő, néha ráhagyó nevelési attitűd miatt, a gyermekek több családban rendezetlen családi körülmények között élnek. A főbb problémák a negatív családi minta, antiszociális viselkedés, alkoholizáló életmód, gyakori költözködés, szülők közötti konfliktus, életmódbeli hátrányok.

A hátrányos családi környezet miatt nagyon fontos az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés, amely nagy segítséget nyújt a családoknak, hiszen az óvodás és általános iskolások ingyen, a középiskolások 50%-os kedvezménnyel étkeznek. Emellett az önkormányzat minden évben sikeresen pályázik, részt vesz a szociális nyári gyermekétkeztetési programban, melyhez a település halmozottan hátrányos helyzetből adódóan nem kell biztosítani saját erőt.

A település lakónépessége 1390 fő, ebből 272 fő gyermek, az alábbi bontásban: 0-14 éves korúak száma: 79 fő, 15-18 éves korúak száma 193 fő.

A település gyermekvédelmi hálóját tekintve jelenleg 13 fő a védelembe vett gyermekek száma, míg a veszélyeztetett gyermek 4 fő. A nyilvántartás szerint jelenleg fogyatékos gyermek nincs. A védelembe vételhez vezető út viszonylag változatos a gyermekvédelmi szakemberek szerint, hiszen az iskolai hiányzás, a magatartási problémák, a nem megfelelő higiénia, a szülői elhanyagolás mind eredményezhetik a hatósági intézkedést. Több családnál a problémák halmozottan jelennek meg, így az iskola és a védőnő fokozott figyelemmel kíséri a településen élő gyermekeket.

Krízis esetén azonnal próbálják a gyermek részére a lehető legjobb megoldást megtalálni. Ennek érdekében a szakemberek nyilvántartásuk van az anyaotthonokról, családok átmeneti otthonáról- Eddig még nem volt rá példa, hogy a gyermekes családok azonnali elhelyezést igényeltek volna.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma is évről évre növekedést mutat. Míg 2008-ban 139 fő igényelte ezt a kedvezményt, addig 2011-ben 169 fő. Ezek a számok is jelzik, a településen nőtt, növekszik a hátrányos helyzetű gyermekek száma, a gyermekszegénység a településen is jelen van.

A fentebb leírt problémák miatt a gyermekvédelem kiemelt jelentőséget kap a községben.

A településen nincs olyan gyermek, ami szegregált, teleszerű lakókörnyezetben él.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

A helyi Védőnői Szolgálatot egy főállású státuszban lévő védőnő látja el.

A közoktatás helyzete

Az óvodában minden gyermek nevelése integráltan történik. A hátrányos helyzetű gyermekek száma 30 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 8 fő. Jelenleg fogyatékossgal élő gyermek nem jár az óvodába. Szükség esetén az iskolában dolgozó gyógypedagógus látja el a fejlesztést megbízási szerződés keretében.

Az általános iskolában szintén minden gyermeket integráltan oktatnak. Összetételüket tekintve hátrányos helyzetű 88 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 49 fő, sajátos nevelési igényű 6 fő, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek 18 fő.

A Nevelési Tanácsadóval együttműködve a logopédiai ellátás rendszeres, óvodapszichológus viszont nincs.

Az iskolában a kötelező tanórai foglalkozásokon túl szervezett rehabilitációs foglalkozások időtartama a sajátos nevelési igényű gyermekeknek heti 4 óra, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknek heti 1 óra. Iskolapszichológus sajnos nincs az intézményben.

2.2.2.11. A gyermekszegénység és a gyermekek helyzete Tiszásas településen

Tiszásas még mindig a Tiszazug leghátrányosabb települései közé tartozik, hiszen az anyagi gondok és a szociális hátrányok meghatározóak és döntőek a falu lakóinak életében.

A településen élő 0-18 éves korú gyermekek létszáma 203 fő. Részletezve: 0-6 év között 76 fő 7-13 év között 73 fő, 14-18 év között 54 fő.

Hátrányos helyzet, gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma, védelembe vétel

2014-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 101 gyermek után igényeltek. Közülük 20 esetben nyilatkoztak a szülők halmozottan hátrányos helyzetükről. Ez a

kérelmezők 19,8 %-a.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma 23, ami 22,8 %. Óvodáztatási támogatást 11 gyermek szülei kaptak.

Kedvezményes iskolai étkeztetésben 30 fő részesült, ami 61 %-ot tesz ki.

13 gyermeket vett a jegyző védelembe, illetve 4 család esetében felülvizsgálat történt. Családba fogadott gyermekek száma 4, átmeneti illetve tartós nevelt státusszal rendelkező gyermek nincs a településen.

Telepszerű lakókörnyezet nincs Tizzasason.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Tizzasas községben egy védőnői állás van, vegyes körzetben. Az iskolai és az óvodai feladatok ellátása is a körzeti védőnő feladata. Házi gyermekorvos rendelés a községben nincsen, a gyermek szakorvosi ellátáshoz Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretén belül havonta egy alkalommal van lehetőség.

A 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire, korai fejlesztésére logopédus és gyógypedagógus foglalkozás vehető igénybe. Ezek a szakemberek részmunkaidőben más településről járnak át Tizzasasra foglalkozást tartani. Minden egyéb speciális fejlesztés vagy egészségügyi kezelés szükségessége esetén a szülőknek kell megoldani a gyermekek eljuttatását a szakemberekhez.

A közoktatás helyzete

A településen csak alsó tagozat működik. Létszáma 39 fő. A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek száma jelentős: 31/8 fő. Gyógypedagógiai ellátásban részesülők létszáma 3 fő. Fejlesztő foglalkozáson részt vett 2 tanuló.

A napközisek száma 28 fő. Az óvodában 38 kisgyermekből 25 hátrányos helyzetű, 8 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Fejlesztő foglalkozáson 1 gyermek vesz részt.

Az oktatási és nevelési intézmények és a Gyermekjóléti Szolgáltató közötti kapcsolat megfelelő, és rendszeres. Telefonos és írásbeli jelzések érkeznek a Gyermekjóléti Szolgálat felé. Több alkalommal kerestük fel személyesen is osztályfőnököket, szaktanárokat. A jelzett eseteik többsége iskolai hiányzásokból, valamint a szülők elhanyagoló, következtelen nevelési módszerei miatt fordult elő.

Az iskolai hiányzások (igazolatlan) többnyire a középiskolások körében fordul elő. Miután tudomásunkra jut az adott iskolából a jelzés a jegyző úr irányításával, illetve felszólítására a szülők bevonásával a családgondozó felhívja a figyelmet az iskolai hiányzások következményeire és súlyosságára.

2012-ben nagyon gyakran látogattunk el a gyermek veszélyeztetése kapcsán a „rászorult” családokhoz, akiknek életvezetési tanácsokat adtunk, konkrét ügyekben pedig megoldást

kerestünk gondjaikra, problémáikra:

Anyagi, megélhetési és lakhatással kapcsolatos problémák miatt végeztünk családgondozást, tanácsadást. (Gyakran a védőnővel és a gyámügyi előadóval, valamint a szociális bizottság elnökével együtt.)

Tapasztalataink szerint legtöbb esetben a családon belüli konfliktus, az iskolai kudarcok és a kortárs csoport negatív hatása a befolyásoló tényező.

Családlátogatásunk alkalmával a szülőt és a gyermeket tájékoztatjuk az ezzel járó következményekről.

Egészségfejlesztés

A falu gyermekeinek részére a Művelődési Otthon vezetője lebonyolításában, illetve a felújított tornateremben biztosítunk megfelelő szabadidős programokat, amelyek pontos idejéről a faluban található hirdető táblákon megjelenő plakátokról, illetve a helyi újságból szerezhet tudomást a község ifjúsága.

A település korszerű Művelődési Házzal rendelkezik. Ebben az épületben található a községi könyvtár, és a lakosság részére ingyenes Internet-hozzáférési lehetőség is. A közösségi tér lehetőséget biztosít különböző rendezvények lebonyolítására, és az önszerveződő közösségek, illetve civil szervezetek találkozásának a színtere.

A községben a gyermekétkeztetés megoldott, napi háromszori étkezésben részesülnek a tanulók az iskolában, illetve az óvodában. A gyermekek hétvégi étkeztetéséről a család gondoskodik. Az elmúlt évek során a szociális nyári étkeztetés minden gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára megvalósult, illetve igénybe vették a rászorulókat. A tavalyi év folyamán, valamint 2014-ben sajnos ezzel a lehetőséggel nem tudott élni az önkormányzat, mivel jelentős önrésszel kellett volna hozzájárulni ehhez a támogatási formához. Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kapnak ingyenes tankönyvtámogatást. Ez az arány községünkben igen magas, kevés család van, aki a teljes összeget fizeti a tankönyvekért.

A nevelési tanácsadó által, illetve a szakértői bizottság által küldött szakvélemények ismeretében biztosít az érintett gyermekek részére az óvoda és az iskola - személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett- megfelelő ellátást. Helyben nem biztosított a megfelelő szakember ellátás, ezért un. utazó pedagógusok látják el ezt a feladatot. Fejlesztő pedagógus és logopédus rendelkezésre áll a településen, aki az óvodában és az iskolában is folytat fejlesztő munkát. Heti egy alkalommal két gyógypedagógus délután összesen 6 órában végzi az ellátást. Iskolapszichológus nincs. A jövőre nézve az érintett gyermekek számára hatékonyabb volna, ha helyi szinten tudnánk ez a feladatot biztosítani.

2.2.2.12. A gyermekszegénység, a gyermekek helyzetének járási szintű összegzése

A településeken magas a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok száma, ebből kifolyólag nagy arányban vannak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek. Minden településen megoldott a közétkeztetés, sőt, a nyári

szociális étkeztetést is egyre több település tudja nyújtani a rászorultak számára.

A településeken a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a védőnő és a háziorvosi ellátás is biztosítva van. A településeken a gyermekvédelmi feladatok ellátása, a problémák kezelése jónak mondható.

A kisebb településeken vegyes – felnőtt és gyermek – háziorvosi rendelés van.

A járásban az óvodai ellátás és az általános iskola biztosítva van, a bölcsőde azonban már nem található meg minden településen. Családi napközit egyik település sem működtet.

A település nagyságától és a térség hátrányos helyzetéből kifolyólag a gyermekek részére nincs túl gazdag szabadidős program a kisebb településeken, a nagyobb településeken, mint pl.: Kunszentmárton számos szabadidős tevékenység kínálkozik a gyermekek számára.

Az iskolákban nincs iskolapszichológus, a jövőre nézve ezt érdemes lenne átgondolniuk a településnek. Utazó gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus azonban megtalálható a településeken.

2.2.2.13. A gyermekszegénység, a gyermekek helyzetének járási szintű SWOT analízise

A Kunszentmártoni járás gyermekek helyzetére, esélyegyenlőségére, gyermekszegénységére vonatkozó SWOT - analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
A gyermekétkeztetés megoldott, napi háromszori étkezésben részesülnek a tanulók az iskolában, illetve az óvodában. Egyre több településen biztosítják a nyári étkeztetést is a szociálisan rászorult gyermekek részére. A településen a rászorultak részére biztosítják az ingyenes étkeztetést, a gyermekvédelmi kedvezményt és az óvodáztatási támogatást. Minden településen biztosítva van az óvoda és az általános iskola. Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége tekintetében javulásában is mutatkozik. A gyermekes családok részére a	A településeken magas a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, a gyermekszegénység jelen van a településeken. A településeken magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma, akik a támogatásnak köszönhetően ingyen étkeznek az óvodában, iskolában. A településeken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve sokkal kevesebben tanulnak tovább érettségit adó középiskolába. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak. Az iskolákban hiányzik az iskolapszichológus.

településeken megtalálható a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekvédelem a településeken jónak mondható. Az egészségügyi ellátás vonatkozásában minden településen rendelkezésre áll a 0-6 éves és a várandós édesanyák részére a védőnő, illetve a háziorvos (több településen vegyes körzet van). Telepszerű lakókörnyezetben, szegregátumban a gyermekek nem élnek.	A jobb képességű tanulók többségében elvándorolnak a kisebb településekről a nagyobb városokba, mivel a lakóhelyükön nincsenek munkalehetőségek, az ingázás viszont nagyon megterhelő és költséges. Több településen csak vegyes körzetű (felnőtt-gyermek) háziorvos található meg.
LEHETŐSÉGEK A jövőben érdemes lenne helyi szinten iskolapszichológust alkalmazni az iskolákban. Változatosabb település szintű programok szervezése a gyermekek részére. A pályázati források folyamatos figyelése, kihasználása. Minden településen biztosítani a szociális nyári étkeztetést (nemcsak pályázati forrásoknak köszönhetően). Minden településen célszerű lenne biztosítani a gyermekorvos jelenlétét is.	VESZÉLYEK Az iskolákból lemorzsolódott tanulók elkallódhatnak, csellengőkké válhatnak, nagyobb a veszélye a különböző szenvedélybetegségek kialakulásának. Az alacsony iskolai végzettség következtében a fiatalok körében nagy számban fordulhat elő a későbbiekben munkanélküliség, tartós munkanélküliség. A gyermekszegénység továbbmélyülése a településeken.

2.2.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége

2.2.3.1. A nők helyzete Cibakháza településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatottság

A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. A közfoglalkoztatás keretében, azon belül is a mezőgazdasági projekt képzési programjaiban szinte csak nők vesznek részt.

Munka, magánélet összeegyeztethetősége

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Cibakházán 30 férőhelyes bölcsőde, 150 férőhelyes napközi-otthonos óvoda és családi napközi is működik, mellyel megoldódik a munkaképes korú, kisgyermeket nevelő nők gyermekelhelyezésének gondja. A bölcsődei férőhelyek száma kevés, hiszen csak azokat a gyermekeket tudják fogadni, akiknek az édesanyja dolgozik. Cibakházán ebből a szempontból a munka és a magánélet összeegyeztethető, hiszen van a településen bölcsőde.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A családgondozás során felmerülő gyanú nem elegendő ahhoz, hogy a bántalmazott nő védelmében bármilyen eljárás indulhasson. Gyakran maguk a nők titkolják legjobban a történeteket, mindezek ellenére is ragaszkodva párjukhoz. A jelzőrendszer tagjaként a Gyermekjóléti Szolgálat, a Védőnő és a Körzeti megbízott együtt fokozott figyelmet fordít azokra a családokra, ahol a bántalmazás gyanúja felmerül.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik.

A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepe a helyi közéletben: a képviselő-testületben nincs nő, a képviselő-testület bizottságaiban is csak két női tag van. A település közéletében a nők aktivitása viszont sokkal magasabb, mint a férfiaké.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Cibakházán nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

2.2.3.2. A nők helyzete Csépa településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

2011. évtől magasabb a munkanélküli nők száma, mint a férfiaké. A foglalkoztatottak számáról sajnos nincsenek helyi adatok.

Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívok között (Gyes, Gyed, Gyet). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy a

településen nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás. A munkanélküli nők körében az alacsony iskolai végzettségűek aránya igen magas.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Munka és magánélet összeegyeztethetősége

A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. Az óvodai feladatokat 1 feladat-ellátási helyen teljesítik az önkormányzati fenntartásban lévő Vackor Művészeti Óvodában. A beíratott gyermekek száma 2012-ben 61 fő volt.

A rugalmas munkaidő nem igazán jellemző a településen és környezetében. A családi feladatok összeegyeztethetőségét támogató szolgáltatások elérhetősége sem jellemző a településen. A településen bölcsőde hiányában a nők munka és magánélet összeegyeztethetősége sajnos nem valósul meg.

Nők elleni erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői szolgálat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszere alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A rendőrséggel történt konzultáció alapján megállapítható, hogy a településen nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak. Minimálisan jelen van a probléma, de pontos információ nem áll rendelkezésre.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások a településen nincsenek. A településtől 50 km-re lévő Kecskeméten található átmeneti otthon, ami befogadja a segítséget kérő családokat és egyedülállókat, de konkrét információval nem rendelkezünk az intézményről.

A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi Képviselő-testület 7 tagjából 2 nő, azaz 28,6 %-a. Az önkormányzati intézmények vezetői többségében nő, 1 férfi vezető van.

2.2.3.3. A nők helyzete Cserkeszőlő településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

A nők foglalkoztatása magasabb a településen, hiszen a turisztikában több olyan álláshely jön létre, ahol nőket szívesebben alkalmaznak.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikák és a felderített esetek száma nem ad valós képet a problémáról. A fórumok beszámolóí alapján jóval többen esnek áldozatul családon belüli erőszaknak, mint amennyi esetben feljelentés vagy jogerős bírósági határozat születik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A település 30 km-es körzetében ilyen szolgáltatás nem vehető igénybe.

A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepe jelentős, az Önkormányzatnál, az önkormányzati intézményekben is magas a nők aránya.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

2.2.3.4. A nők helyzete Kunszentmárton településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás, munkanélküliség

A városban kifejezetten nők foglalkoztatását segítő és képzési programokban való részvételről nincs tudomás. A helyi intézmények, a munkaügyi központ, civil szervezetek által szervezett képzetekben, pályázati programokban azonban építenek a nők jelenlétére.

Az önkormányzati intézmények továbbra is saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, a gyermeknevelés feladatát.

A településen 2011. évig kevesebb a munkanélküli nő, mint a férfi, azonban 2012. évtől ez nagymértékű változást (növekedést) mutat.

2012. évben a 15-64 év közötti nők vonatkozásában 2813 főből 340 fő a nyilvántartott álláskeresők száma. Ezzel szemben a férfiak esetében az összesen 2900 főből 217 fő a nyilvántartott álláskereső száma a 15-64 év között.

Ebből látszik, hogy 2012. évben lényegesen magasabb a munkanélküli nők száma, mint a férfiaké.

Megállapítható továbbá, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között, oka lehet az is, hogy a településen nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás.

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezik a település.

Munka és magánélet összeegyeztethetősége

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A településen a gyermekek napközbeni ellátásaként szerencsére van bölcsőde, így a nők munka és családi életének összeegyeztethetősége kivitelezhető. A településen a gyermek bölcsődébe való felvételénél nemcsak az édesanya munkába állását tekintik csak fontosnak, hanem a településen élő, kedvezőtlen szociális helyzetet is.

A településen a Szociális Alapellátási központ és Bölcsőde intézmény keretében működik a bölcsőde 26 férőhellyel.

Ezen kívül az óvodai feladatokat egy feladat ellátási helyen teljesíti az önkormányzat fenntartásában lévő Városi Óvoda. A Szent Anna Katolikus Óvoda két telephelyen működik, melyben jelentősen több az óvodába beíratott gyermekek száma.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A településen nem jellemző a nőket érintő, illetve családon belüli erőszak. Minimálisan van jelen a probléma, de pontos információ nem áll rendelkezésre.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások a települése nincsenek. A településtől 50 km-re található Kecskeméten egy átmeneti otthon, ami befogadja a segítséget kérő családokat és egyedülállókat, de konkrét információval nem rendelkeznek az intézményről.

A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi Képviselő-testület 9 tagjából 3 nő, továbbá az önkormányzati intézmények vezetői többségében nő, 1 férfi vezető van köztük.

A tapasztalatok alapján a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzésre, magányosság.

2.2.3.5. A nők helyzete Nagyrév településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatottság

A nők gazdasági aktivitására vonatkozóan az önkormányzat nem rendelkezik adattal, nem jellemző a településen a nőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi problémák.

Az általános tendenciák Nagyrév településen is jellemzőek, miszerint a legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, a Gyes-ről, Gyed-ről visszatérők, a 45 év feletti nők, valamint a pályakezdő fiatalok vannak. A településen is probléma, hogy sok nő nem tudja ledolgozni a nyugdíjhoz szükséges időt.

Munka, magánélet összeegyeztethetősége

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A család, magánéletbeli feladatok és felelőségek egyértelműen a nőket terhelik. A nők helyzetét nehezíti a kis település, így Nagyréven is, hogy a településen nincs sem bölcsőde, sem családi napközi, amely a nők mihamarabbi munkába állását segítené elő.

Az óvodai férőhelyek száma a jelenlegi feladat ellátási helyen nem megfelelő, de férőhely miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a községben nem folyik. Nincs információ olyan jelzésről, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni. Nővédelem területén a védőnő közreműködik az egészségnevelésben, tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését, részt vesz a szűrővizsgálatok szervezésében.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben anyaotthon, családok átmeneti otthona helyben nem érhető el, de megoldható Szolnokon a veszélyeztetett családok elhelyezése.

A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletbeli szerepléséről elmondható, hogy az önkormányzati képviselő-testületben a polgármester és a négy képviselő között jelenleg kettő nő foglal helyet. A korábbi években a nők szerepe hangsúlyosabb volt, hiszen 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben egyenlő volt a férfiak és a nők része a képviselő-testületben, de a 2014. októberi önkormányzati választások eredményeképpen a 2010-2014. ciklushoz képest javult a nők aránya a testületben.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Nagyréven nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen jellegű intézkedés.

2.2.3.6. A nők helyzete Öcsöd településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás, munkanélküliség

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1261	1061	793	652	178	159
2009	1258	1060	785	648	196	165
2010	1217	1080	782	643	192	163
2011	1201	1061	779	638	201	169
2012	1189	1058	776	634	182	128
2013	1178	1053	774	631	183	122
2014	1172	1047	771	627	189	132

A településen a munkavállalási korú nők száma alacsonyabb, mint a férfiaké. A magas munkanélküliségen belül a munkanélküli nők és férfiak aránya kiegyenlített. Mindkét nemre jellemzően kevés a munkalehetőség a településen. Mindezek ellenére a gazdasági válság rosszabbul érintette a nőket. Megszűntek a nőket foglalkoztató kisebb munkáltatók a településen, és a gyermekes anyáknak kevesebb a lehetőségük az ingázásra.

A településen a nőknek lehetőségük van részt venni képzési programokban, elsősorban parkgondozó, szociális gondozó szakmákban. Ezek a szakmák azonban nem eléggé piacképesek vagy a túlképzés, vagy a munkaterület telítettsége miatt.

A munkanélküli nők jellemzően 8 általános iskolai végzettséggel, vagy szakiskolával, szakmunkásképzővel rendelkeznek. Annak ellenére, hogy a településen a munkaerőigény az alacsony iskolai végzettségűekre irányul, munkába állásuk nem oldható meg, mert a munkaerő kínálat meghaladja a keresletet. Mivel többségében gyermekes családanyák, az ingázást kevésbé tudják vállalni.

Munka és család összeegyeztethetősége

A munkaerő-piaci és a családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások területén

rendelkezésre áll a bölcsőde és az óvoda. Ezek az intézmények a jelentkező igényeket ki tudják elégíteni. A közintézményekben nem került sor rugalmas munkaidő bevezetésére, de a nyitva tartás jellemzően alkalmazkodik a munkaidőhöz. Családbarát munkahelyi megoldások a településen nem alakultak ki.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

2012. évben 14 alkalommal került sor a rendőrök riasztására családi viszályhoz.

Családon belüli erőszakhoz, amelyeknek a nők és a gyermekek az elszenvedői évente több esetben kérik a rendőrség segítségét. Ebbe a körbe tartoznak a kiskorú veszélyeztetése, testi sértés, zaklatás és távoltartás. Előfordul azonban, hogy a félelem miatt a rendőrségi megkeresés tanácsadás, tájékoztatás szintjén marad, és nem kerül sor feljelentésre és bírósági ítéletre.

Ezekből a félelem miatt kevesebb azoknak az eljárásoknak a száma, amelyekben feljelentés és ennek nyomán intézkedés történik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A községben nem áll rendelkezésre olyan otthon, amely a krízishelyzetben lévő nőket, vagy családokat befogadná. A vizsgált időszakban 1-2 alkalommal került sor krízisotthoni elhelyezésre. Ennek lényege, hogy lehetőleg vidéki otthon fogadja be a krízishelyzetben lévő anyát, menekülve a bántalmazó elől. A térségben a szolgáltatáshoz való hozzájutás rendelkezésre áll, de általában távolabbi otthonokat veszünk ilyenkor igénybe.

A településen a nők helyzete a közéletben kedvezően alakul, növekvő az arányuk a Képviselőtestületben, 2014. évben 5 nő képviseltette magát. A civil kezdeményezések is elsősorban nőktől indulnak pl. egészségklub, nyugdíjas klub.

2.2.3.7. A nők helyzete Szelevény településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatottság

A községben található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra, a szolgáltatási szektor és a mezőgazdaság. A településen sikeresen működik a Start közmunkaprogram, melynek keretén belül a munkanélküli nők foglalkoztatása megoldott.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

Elmondható azonban, hogy a várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított az önkormányzati munkahelyeken.

A munka és a magánélet összeegyeztethetősége

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

Sajnos a községben bölcsőde és családi napközi nem működik. Az önkormányzat dolgozik ezen a problémán, próbál olyan humánus megoldást találni, amellyel megoldódna a munkaképes korú, kisgyermeket nevelő nők gyermekelhelyezésének gondja.

A várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartja a védőnő, aki koordinálja a várandósság idejének megfelelő vizsgálatok elvégzését is. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat, a kisgyermeket nevelő családokat.

A nőket érintő erőszak, a családon belüli erőszak

A jelzőrendszer tagjaként a Gyermekjóléti Szolgáltató és a védőnő a körzeti megbízottal együtt fokozott figyelmet fordít azokra a családokra, ahol a bántalmazás gyanúja felmerül.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a faluban nem folyik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A községben átmeneti anyaotthon, illetve családok átmeneti otthona nem működik. Abban az esetben, ha erre szükség van, a területileg illetékes anyaotthonnal kell felvenni a kapcsolatot.

A nők szerepe a helyi közéletben

A községi önkormányzat képviselő-testületében a polgármester és a 6 képviselő között három nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Szelevényen nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

2.2.3.8. A nők helyzete Tiszaföldvár településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

A településen az utóbbi években érezhetően meg növekedett a gyermekeiket egyedül nevelő édesanyák száma. Az ő életüket nehezíti azon tény, hogy az egy vagy két gyermekük után járó ellátás nagyon kevés, viszont munkaviszony létesítésére gyermekeik felügyeletének biztosítása és jellemzően alacsony iskolai végzettségük miatt nincs lehetőségük. Mivel a településen nincs sok munkalehetőség, és ezeknél a nőknél jellemző az alacsony iskolai végzettség, valamint a szakképzettség hiánya, a gyermekvállalás jelent megoldást anyagi helyzetük biztosítására. Magas a tartós munkanélküliek száma valamint az aktív korúak

ellátásában részesülők aránya is, ez utóbbi főként a középkorú és az 50 évnél idősebb nőket érinti.

2014. évben növekvő tendenciát mutatott azon típusú közfoglalkoztatások száma, amely esetekben a munkával képzés is társult, annak érdekében, hogy az alacsony iskolai végzettségűek nagyobb eséllyel pályázhassanak a munkaerő piacon. A programok keretében 2014. évben az elhelyezkedés elősegítése érdekében 100 fő részére alapkompétencia képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási program megszervezésére is sor került, melyben szép számmal vettek részt nők is. A munkaügyi központok szakképzési lehetőségei azonban továbbra is igen alacsony kínálatot nyújtanak a nők számára.

Ezt problémát ellensúlyozandó az Önkormányzat a Türr István Képző és Kutató Intézet általszervezett - az önkormányzattal való megállapodás alapján - a településen élő munkanélküli személyek részére TÁMOP projektek keretén belül - kifejezetten nőknek szóló – képzéseket szervezett az utóbbi két évben, mint betanított konyhai kisegítő és önkéntes segítő, házi betegápolói.

Munka és magánélet összeegyeztethetősége

A több gyermekes anyák hátrányba kerülnek a munkaerőpiacon abban az esetben, ha nem rendelkeznek támogató háttérrel, nagyszülő, jó rokoni vagy baráti kapcsolat révén, mert óvodás, kisiskolás korú gyermekeiket nem tudják időben az oktatási-nevelési intézménybe juttatni, illetve 16-17 óra után óvodai, iskolai szünetben a felügyeletükről gondoskodni. 3 vagy több gyermeket nevelő szülő anyagi helyzete kissé jobb, azonban, ha lenne is lehetőségük munkát vállalni gyermekeiket felnőtt felügyelete nélkül nem hagyhatják a nyári szünidő és a tanítás vége után sem. Sok esetben az is problémát okoz, hogy más településre utazzanak egy-egy hivatalos ügyintézés céljából.

A nők munkába állását segíti továbbá a településen működő bölcsődei és óvodai szolgáltatás egyaránt. Igaz a bölcsődei férőhelyek száma alacsony, de a 2,5 éves kortól való óvodai ellátás biztosítása segíti a nők mielőbbi munkavállalását.

Városunkban jelenleg 4 védőnői körzet és kettő iskolavédőnői körzet van. Az anya és gyermekgondozási tevékenységet két tanácsadóban látják el. Gyermektanácsadást a két házi gyermekorvos látja el heti 1-1 alkalommal.

Sajnos továbbra is megfigyelhető a szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anyák számának növekedése az elmúlt években. Válsághelyzetük többnyire életkorukból, instabil párkapcsolatukból, támaszrendszer és anyagi biztonság hiányából valamint az általuk már nevelt több gyermekből fakad, valamint abból, hogy nem tervezett gyermekvállalásról van szó. Az édesanyák várandósságuk időtartama alatt többségében nem tudnak megfelelően felkészülni gyermekük fogadására, a szükséges kelengyét számukra megvásárolni egyáltalán nem vagy csak hiányosan tudják. Felelősségérzetük születendő gyermekük vonatkozásában nem megfelelő.

Sok esetben különböző apáktól származó gyermekeiket nevelik egyedül, vagy egy újabb párkapcsolatban. Sajnos a párkapcsolatok többnyire csak rövid ideig tartanak, és az asszonyok egy terhességgel lépnek ki a kapcsolatból. Az apák általában apai elismerő nyilatkozatot nem tesznek, így később gyermektartásdíj igénylésére sem tud sor kerülni, támogatni születendő

gyermeküket jellemzően nem szokták. így az egyébként is nehéz helyzetben lévő nő élete még inkább megnehezedik.

Sajnos a szülői kompetenciák hiánya mellett a pszichés terheltség a leggyakrabban fellelhető probléma a szülőknél. Ebben a vonatkozásban hathatós segítséget a településen nem tudnak kapni, ugyanis felnőtt pszichológus, vagy pszichiáter szakorvos a településen nincsen. A Szolnokra történő beutazás anyagi költségeit többnyire nem tudják felvállalni, vagy gyermekeik felügyeletének biztosítása híján nem tudnak elutazni a megyeszékhelyre.

A nőket érintő erőszak, a családon belüli erőszak

Az elmúlt években a Gyermekjóléti Szolgálat tudomására jutott több olyan eset, amikor a nem vérszerinti szülő, (új partnerkapcsolat) az asszonynak a már serdülő lányát szexuálisan molesztálta, vagy tetteleg bántalmazta a többi gyermekét. Az anyai hozzáállás ezekben a helyzetekben változó, sajnos az erős párkapcsolati függés miatt, nem az elvárható magatartást tanúsították több esetben, így a gyermekek védelme érdekében gyermekvédelmi intézkedés megtételére kellett sor kerülni. Van, amikor az anya, oroszlánként védi gyermekét, és eddigi életét hátrahagyva elmenekül a bántalmazó elől, ilyenkor, ha családi háttér nem áll rendelkezésre krízisszállói elhelyezés vagy anyaotthon felkeresése jöhet szóba.

A Gyermekjóléti Szolgálat minden esetben megpróbál hathatós segítséget nyújtani az életét megváltoztatni akaró, bántalmazott családtagok részére is.

A Családsegítő Szolgálat tapasztalatai alapján elmondható, hogy azok a nők, akik a családon belüli erőszak áldozatává válnak, nehezen tudnak helyzetükön változtatni. A problémát felvállalni nem merik, vagy arra képtelenek. Támasz és segítség hiányában kilátástalannak érzik helyzetüket és inkább a rossz, de biztos lakhatást és párkapcsolatot választják. Sajnos egyre gyakoribb az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése is. Bár, jól lehet, mondjuk ideiglenes távoltartást kérnek, de a problémát a bíróság irányába továbbvinni képtelenek, a fent leírtak és az erős kapcsolati függés miatt, párjukat ismét visszaengedik a közös életükbe.

A település döntés hozó testületében a női szereplők aránya az utóbbi évben még tovább csökkent, jelenleg csupán 15-20%. A tágabb értelemben vett közéleti szereplésük - mint civil élet, kulturális és sport programok szervezése azonban szerencsére arányaiban továbbra ennél lényegesen magasabb.

2.2.3.9. A nők helyzete Tiszainoka településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

A településen tapasztaltak szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Kimaradnak a gazdasági vérkeringésből, alacsony iskolai végzettségűek vagy kimaradnak a továbbképzés lehetőségéből és a gondolkodásmódjuk is beszűkül és csak a családra fókuszál. Mindezek ellenére a férfiak többen vannak a településen munka nélkül, mint a nők.

Elmondható tehát, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez betudható egyrészt a fizikai munkának, másrészt a nő az, aki

Gyes-re, Gyed-re megy el, illetve marad otthon a beteg gyermekkel. Az alacsony iskolai végzettségű nők számára helyben csak az önkormányzat tud munkát biztosítani közfoglalkoztatás keretében. A településen hátrányos jellegű megkülönböztetés (pl. bérkülönbség) nincs a foglalkoztatás területén.

Összességében kijelenthető, hogy a nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település azonban nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

A család és a munka összeegyeztethetősége

A kis lélekszámú településből kifolyólag sem bölcsőde, sem családi napközi nincs. A gyermekek napközbeni ellátására megoldás egyedül az óvoda és az iskola. Összességében ki lehet jelteni, hogy a nők esetében a család és a munka összeegyeztethetősége a klasszikus értelemben nem valósul meg, hiszen a nő a gyermeke 2,5-3 életének betöltése előtt nem tud visszamenni a munkaerő-piacra.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak kapcsán elmondható, hogy a családgondozás során felmerülő gyanú nem elegendő ahhoz, hogy a bántalmazott nő védelmében bármilyen eljárás indulhasson. Gyakran maguk a nők titkolják legjobban a történeteket, mindezek ellenére is ragaszkodva párjukhoz. A segítségnyújtás a szakemberek részéről ezekben a helyzetekben rendkívül nehéz. A jelzőrendszer tagjaként a Gyermekjóléti Szolgálat, a Védőnő és a körzeti Megbízott együttesen fokozott figyelmet fordítanak azokra a családokra, ahol a bántalmazás gyanúja felmerül.

Célzottan a nők ellenei erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik.

A nők szerepe a helyi közéletben

A település vezetését a választópolgárok a nőkre bízták. A polgármester és a képviselő-testület tagjai többségében nő. A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. A polgármesteri hivatalban a szociális, kulturális, oktatási területen a férfiak számaránya elenyésző.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Tiszainokán nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

2.2.3.10. A nők helyzete Tiszakürt településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

A nők gazdasági aktivitására vonatkozóan az önkormányzat nem rendelkezik adattal, nem jellemző a településen a nőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi problémák. A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a Gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott időt.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei nehézkesek, a környéken a szőlő körüli munkák illetve az 5 km-re lévő Cserkeszőlő biztosíthat földi munkát, azonban mindezek csak szezonális jellegűek.

A család és a munka összeegyeztethetősége

A nők foglalkoztatását gátoló legfőbb akadály a gyermeknevelés. Tiszakürtön bölcsőde és családi napközi nem működik, amely megkönnyíteni a nők minél hamarabbi munkába visszaintegrálódását. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhely miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak kapcsán elmondható, hogy a településen előfordul nők ellen irányuló erőszak, azonban ezt elméletileg minden alkalommal sikerült rendezni. Volt példa, távoltartás elrendelésére is, illetve egy nő esetében az élettárs elköltözött a településről. Nagyprobléma általában, hogy gyakran cserélődnek a párkapcsolatban a szereplők, és a gyermekek is megsínylik ezeket a változásokat. Sokszor az anyagi lehetőség is szerepet játszik ezekben a kapcsolatokban, és egyben ez is lehet a feszültség forrása. A helyzetet nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Nincs információ olyan jelzésről, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni. Nővédelem területén a védőnő közreműködik az egészségnevelésben, tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, részt vesz a szűrővizsgálatok szervezésében.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben anyaotthon, családok átmeneti otthona helyben nem érhető el, de

megoldható Szolnokon a veszélyeztetett családok elhelyezése. Elhelyezés esetén a Családsegítő Szolgálat és az önkormányzat minden esetben a gyermekes családoknak a segítségére van.

A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerep nagyon jónak mondható a helyi közéletben, hiszen a közművelődési intézmény vezetője és a kisegítő személyzetet 3 nő alkotja, a kiscsoportok élén egy kivétellel nő vezető áll, a nyugdíjas klubvezető is nő, tagjai szintén nők, a jógaklub tagjai nők 10 fő. A nagycsaládosok egyesület vezetője is nő.

Az önkormányzati képviselő-testületben a polgármester és a hat képviselő között jelenleg mindösszesen egy nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

2.2.3.11. A nők helyzete Tiszasas településen

Gazdasági helyzet, foglalkoztatás

A községben található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra, a szolgáltatási szektor és a mezőgazdaság. A településen sikeresen működik az ún. Start közmunkaprogram, melynek keretén belül a munkanélküli nők foglalkoztatása megoldott.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok).

A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A család és a munka összeegyeztethetősége

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Tiszasason bölcsőde és családi napközi nem működik. Jelenleg a református egyház terve

között szerepel családi napközi létrehozása, mellyel megoldódna a munkaképes korú, kisgyermeket nevelő nők gyermekelhelyezésének gondja. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A jelzőrendszer tagjaként a Gyermekjóléti Szolgáltató és a Védőnő a Körzeti megbízottal együtt fokozott figyelmet fordít azokra a családokra, ahol a bántalmazás gyanúja felmerül.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a faluban nem folyik.

A községben átmeneti anyaothton, illetve családok átmeneti otthona nem működik. Olyan esetben, amikor erre szükség van, akkor a területileg illetékes anyaothtonnal kell felvenni a kapcsolatot. Volt már rá példa községünkben, hogy átmeneti időre, amíg a krízishelyzet fel nem oldódott, egy édesanya vette igénybe ezt a lehetőséget.

A nők szerepe a helyi közéletben

A községi önkormányzat képviselő-testületében a polgármester és a 6 képviselő között három nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Tizsasason nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

2.2.3.12. A nők helyzetének járási szintű összegzése

Összességében elmondható, hogy a nők nem részesülnek hátrányos megkülönböztetésben a településeken. A férfiakéhoz képest a nők körében magasabb a munkanélküliség, valamint az alacsony iskolai végzettség aránya.

A települések képzésekkel, átképzésekkel próbálják a nőket mozgósítani a településeken, különösen a Gyes-ről, Gyed-ről visszatérő nők és a 45 év felettek esetében próbálkoznak ezzel az önkormányzatok, munkaügyi központok.

A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak kiemelkedően nem jellemző a településeken, nincs erre irányuló intézkedés. Anyaothton, családok átmeneti otthon igénybevételére sem nagyon van szükség.

A járásban néhány településen van bölcsőde, amely a nők mihamarabbi munkába való visszatérését segíti elő. A településeken viszont csakis munkával rendelkező szülő gyermekét tudják felvenni, ennek értelmében a kedvezőtlen szociális helyzetben lévő gyermekek felvételét nem tudják előnyben részesíteni.

Családi napközi egyik településen sem található meg.

A nők szerepe a helyi közéletben jónak mondható, mind a képviselő-testületben, mind pedig a közintézményekben.

2.2.3.13. A nők helyzetének járási szintű SWOT analízise

A Kunszentmártoni járás nők helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozó SWOT - analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
A településen a nőket érintő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomás. A nők szerepe a helyi közéletben jónak mondható a településen, mind a képviselő-testületben, mind pedig a közoktatási intézmények vonatkozásában. A településeken az óvodai férőhelyek száma megfelelő, nincs olyan gyermek, akit nem tudnának felvenni. Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik, ebből kifolyólag a probléma nem jellemző a járásban. Családok átmeneti otthonát, anyaothont a településeken lakók nem szoktak igénybe venni. Néhány település működtet bölcsődét, amely a nők munka és magánéletét segíti összeegyeztetni.	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Csupán néhány település működtet bölcsődét, családi napközi egyik településen sem található meg. A nők között nagyobb arányban vannak alacsonyabb iskolai végzettségűek, és a munkanélküliek aránya is nagyobb a körükben. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorúlnak. A nők közül nem mindenki tud más, nagyobb településre ingáznai, ha kis gyermeke van.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
A munkanélküli, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, Gyes-ről visszatérő nők részére munkaügyi központ által szervezett képzések, átképzések tartása. Az egyház bevonása a jövőben, hogy bölcsődék kerüljenek kialakításra. A jövőben több önkormányzati fenntartású bölcsőde létrehozása, a meglévő	A nők között kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya és a Gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. A tartós munkanélküliséggel küzdő nők nem tudják felmutatni a nyugdíjhoz szükséges időt.

bölcsődékben pedig férőhely bővítés kialakítása.	A nők a családi terhek miatt nem tudnak kellőképpen rekreálódni, kikapcsolódni, a településeken kevés a családi program. A nők elmagányosodhatnak, a társadalom kevésbé hasznos tagjainak érezhetik magukat, ha tartós munkanélküliséggel küzdenek, és nem tudnak visszatérni a munka világába.

2.2.4. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

2.2.4.1. Az idősek helyzete Cibakháza településen

Számuk, arányuk, munkaerő-piaci helyzetük

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról, az azonban elmondható, hogy 2012-ben a lakosság 27,8%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Elmondható továbbá, hogy a nyugdíjas nők száma közel a duplája a férfiakéhoz képest.

A település előregedő, az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés miatt örülnek, ha a ház körüli teendőket el tudják látni. A településen nincs munkahely a fiatalok számára sem, így a nyugdíjasok foglalkoztatására sincs lehetőség.

A településen a tevékeny időskor, az élethosszig tartó tanulás nem jellemző.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférésük

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősek számára is biztosított. A településen csak az autóbusz közlekedés megoldott, vasút vonallal nem rendelkeznek. Az információ az idősekhez legszélesebb körben, a helyi újságon keresztül érhető el, továbbá Cibakháza honlapja is tartalmaz minden települést érintő közéleti információt.

A településen az egészségügyi alapszolgáltatáshoz (házi orvosi ellátás) minden idős ember korlátok nélkül hozzáférhet. A Tanyagondnoki Szolgálat két gépkocsival áll a mozgásukban korlátozott idősök rendelkezésére.

Az idős személyek számára igénybe vehető szolgáltatás a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása és az idősek bentlakásos intézménye.

Az Integrált Közösségi Szolgálat Tér számos programmal kínálgózik az idős személyek részére. Lehetőség van többek között dalkörben való részvételre vagy szervezett kirándulásokon való részvételre is.

2.2.4.2. Az idősek helyzete Csépa településen

Számuk, arányuk

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Csépan az idősek száma 2008 évről 2009 évre nő, majd 2010 évtől csökken.

Jövedelmi viszonyok, munkaerő-piaci helyzet

Mivel Csépan jellemzően mezőgazdaságban dolgoztak, a szakszövetkezet tagjai voltak az idősek, a nyugdíjak alacsonyok. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Mivel az idős emberek családjának aktív tagjai dolgoznak, egyes esetekben nem is a településen élnek, nagy a veszélye a településen az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon igen minimális, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

Az idősek munkanélküliségére vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre pontos adat.

A településen a fő megélhetést a mezőgazdaság biztosítja, ezért jellemző, hogy a nyugdíjasok mezőgazdaságból származó bevétellel egészítik ki nyugdíjukat. Az idősek tanulását segítő program a településen nem jellemző.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást egy házi orvos látja el a településen.

A településen a szociális ellátórendszer szereplője az önkormányzat, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, akik együtt látják el az alábbi, időseket is érintő szociális feladatokat, amely többek között az étkeztetés (alapellátás), a házi segítségnyújtás (alapellátás), a családsegítés (alapellátás) és a tartós elhelyezést biztosító, ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona.

Közösségi élet, közösségi szerepvállalás

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen a Művelődési Ház és a Mosolyklub biztosítja.

A Művelődési Ház tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe, különböző programokba. Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, leginkább a Művelődési Ház, az „Őszikék” Egyesített

Szociális Intézmény, az Önkormányzat, valamint civil szervezetként a Mosolyklub szervez.

A Mosolyklub szervez az idősek érdeklődési körét kielégítő ismeretterjesztő, kulturális programokat. A programokon a klub tagjain kívül más érdeklődők is részt vehetnek.

2.2.4.3. Az idősek helyzete Cserkeszőlő településen

Számuk, arányuk

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	310	482	792
2009	299	460	759
2010	305	437	742
2011	287	424	711

Munkaerő-piaci helyzet

A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősek napja, idősek karácsonya. A munkáltatók nem zárkóznak el az idősebb korosztály foglalkoztatásától sem, az 55 év felettieknek nyújtott adókedvezmény valamelyest segíti a nyugdíj előtt álló munkanélküliek munkába állását.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Mivel sokan élnek külterületen, ahol az utak igen rossz állapotban vannak, sokan nem jutnak hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, mint orvosi ellátás, szakrendelés, gyógyszertár. A tanyagondnoki szolgálat rengeteget segít áthidalni ezt a távolságot és immobilitást, de a szolgálat kapacitása is véges, több ilyen szolgáltató szervre lenne szükség.

Közösségi szerepvállalás

Ezek szervezését a Nyugdíjas Klub vállalja fel, rendszeresen tartanak rendezvényeket az idősebb korosztály számára. A klubtagok rendszeresen találkoznak egymással, új ismeretségek szövődnek, felelevenedtek régiiek. A klubtagok részére rendszeresen szerveznek programokat, életkoruknak, egészségi állapotuknak, érdeklődési körüknek megfelelően.

Az időseket megcélzó rendezvények sorát bővítik az egyházak, civil szervezetek által meghirdetett események.(előadások, kirándulások)
Településszintű program még nem készült.

2.2.4.4. Az idősek helyzete Kunszentmárton településen

Számuk, arányuk

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A 2011. év adatai szerint a 65 év feletti lakosok száma 1696 fő. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma 2011. évben 1219 fő, míg a nők száma 1815 fő.

Az adatokból kitűnik, hogy jóval magasabb a nyugdíjban részesülő nők száma, mint a férfiaké.

Munkaerő-piaci helyzet

Kunszentmártonban jellemzően mezőgazdaságban dolgoztak az emberek, a szakszövetkezet tagjai voltak az idősek, a nyugdíjak alacsonyak. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Az idősek tanulását segítő program a településen nem jellemző.

Jövedelmi helyzet

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre azonban igen csekély az esély, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

Az idősek munkanélküliségére vonatkozóan nem áll rendelkezésre pontos adat. A településen a fő megélhetést a mezőgazdaság biztosítja, ezért jellemző, hogy a nyugdíjasok mezőgazdaságból származó bevétellel egészítik ki nyugdíjukat.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférése az ellátórendszere belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást öt házi orvos és két fogszakorvos látja el a településen. Az önkormányzat pályázaton elnyert támogatásból újította fel a Városi Egészségügyi központot, melyben a fejlesztést követően új szakrendelések is helyet kaptak.

Szociális területen az időseket érintő szolgáltatás az étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, családsegítés és a tartós elhelyezést biztosító, ápolást gondozást nyújtó idősek otthona.

Az étkeztetés vonatkozásában a településen lehetőség van a diétás étkeztetésre is, ha a házi orvos erre javaslatot ad.

Az idősek klubja nyitott formában működik, nemcsak klubtagok, hanem a kunszentmártoni lakosok is részt vehetnek a programjaikon.

Közösségi szerepvállalás

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen a Városi Könyvtár és a Városi Művelődési Ház, a Városi Nőklub, valamint a Helytörténeti Múzeum biztosítja.

A Könyvtár és a Művelődési Ház tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe, programjaiba.

Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, leginkább a Szociális Alapellátási központ, a Városi Nőklub, valamint a Könyvtár és Művelődési Ház szervez.

Az idős, magányos emberek elszigetelődésének megelőzése érdekében a Szent Márton Plébánia Karitás csoportja rendszeresen látogatja az egyedül élő idős embereket, valamint megszervezik számukra a templomjártatot is.

2.2.4.5. Az idősek helyzete Nagyrév településen

Számuk, arányuk

A településen jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma a településen. Ez a mutató egyértelműen a demográfiai folyamatokkal magyarázható, miszerint a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

Munkaerő-piaci helyzet

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A településen nem jellemző a nyugdíjasok foglalkoztatása, de a nyugdíjas kort be nem töltött szakmai munkaerő esetében sem jellemző a kirekesztettség a kor miatt.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik házi orvosi praxis, míg a szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére az 50 km-re fekvő Szolnokon illetve a 25 km-re fekvő Kunszentmártonban van lehetőség.

A szociális alapszolgáltatások közül Nagyréven az étkeztetés, házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgálat biztosított. Az idősek körében hátránykompenzáló szolgáltatásként biztosított a település külterületén élő idősek számára a tanyagondnoki szolgálat működtetése, hiszen a külterületen nehezített a távolság miatt azon szolgáltatások elérése, melyekhez a belterületen élők könnyebben hozzájutnak.

A szociális étkeztetés esetében a képviselő-testület hatáskörébe tartozik a jövedelemmel nem rendelkező, illetve krízishelyzetbe került ellátott ingyenesen étkezésre való jogosultságának elbírálása.

A nappali ellátás 2011. évtől nem működik a településen a működéshez szükséges forrás hiányában, hiszen a magas rezsi költségek nem tették lehetővé, hogy külön épületet tartson fenn az önkormányzat. A megszüntetést követően az érintett idősök részére hasonló funkciójú épületrész lett biztosítva, amit azonban nem használtak ki. Kellő összefogás mellett, megfelelő forrás birtokában, alacsony fenntartási költségekkel működtető nappali intézményre szükség lenne a településen, hiszen a lakosság elöregedő.

Közösségi élet, közösségi szerepvállalás

Az idősök számára is biztosítottak a Könyvtár szolgáltatásai, a Művelődési Ház pedig rendszeres programokkal várja őket is. Elmondható azonban, hogy a településen nincs olyan intézmény, szervezet, amely az idősök részére biztosítana állandó, színvonalas programokat, elfoglaltságokat.

Az idősök informatikai jártassága kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, amelyen egyre nagyobb mértékben, egyre több információ érhető el, és az e-ügyintézés is fokozottabban érhető el. A jövőbeni cél az önkormányzaton belül történő honlap kialakítása, üzemeltetése, működtetése, ezzel még gyorsabban kerülhetnek fel a friss információk, hírek a település életéről.

2.2.4.6. Az idősök helyzete Öcsöd településen

Számuk, arányuk

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	595	784	1379
2009	593	782	1375
2010	591	779	1370
2011	590	781	1371
2012	588	778	1366
2013	586	775	1361
2014	585	776	1361

Munkaerő-piaci helyzet

Az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal. Arról viszont van tudomásunk, hogy nagyon kis számban, de előfordul nyugdíjasok foglalkoztatása a településen mind a versenyszférában, mind pedig az önkormányzati intézmény rendszerben.

Az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei korlátozottak mind a versenyszférában, mind pedig az önkormányzati intézményrendszerben. Az élethosszig tartó

tanulás, a foglalkoztatást elősegítő programok nem célzottan az idősekre és nyugdíjasokra terjed ki.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megegyezik a település egészére vonatkozó hozzáféréssel.

Az időskorú lakosság rendelkezésére áll a szociális személyes gondoskodás területén az étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja és az idősek otthona. A területi gondozásban nincs jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, ugyanakkor a házi gondozást igénybe vevők kora, egészségi állapota ezt indokoltá teszi. Az idősek klubja rendelkezésre álló férőhelyeinek száma igen alacsony, az ideiglenesen bezárt klub újrainyitásával 6 férőhelyről 20 férőhelyre lehetne bővíteni az ellátást.

Közösségi szerepvállalás

A kulturális, közművelődési szolgáltatások igénybe vételére az idősek lehetőségei kedvezőek. A Művelődési Ház keretén belül működik a népdalkör, a hímző szakkör és a nyugdíjas klub. Ezekben a civil szerveződésekben elsősorban az időskorúak vesznek részt, szerveznek programokat. A könyvtár igénybe vétele szintén igen magas számú e korosztály részéről. A vallásgyakorlásra nem csak a hétfégi istentiszteleten, hanem bibliaórákon is van lehetőség.

Az időseket célzó programok közül a már kiemelt népdalkört, hímző szakkört és nyugdíjas klubot lehet megemlíteni.

2.2.4.7. Az idősek helyzete Szelevény településen

Számuk, arányuk

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 2011-ben a lakosság 32%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. A nyugdíjasok körében magas a rokkantnyugdíjasok aránya. A rokkantnyugdíjasoknál viszont magasabb a férfiak aránya a nőkénel. Hozzávetőlegesen adatok alapján a nyugdíjasok 25%-a rokkantnyugdíjas volt.

Munkaerő-piaci helyzetük

Szelevényen a 45-50 év felett nem igazán találnak munkát az emberek, ennek oka lehet egyrészt az, hogy nincs piacképes szakmájuk, nem rendelkeznek munkaerő-piaci ismeretekkel. Sajnos ebben a korban már nem jelentkeznek átképzésre.

A településen a tevékeny időskorra egyelőre nincs sem lehetőség, sem pedig igény.

Az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik házi orvosi praxis is. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybevételére a környező nagyobb településeken van lehetőség.

A szociális alapszolgáltatások közül Szelevényen elérhető az étkeztetés és a házi segítségnyújtás. A házi segítségnyújtás esetében az átlagos napi látogatottak száma 16 fő, melyet 2 fő szakképzett gondozó lát el.

Közlekedés, közösségi szerepvállalás

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított. Itt szükséges megjegyezni, hogy a vasúti közlekedést nem igazán tudják igénybe venni egyrészt a vonatszámok lecsökkenése miatt, másrészt a fel-és leszállás nehézségei miatt.

A községben nem jellemző kimondottan az idősebb korosztály részére szóló programok szervezése, ebben szerepet játszik az érdektelenség is, sajnos nem működik a régebbi időkben sikeresen működő nyugdíjasklub.

Tekintettel arra, hogy az internet világa egyre nagyobb teret hódít, érdemes lenne az idősebb korosztállyal is megismertetni és megszerettetni. Igény esetén lehetne szervezni az idősebb korosztály számára alapfokú számítógép kezelői tanfolyamot.

Szelevényen nem működik idősek klubja. Van viszont egy „Totyogó” dalcsoport, amelynek tagjai között a legfiatalabbtól a legidősebbekig mindenkit meg lehet találni. A csoportba várják azokat a nyugdíjasokat, akik társaságra és programokra vágyanak.

2.2.4.8. Az idősek helyzete Tiszaföldvár településen

Számuk, arányuk

A település elmúlt 4 évi demográfiai adatait áttekintve, egyértelműen megállapítható, hogy az állandó lakónépesség száma viszonylag stagnál, és a korcsoportos megoszlás is igen csekély változásokat mutat, azonban szembe tűnő, hogy a 60 év felettiek száma folyamatos növekedését, míg a 14 év alattiak száma folyamatos csökkenést mutat. A település elöregedése folyamatos. A legutolsó 2014. éves adatok alapján a településen 65 év feletti állandó lakosok száma 1952 fő.

Munkaerő-piaci helyzet

A foglalkoztatottság tekintetében, összességében az általános tendenciák a településünkre is érvényesek, így azoknak a személyeknek, aki 55 év felett munkanélkülivé válnak az elhelyezkedési esélyei, főként a tartós elhelyezkedési esélyei sokkal rosszabbak, mint az egyéb korosztályban lévőknek, és ők jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak a munkaerőpiacon.

A városban élő nyugdíjasoknak, kevés esélye van a munkavállalásra tekintve, hogy az aktívkorúak foglalkoztatása is nehézségekbe ütközik. A nyugdíj melletti foglalkoztatás szabályainak változása sem segíti elő ezt a tevékenységet, de akadály lehet az alulmotiváltság is. Ha a rendszeres jövedelemkiegészítő tevékenység végzése nem is jellemző a városban élő nyugdíjasokra, főként az öregségi korhatárt betöltöttek között alkalmi munkavégzések előfordulnak.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutását a településen működő Egyesített Szociális Intézmény biztosítja ápoló-gondozó otthoni bentlakásos ellátás valamint házi segítségnyújtás és étkeztetés, idősek klubja révén. Egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzájutásukat a szociális szolgáltatásokat (idősek klubja, idősek otthona) igénybe vevők esetében az intézmény orvosa biztosítja.

Az intézmény teljes körűen ellátja az alábbi feladatokat: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás - idősek klubja, demens személyek nappali ellátása.

Az alapszolgáltatások biztosítása mellett az intézmény a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátásként ápolást, gondozást nyújtó bentlakásos intézményi részleget működtet. 2015 áprilisában meg is történt, vagyis a nappali ellátás részeként kialakításra került a demens személyek nappali intézménye szolgáltatása a speciális ellátási szükségletű igénybevevők részére. A demens részleg engedélyezett férőhelyeinek száma 5 fő.

2.2.4.9. Az idősek helyzete Tiszainoka településen

Számuk, arányuk

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 2014-ben a lakosság 27,8%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma, közel a duplája.

Munkaerő-piaci helyzet

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletiek) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé válik, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon.

A tevékeny időskorral kapcsolatban elmondható, hogy a településen nincs munkahely a fiatalok számára sem, így a nyugdíjasok foglalkoztatására sincs lehetőség. Tiszainokán a 45-50 éves felett nem igazán találnak munkát az emberek, ennek oka lehet egyrészt az, hogy nincs piacképes szakmájuk, nem rendelkeznek munkaerő-piaci ismeretekkel. Sajnos ebben a korban már nem jelentkeznek átképzésre.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Tiszainokán az egészségügyi alapszolgáltatáshoz (házi orvosi ellátás) minden idős ember korlátok nélkül hozzáférhet. A szakrendelésekre a környező nagyobb városokba kell viszont elutazniuk.

Közszolgáltatásokhoz, közlekedéshez való hozzáférés

A közszolgáltatáshoz és a közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősök számára is biztosított. A településen csak az autóbusz közlekedés megoldott, vasút vonallal nem rendelkezik a település. Az információ az idősökhez legszélesebb körben, a helyi információs vonalakon (szórólap, plakátok, falugondnok) keresztül érhető el, valamint Tiszainoka is tartalmaz minden települést érintő információt.

A településen többféle programon részt tudnak venni az idősök, mint például a Szőke Tisza Nyugdíjas Klub, Református templom, vasárnapi istentisztelet.

2.2.4.10. Az idősök helyzete Tizsakürt településen

Számuk, arányuk, jövedelmi helyzetük

Tizsakürt lakosságának közel 60%-át a nyugdíjból élők teszik ki, akik aktív korukban főleg fizikai munkát végeztek. Nyugdíjuk ebből adódóan kevés, tartalékaik, képességeik az idő múlásával elfogytak. Sok olyan idős ember él a településen, akiknek már nincs senkijük, kapcsolatuk csupán a szomszédokkal, a házi gondozóval van. Jövedelmük nagy részét rezsire, gyógyszerre költik, egyik hónapról élnek a másikra. A község előregszik, és sajnos szinte minden ötödik ház eladó, azonban vevő nincs rájuk.

Foglalkoztatás

A községben az idősökkel kapcsolatos munkaerő-piac nem létezik, akik még fizikailag jó állapotban vannak, azok saját kertjeiket művelgetik, baromfit tartanak, de a település az idősöket képtelen foglalkoztatni, hiszen a fiataloknak, és a középkorúaknak is szinte csak a közmunka program nyújt egyedüli lehetőséget.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés kapcsán elmondható, hogy a településen egészségügyi központ működik, ahol van házi orvosi szolgálat, fogorvos, sürgősségi ügyelet hétvégeken is. A rendelő megközelítése rövid, akadálymentes az intézmény.

A szociális szolgáltatásokat az idősök várakozás nélkül, az igénylés időpontjától kezdve megkapják. Kritikus helyzetben az időskorúak akkor is igénybe vehetik a segítséget, ha nem részesülnek rendszeres gondozásban.

Az idősek részt vehetnek az egészségügyi, életviteli tanácsadásokon, továbbá a rendszeresen látogatott helyeken - posta, idősek klubja, önkormányzat – akadálymentesen látogathatók.

A nappali ellátás 2012. december 31-től szünetel a településen a működéshez szükséges forrás hiányában, hiszen a magas rezsi költségek nem tették lehetővé, hogy külön épületet tartson fenn az önkormányzat. A szünetelés következtében az érintett idősek részére hasonló funkciójú épületrész lett biztosítva, amit azonban nem használtak ki. A településen egy megfelelő programokkal, rendezvényekkel működtetett, megfelelő forrás birtokában, alacsony fenntartási költségekkel bíró nappali intézményre lenne szükség a településen, hiszen a lakosság előregedő tendenciát mutat.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, közlekedés

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez az időskorúak hozzáférése megfelelő. Akik igénylik, részt vehetnek a művelődési ház rendszeres és alkalmankénti rendezvényein, amelyekről minden lakos értesítést kap. Kiemelkedő jelentőségre van a 25 éve működő „Hulló levelek” nyugdíjas klubnak, melynek jelenleg 32 tagja van.

2.2.4.11. Az idősek helyzete Tizsasas településen

Számuk, arányuk

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 2011-ben a lakosság 32%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. A nyugdíjasok körében magas a rokkantnyugdíjasok aránya. A rokkantnyugdíjasoknál viszont magasabb a férfiak aránya a nőkénel. Hozzávetőleges adatok alapján a nyugdíjasok 25%-a rokkantnyugdíjas volt.

Munkaerő-piaci helyzet

A munkanélküliségi ráta a térségben alig haladja meg az országos átlagot, bár Tizsasason a munkanélküliek aránya kedvezőbb az országos, regionális, megyei, sőt a kistérségi adatoknál.

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája.

Tizsasason 45-50 év felett nem igazán találnak munkát az emberek, ennek oka lehet egyrészt az, hogy nincs piacképes szakmájuk, nem rendelkeznek munkaerő-piaci ismeretekkel. Sajnos ebben a korban már nem jelentkeznek átképzésre, volt példa arra a településen, hogy a nyugdíj megállapításához szükséges szolgálati idő megszerzése miatt jelentkeztek a közmunkaprogramba, így az önkormányzat ezzel is segített.

A településen gyakori, hogy az időskorúak a nyugdíjuk kiegészítése miatt „napszámba” járnak, mezőgazdasági munkára.

A tevékeny időskorra a településen nincs sem lehetőség, sem pedig igény.

Egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziorvosi praxis. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére Szentesen és Szolnokon van lehetőség.

A szociális alapszolgáltatások közül Tizasason elérhető az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat az Alkony Gondozási Központ Idősek Klubja és Bentlakásos Otthona biztosítja.

Az étkeztetést igénybe vevők száma éves szinten 500 adaggal emelkedett a tavalyi évhez képest, így elérte a 9000 adagszámot.

A klubélet a havonkénti nagyobb ünnepekre koncentrálódik, de egyre többen vesznek részt a heti programokon is (nótadélután, istentisztelet) valamint kérnek segítséget egészségi problémák miatt.

A házi segítségnyújtásról elmondható, hogy az előző évekhez hasonlóan a 2012-es évben is igyekezett az intézmény minden rászoruló embernek segítséget nyújtani, hogy minél tovább élhessenek saját otthonukban.

A megnövekedett gondozott létszám miatt szükségessé vált a házi segítségnyújtás engedélyezett létszámának növelése 45 főről 54 főre.

Közösségi élet, közlekedés

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése megoldott.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított, itt érdemes megjegyezni, hogy a vasúti közlekedést nem igazán tudják igénybe venni egyrészt a vonatszámok lecsökkentése miatt, másrészt a fel-és leszállás nehézségei miatt. A községben nem jellemző kimondottan az idősebb korosztály részére szóló programok szervezése, ebben szerepet játszik talán az érdektelenség is, sajnos nem működik a régebbi időkben sikeresen működő nyugdíjasklub, népdalkör.

2.2.4.12. Az idősek helyzetének járási szintű összegzése

A nagyszámú idős lakosság miatt minden településen megtalálható a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a tanyagondnoki szolgáltatás. Ezeken kívül több településen van idősek klubja és bentlakásos idősek otthona. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított a településen lakó

idős személyek részére.

Az idősek helyzetére jellemző, hogy alacsony nyugdíjból tartják el magukat, a többségük hónapról hónapra él. Kiegészítő, nyugdíj melletti keresetre, továbbá a tevékeny időskorra nincs lehetőség egyik településen sem.

Az idősek részére a településen vannak programok, klubok, ezek vegyes kihasználtsággal működnek, ugyanis az idősek között sok a motiválatlan, akit nehezen lehet kimozdítani.

Az 55 év feletti munkanélkülivé vált személyeknek szinte lehetetlen új munkahelyen elhelyezkedniük. A településeknek hosszú távon a részükre mindenképpen valamilyen megoldást kell találniuk.

2.2.4.13. Az idősek helyzetének járási szintű SWOT analízise

A Kunszentmártoni járás idősek helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozó SWOT - analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősek számára is biztosított. Az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés biztosított a településen élő idős személyek számára. Minden településen elérhető szolgáltatásként van jelen a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a tanyagondnoki szolgáltatás. Több településen van idősek klubja és bentlakásos idősek otthona. A tanyagondnoki szolgáltatást megfelelően kihasználják a külterületen élő idős személyek. Az egészségügyi szűrővizsgálat és az orvosi ellátás minden településen biztosított.	A települések nem rendelkeznek részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. A járás kedvezőtlen demográfiai tendenciái, népességfogyás. Az idősödő társadalom megléte. A településeken egyre több az egyedül élő özvegy. Az alacsony nyugdíj miatt hónapról hónapra élnek az idős korú személyek. Évről évre nő a szociális ellátás iránti igény, egyre több idős rászoruló személy él a településen. Több településen kevés vagy hiányzik az idősek részére szóló közösségi élet, a színvonalas, rendszeres programok megléte. Az idősek foglalkoztatása csak nagyon csekély esetben valósul meg, a tevékeny időskorra nincs lehetőség a településen. Az 55 év feletti munkanélküli személyeknek gyakorlatilag nincs lehetőség az elhelyezkedésre. Egyre nagyobb igény jelentkezik az idősek otthonába történő beköltözésre, azonban a

	férőhely nincs arányban a jelentkező idősök számával. Több településen nem tudják igénybe venni a vasúti közlekedést. Egészségügyi szakellátás a járáson belül csak Kunszentmártonban vehető igénybe. A kevés nyugdíj miatt nem megfelelő életszínvonalon élnek a nyugdíjasok, szűkölködnek, hónapról hónapra élnek.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Civil együttműködés erősítése. A nyugdíj előtti és a nyugdíjas korosztály részére foglalkoztatás szervezése. Komplex, idősök részére szóló programok, rendezvények szervezése. Az elérhető szolgáltatások férőhelyeinek bővítése, különös tekintettel a bentlakásos idősök otthonára. Az idősök klubját célszerű jobban és hatékonyabban megszerettetni a településen élő idős személyekkel. Motiválni az idős személyeket, hogy szívesebben igénybe vegyék a település adta lehetőségeket, programokat, rendezvényeket.	A kedvezőtlen demográfiai mutatók továbbromlása. A kis településeken fennáll a veszélye az idősök elszigetelésének, elmagányosodásának. Különösen vonatkozik ez azon idősökre, akiknek családja elvándorolt a településről.

2.2.5. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

2.2.5.1. A fogyatékkal élők helyzete Cibakháza településen

Foglalkoztatás

A településen jelenleg nincs lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze.

Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása a településnek. Cibakháza önkormányzati

tulajdonban lévő középületei, intézményei, egészségügyi intézményei mind akadálymentesítettek. Ugyanez vonatkozik a parkokra és a sportpályára is. ebből kifolyólag a közszolgáltatást a fogyatékkal élők gond nélkül igénybe tudják venni.

Önkormányzati feladatként a járdák állapotának folyamatos javítása a cél. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítása szükséges.

A településen kizárólag fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatás nincs.

2.2.5.2. A fogyatékkal élők helyzete Csépa településen

Általános jellemzők, foglalkoztatás

A településen fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossg formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre. A településen kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a korábban már részletezett, az „Őszikék” Egyesített Szociális Intézmény keretében biztosított házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik.

A fogyatékossgal élők egy része időskorú. A községben található a Mozgáskorlátozottak Egyesülete, akik fontos szervezete a fogyatékos lakosságnak.

Közlekedés, akadálymentesítés

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek egy részénél egyáltalán nem, vagy csak részben megoldott az akadálymentesítés. Szinte teljesen akadálymentesített az „Őszikék” Egyesített Szociális Intézmény, részben akadálymentesített az általános iskola és az óvoda, a Surányi Lajos Egészség ház, a Művelődési Ház. Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése csak részben megoldott, egyáltalán nem megoldott a Polgármesteri Hivatal esetében. A kulturális programokhoz történő fizikai hozzáférés részben megoldott. Akadálymentes parkolóhely településünkön csak 2 parkolóban van kijelölve.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem teljes mértékben biztosított a településen. Az önkormányzat 2011 évben a helyi vasútállomáson magasított peront épített a MÁV szakembereinek szakmai segítségével.

Az önkormányzat próbál segíteni, támogatni minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

2.2.5.3. A fogyatékkal élők helyzete Cserkeszülő településen

Foglalkoztatás

A település aktívan részt vesz a Közmunka-programban, jelenleg 25-en dolgoznak így, nincs akadálya fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának sem.

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	-	2
2009	-	2
2010	-	2
2011	-	2
2012	-	2

Szociális ellátáshoz való hozzáférés

A településen nem működik nappali ellátás a korlátozott anyagi forrás miatt.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

A Polgármesteri Hivatal pályázati pénzből akadálymentesítésre került 2010-ben, mely teljes fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést jelentett. A többi közintézményre nem jellemző az akadálymentesítés, lépcsők, küszöbök nehezítik az épületbe jutást.

A szolgáltató épületek nincsenek akadálymentesítve, a könyvtárban lépcsőjáró lift kiépítése 2013-ban megvalósult, de az épületen belül máshová eljutni nem lehet. A sportprogramokhoz a hozzáférés korlátozott, tolószékkel szinte megközelíthetetlenek ezek az események.

Az óvoda és a bölcsőde fizikailag akadálymentesített.

A fürdő szintén fizikailag akadálymentesített, a gyógymedencében mozgáskorlátozottaknak való daru is található.

A munkahelyek zömét elsősorban a turisztikára épülő vállalkozások alkotják, elvértve vannak akadálymentesített épületek, de jellemzően erre már nem jut idő vagy pénz.

A településen nem található jelenleg akadálymentesített közterület, pedig nagy szükség lenne rá.

2.2.5.4. A fogyatékkal élők helyzete Kunszentmárton településen

Általános jellemzők, sajátos problémák

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásoknak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket.

A fogyatékos személyek esélyegyenlőségének növelése érdekében szükséges a munkaerő-piaci lehetőségek bővítése. A jelen követelmények alapján saját forrásból szinte lehetetlen megvalósítani bármilyen akadálymentesítést, a kivitelezés leginkább pályázati források igénybevételel lehetséges, amelyre 2015-ben lehetőség is nyílik.

A Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesület kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet, fő célkitűzése a hátrányos helyzetű, fogyatékossgal élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése.

A település fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossg formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

Foglalkoztatás

A településen kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

Jelenleg egy olyan munkáltató van, aki csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztat a városból és a járásból egyaránt.

A településen a Szociális Alapellátási Központ keretében biztosított házi segítségnyújtást és étkeztetést. mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik. A fogyatékkal élők egy része időskorú. Az idősek nappali ellátását biztosító idősek klubjában a rendezvényekre bárki ellátogathat.

Pénzbeli, természetbeli juttatás

2012. évben 12 fő volt az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek egy részénél egyáltalán nem, vagy csak részben megoldott az akadálymentesítés. Szinte teljesen akadálymentesített a felújított iskola és óvoda, a Városi Egészségügyi Központ épülete, a Közösségi ház és Sportcsarnok. Jelenleg a bentlakásos idősek otthona kerül felújításra. A Városháza akadálymentesítése viszont egyáltalán nincsen megoldva.

A kulturális programokhoz történő fizikai hozzáférés részben megoldott.

A településen akadálymentes parkolóhely csak három van kijelölve. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem teljes mértékben biztosított a településen.

2.2.5.5. A fogyatékkal élők helyzete Nagyrév településen

Foglalkoztatás

A településen nincs fogyatékkal élők foglalkoztatása.

A településen elsősorban mozgásszervi fogyatékkal élők élnek, akiknek érdekeit képviselve működik a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete Kunszentmártoni székhellyel, helyi képviselőjük intézi a közös problémákkal küzdők ügyeit.

Közlekedés, akadálymentesítés

A településen a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén az akadálymentesítés még nem 100%-ban megoldott. Pályázati forrásból megvalósult a háziorvosi rendelő és Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése, továbbá a Művelődési Ház részben akadálymentesített. Az önkormányzati fenntartású intézmények között szükség lenne még a szociális szolgáltatások, főzőkonyha esetében megoldani az akadálymentesítést.

Nagy segítség lenne továbbá a mozgásukban akadályozott lakosoknak a posta épületének akadálymentes megközelíthetősége. A közösségi közlekedés, járdák, parkok esetében sincs biztosítva az akadálymentesítés, továbbá a fogyatékkal élő személyek számára nincs helyi szolgáltatás, például fogyatékosok nappali intézmények.

2.2.5.6. A fogyatékkal élők helyzete Öcsöd településen

Általános jellemzők

A településen élő fogyatékkal élő személyek számáról pontos adat nem áll rendelkezésünkre, de mintegy 260 főre tehető a létszám, amely elsősorban mozgásszervi. Az érzékszervi fogyatékkal élők száma néhányra tehető.

Foglalkoztatás

A községben részükre védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás nem áll rendelkezésre. A helyi munkaerő piacon néhányan vannak foglalkoztatva.

Önálló életvitelt támogató helyi intézményt az önkormányzat nem működtet, a szociális ellátó rendszerében látja el a fogyatékkal élőket is. Külön szolgáltatás, program nincs a településen.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

A közintézmények akadálymentesítettsége részben megoldott a fizikai akadálymentesítést tekintve. Információs és kommunikációs segítség nem áll a fogyatékkal élők rendelkezésére.

A településen lévő szolgáltató épületek egyre nagyobb arányban gondoskodnak legalább am rámpa kiépítéséről. A lakóépületek akadálymentesítettségéről a fogyatékkal élők maguk gondoskodnak, ebben nagy segítség a mozgáskorlátozottak lakás átalakítási támogatása volt.

A közösségi közlekedésben az autóbusz megállók, járdák akadálymentesítettsége nem biztosított. A település falusias jellegéből eredően a parkok elhelyezkedése olyan, amelyek nem igényelnek külön akadálymentesítést.

A fogyatékkal élők részére speciális közlekedési megoldás, fogyatékosok nappali intézménye nem áll rendelkezésre. A szociális személyes gondoskodási formákat viszont jellemzően akadálymentesítetten tudják igénybe venni.

2.2.5.7. A fogyatékkal élők helyzete Szelevény településen

Foglalkoztatás

A községben jelenleg nincs lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására. A közeli Kunszentmártonban működik a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete, de sajnos jelentős számú munkaerőt ott sem foglalkoztatnak.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásuk.

A községben működik helyi szinten a Mozgáskorlátozottak Egyesülete, az önkormányzat évről évre anyagilag is támogatja az egyesület munkáját.

Pénzbeli és természetbeli ellátások

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

Közszolgáltatáshoz való hozzáférés, akadálymentesítés

A településen nincs olyan középület, park, ami ne lenne megközelíthető, a járdák állapota a legtöbb helyen alkalmas arra, hogy kerekesszékekkel lehessen rajta közlekedni. Sajnos azonban az önkormányzat anyagi lehetőségei nagyon szűkösek, jelenleg további felújításra nincs lehetőség.

A településen nincs fogyatékosok nappali intézménye.

Az óvoda és általános iskola alapító okiratában szerepel az integráltan oktatható SNI gyermekek felvétele, a fogyatékosági típusnak megfelelő korlátozással.

2.2.5.8. A fogyatékkal élők helyzete Tiszaföldvár településen

Foglalkoztatás

Sajnos a megváltozott munkaképességű személyek és a fogyatékkal élők számára a városban szervezett foglalkoztatásra továbbra sincs lehetőség. Rehabilitációs munkahelyek nem működnek. Az elmúlt évek során kezdeményezések indultak ugyan ilyen téren, de a megvalósulásig egyik sem jutott el. Egy-két munkáltató alkalmaz csökkent munkaképességű

személyt, ezzel inkább eleget téve a törvényi előírásoknak. Tiszaföldvárról főleg a közelben lévő Martfűre járnak dolgozni csökkent munkaképességű személyek, ahol a Főkefe Nonprofit Kft. telephelye működik.

A rehabilitációs szakigazgatási szerveknél megjelenő rehabilitációs ellátásban és rehabilitációs járadékban részesülő, megváltozott munkaképességű személy munkaerő-piacra történő visszavezetését támogatja a TÁMOP-1.1.1-12/1 program. Ezt a lehetőséget kihasználva Tiszaföldváron pályázat alapján 6 fő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása valósult meg. 2 fő tovább foglalkoztatás jelenleg is folyik.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül külön fogyatékkal élők részére speciális szolgáltatást nem nyújt az önkormányzat, azonban az Egyesített Szociális Intézmény által nyújtott szolgáltatások közül többet fogyatékos személyek is igénybe vesznek. Ilyen szolgáltatások az idősek nappali ellátása, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, illetve a bentlakásos szociális ellátás. A szociális szolgáltatások továbbra is fokozottan igyekeznek a speciális szükségletű ellátotti kör igényit kielégíteni. Rendszeresen szerveznek programokat, illetve előadásokat tartanak a civil szervezetek, illetve egyesületek a tagjaiknak, illetve az érdeklődőknek. Ezen a téren is előre lépést jelent azonban az előző fejezetben már foglaltak szerint - a demens személyek nappali ellátásának biztosítása a településen, valamint szintén kiemelt szempont továbbra is az otthon közeli ellátás a házi gondozás jelenlegi színvonalának megtartása mellett a fejlesztési lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása, is.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

A közszolgáltatások igénybevételére a közigazgatási intézmények továbbra is csak részben akadálymentesítettek, bár valamennyi középület rendelkezik az épületekbe történő bejutáshoz szükséges rámpával.

A település egészségügyi intézményei közül felújítást követően már 2013. évben is egy háziorvosi, egy gyermekorvosi rendelőben és a védőnői szolgálatnál a mozgáskorlátozottak akadálymentes közlekedésén kívül vakvezető sáv, indukciós hurok, illetve tapintható információ is biztosított volt.

2014-2015. évben a Központi Orvosi Rendelőben lévő két háziorvosi illetve fogorvosi körzet valamint Orvosi Ügyelet és Mini Labor elhelyezésére szolgáló épületben is megvalósult a teljes körű fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés. Továbbra is elmondható azonban sajnós, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő középületek egy része, még mindig nem felel meg az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Sajnos a járdák, parkok továbbra sem akadálymentesek, azonban az új kivitelezés, illetve pályázatokon történő fejlesztés eredményeként történnek előre lépések, azaz fokozatosan történnek törekvések az akadálymentesítés megvalósítására. A településen a közösségi közlekedést biztosító cég alacsony rámpás buszokat biztosít, azonban a kialakított buszmegálló még továbbra sem minden esetben megfelelőek az utazás igénybevételére. Komoly eredmény azonban, hogy a város Önkormányzata európai uniós támogatást nyert utóbusz pályaudvar építésére, mely ez évben átadásra került. A pályaudvar egész

területén megvalósult a teljes körű fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés.

2.2.5.9. A fogyatékkal élők helyzete Tiszainoka településen

Általános jellemzők, foglalkoztatás

A fogyatékkal (szellemi, fizikai, mentális) élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Tiszainokán jelenleg nincs lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze. A közeli Kunszentmártonban működik a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete és a Teljes Életért Nonprofit Kft., ahol a fogyatékkal élők és csökkent munkaképességű személyek foglalkoztatása a fő profil.

Pénzbeli, természetbeli szociális ellátás

A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátására vezetett nyilvántartás 2012. december 31-ig enged rálátást az ellátások igénybe vevőire, mivel ezek az ellátások vagy megszűntek, vagy pedig kikerültek a polgármesteri hivatal hatásköréből.

A mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása megszűnt. Gépjárműszerzési támogatást öt éven belül 2 személy vett igénybe. A mozgáskorlátozottak parkolási engedélyét az okmányirodák adják ki.

Szociális szolgáltatáshoz való hozzáférés, akadálymentesítés

Az önálló életvitelt támogató helyi intézmény a Nagyközségi Szociális Gondozási Központ intézmény Cibakháza és Tiszainoka, de jelenleg a bentlakásos intézményben nem gondoznak egy fogyatékkal élőt sem.

A közszolgáltatásokat a fogyatékkal élők gond nélkül igénybe tudják venni. A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége a település egészén igénybe vehető. Tiszainokán az önkormányzat, illetve a szolgáltatók az elmúlt évek során nagy figyelmet fordítottak arra, hogy az üzletek, intézmények, munkahelyek akadálymentesítettek legyenek. Ugyanez vonatkozik a parkokra és a sportpályára is.

Önkormányzati feladatként a járdák állapotának folyamatos javítása a cél. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítása szükséges. A parkok és a sportpálya akadálymentesített.

Tiszainokán kizárólag fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatás nincs.

2.2.5.10. A fogyatékkal élők helyzete Tiszakürt településen

Általános jellemzők

A településen legnagyobb számban fogyatékossgal élők a mozgássérültek. Ennek oka egyrészt az intézményi ellátásban folyamatosan jelen lévő 40 fő, másrészt az intézményből az elmúlt évek során kikerültek közül is sokan a településen maradtak.

Foglalkoztatás

Az intézmény szociális foglalkoztatás keretében 15 lakójának biztosítja a munka-rehabilitációs foglalkoztatást. Ezzel együtt is a fogyatékkal élők foglalkoztatási aránya a faluban még az országoshoz képest is alacsony. Az elmúlt években szociális földprogram keretében történt intézményünkben foglalkoztatás, de a feltételek változtatásával az intézmény kikerült a pályázók köréből. Külső munkahelyen foglalkoztatott ellátott nincs.

Az önálló életvitelt támogató helyi intézményekről, szolgáltatásokról, programokról nincs érdemi információ a településen.

Az ellátottak az összes központi járandóságukat megkapják, ennek ügyintézésben segítséget nyújtanak.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, akadálymentesítés

Az elmúlt évek során az akadálymentesítések pályázat útján több intézményben is megvalósultak. Az esélyegyenlőség érdekében akadálymentessé vált az óvoda, iskola, az önkormányzati hivatal épülete is.

A művelődési intézményeket a fogyatékkal élők akadálymentesen látogathatják. A mozgássérültek otthonának lakói egyenlő eséllyel vehetnek részt az intézmény programjain. Jelenleg is folyó pályázati forrásból a könyvtári ajtó, küszöbök akadálymentesítése, továbbá a világítás korszerűsítése fog megtörténni a közeljövőben.

Ezeken kívül a településen lévő épületek többnyire akadálymentesítettek, általában jól használhatóak, a közszolgáltatásban dolgozó munkatársak odafigyelnek a fogyatékkal élőkre. A boltok is általában akadálymentesítettek, a takarékszövetkezet elvileg akadálymentesített, a gyakorlatban kerekesszékekkel nehezen használható.

Ami hiányossággal küzd a település a fogyatékkal élők vonatkozásában, hogy a járdák állapota nagyon rossz, továbbá a buszmegállók sem akadálymentesítettek.

A bentlakásos intézményi ellátáson túl nincs információ a kifejezetten fogyatékkal élők számára szervezett szolgáltatásról.

2.2.5.11. A fogyatékkal élők helyzete Tiszasas településen

Foglalkoztatás

A községben jelenleg nincs lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására. A közeli Kunszentmártonban működik a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete, de sajnos jelentős számú munkaerőt ott sem foglalkoztatnak. Ugyanitt működik a Teljes Életért Nonprofit Kft, ahol a fogyatékkal élők és csökkent munkaképességű személyek vannak foglalkoztatva.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

Szociális ellátáshoz való hozzáférés

A községben az Alkony Gondozási Központ Idősek Klubja és Bentlakásos Otthona vállalta fel a mentálisan rászorulókat támogatását. A településen nincs fogyatékosok nappali intézménye.

A szociális alapszolgáltatások közül Tizasason elérhető a családsegítés, az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat az Alkony Gondozási Központ biztosítja. A település méretéből adódóan a fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott, legközelebb Szolnokon és Szentesen vehetők igénybe ezek a szolgáltatások.

Tizasason egy óvoda egy alsó tagozatot működtető általános iskola működik. A közoktatási intézmények földrajzilag könnyen megközelíthető helyen fekszenek, hozzáférhetőek a SNI tanulók számára. Az intézmények fogadni tudják a település óvodásait, általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű tanulókat is. Az óvoda és általános iskolaalapító okiratában szerepel az integráltan oktatható SNI gyermekek felvétele, a fogyatékosági típusnak megfelelő korlátozással. A magántanulóvá válás eddig nem volt jellemző, viszont a tavalyi év folyamán 1 fő tanuló magántanulóvá válását kezdeményezte az intézmény. Az eljáró tanulók száma nem számottevő, de a településről 2-3 gyermek jár a bentlakást is biztosító Tiszaföldvár-Homoki Speciális iskolába és óvodába.

Pénzbeli, természetbeli ellátás

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

Közszolgáltatáshoz való hozzáférés, közlekedés, akadálymentesítés

Tiszasas Község Önkormányzata a korábbi években több jelentős összegű támogatást nyert különböző pályázatok benyújtásával. Itt említjük meg az ÉAOP-4.1.5 számú, a Polgármesteri Hivatal és a település honlapjának akadálymentesítése tárgyú pályázatunkat, melynek keretén belül a Hivatal teljes épületében megtörtént az akadálymentesítés 11 millió Ft értékben. A

beruházásnak köszönhetően az épületet teljes biztonsággal használhatják a mozgáskorlátozottak, hallás-és látássérült emberek is. Szintén akadálymentesített az Alkony Gondozási Központ épülete, valamint a Művelődési Ház. Pályázati forrásból megvalósult 2014-ben a háziorvosi rendelő felújítása. Ezáltal egy szép, korszerű, és minden igényt kielégítő orvosi rendelőt tudnak igénybe venni a rászorulóknak.

A községben a lakóépületek akadálymentesítettségéről nincs tudomásunk, több szolgáltató épület akadálymentesítettsége nem megoldott, egy kereskedelmi egység felújításakor történt meg az épület akadálymentesítése.

A településen olyan park nincs, ami ne lenne megközelíthető, viszont a járdák nagyon rossz állapotban vannak, sajnos az önkormányzat anyagi lehetőségei nagyon szűkösek, felújításra nincs lehetőség.

2.2.5.12. A fogyatékkal élők helyzetének járási szintű összegzése

Összességében elmondható, hogy a településeken nincs pontos adat a fogyatékkal élők számára vonatkozóan, azonban javarészt mozgásfogyatékkal élő személyek jellemzőek a járásban.

A települések igyekeznek minden pályázati forrást kihasználni az akadálymentesítésre, de a járdák, buszmegálló állapotja mindenhol felújításra szorul. Ennek értelmében ki lehet jelenteni, hogy egyik településen sincs 100%-ban megoldva az akadálymentesítés.

A fogyatékkal élő személyek a településen lévő szociális ellátásokat mind igénybe vehetik, de kifejezetten nappali ellátás a részükre nincs a járásban.

2.2.5.13. A fogyatékkal élők helyzetének járási szintű SWOT analízise

A Kunszentmártoni járás fogyatékkal élők helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozó SWOT - analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Az elmúlt években a települések több pályázati forrást is kihasználtak akadálymentesítésre.	A településeken nincs pontos adat a fogyatékkal élők számára vonatkozóan.
Hátrányos megkülönböztetés nem ismert a településeken.	A járásban jelenleg egyedül Kunszentmártonban van lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására.
A fogyatékkal élők a településeken lévő szociális szolgáltatásokat igénybe vehetik.	Kevés vagy hiányzik a fogyatékkal élők részére szóló közösségi élet, a színvonalas, rendszeres programok megléte.
Kunszentmárton megtalálható a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete, amely a célcsoport életét, mindennapjait hivatott segíteni.	Kevés parkolóhely van kialakítva a fogyatékkal élők részére.
	A településeken a járdák és a buszmegállók

	állapota rossz minőségűnek mondható. A településeken a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén az akadálymentesítés még nem 100%-ban megoldott. Csak pályázati forrásból van lehetőség az akadálymentesítésre. A fogyatékkal élők részére nappali ellátás nincs a településeken.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Civil együttműködés erősítése. A pályázati források folyamatos figyelése és a források kihasználása. A nagyobb településeken a fogyatékkal élők részére nappali ellátás kialakítása, amely során a sérült személyek közösségbe mehetnek, felszabadultnak érezhetik magukat.	A hátrányos helyzetű településeken a fogyatékkal élők elszigetelődnek, elmagányosodnak, mivel a településen kevés a nekik szóló munkalehetőség, szabadidős program. A pályázati lehetőségek beszűkülése.

3. A Kunszentmártoni Járás SWOT analízise

	ERŐSSÉGEK		GYENGESÉGEK
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	Évről évre egyre több munkaképes korú személy kerül közfoglalkoztatás keretein belül alkalmazásra. A munkaügyi központok által szervezett képzések elősegítik a tartós munkanélküli lakosok mielőbbi munkaerőpiaci reintegrációját. A településeken rendeletekben biztosított a szociális ellátások megléte (álláskeresési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás). A településeken szinte minden lakos saját ingatlanjában lakik. A településeken szegregátumok nem alakultak ki.	A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	Hátrányos munkaerő-piaci helyzet jellemző a járásban. Tartós munkanélküliség, egyes célcsoportok kedvezőtlen helyzete (alacsony iskolázottság, roma népesség). Évről évre egyre több a támogatásban részesültek aránya. Kevés a munkahelyek száma, alacsony a foglalkoztatás és a kereset. A településeken élő emberek hónapról hónapra élnek, nincsenek tartalékaik, nem tudnak elutazni a településekről. A kilátástalanság miatt nehezen motiválható célcsoport. Kiemelkedő a csupán 8 általános iskolát végzett lakosok száma a településeken. Korlátozott anyagi forrás megléte, továbbá a hátrányos munkaerő-piaci helyzet megléte a járásban. Évről évre egyre több a lakhatási támogatásban részesültek száma. Kevés az aktív civil szervezet.

A GYERMEKEK	6. A gyermekétkeztetés megoldott, napi háromszori étkezésben részesülnek a tanulók az iskolákban, illetve az óvodákban. 7. Egyre több településen biztosítják a nyári étkeztetést is a szociálisan rászorult gyermekek részére. 8. A településen a rászorultak részére biztosítják az ingyenes étkeztetést, a gyermekvédelmi kedvezményt és az óvodáztatási támogatást. 9. Minden településen biztosítva van az óvoda és az általános iskola. 10. Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. 11. A gyermekes családok részére a településeken megtalálható a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekvédelem a településeken jónak mondható. 12. Az egészségügyi ellátás vonatkozásában minden településen rendelkezésre áll a 0-6 éves és a várandós édesanyák részére a védőnő, illetve a háziorvos (több településen vegyes körzet van). 13. Telepszerű lakókörnyezetben, szegregátumban a gyermekek nem élnek.	A GYERMEKEK	10. A településeken magas a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, a gyermekszegénység jelen van a településeken. 11. A településeken magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma, akik a támogatásnak köszönhetően ingyen étkeznek az óvodában, iskolában. 12. A településeken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve sokkal kevesebben tanulnak tovább érettségit adó középiskolába. 13. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők aránya lényegesen meghaladja az iskolai átlagot, melyben az iskolai hiányzások is fontos szerepet játszanak. 14. Az iskolákban hiányzik az iskolapszichológus. 15. A jobb képességű tanulók többségében elvándorolnak a kisebb településekről a nagyobb városokba, mivel a lakóhelyükön nincsenek munkalehetőségek, az ingázás viszont nagyon megterhelő és költséges. 16. Több településen csak vegyes körzetű (felnőtt-gyermek) háziorvos található meg.

NŐK	14. A településen a nőket érintő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomás. 15. A nők szerepe a helyi közéletben jónak mondható a településen, mind a képviselő-testületben, mind pedig a közoktatási intézmények vonatkozásában. 16. A településeken az óvodai férőhelyek száma megfelelő, nincs olyan gyermek, akit nem tudnának felvenni. 17. Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik, ebből kifolyólag e probléma nem jellemző a járásban. 18. Családok átmeneti otthonát, anyaothont a településeken lakók nem szoktak igénybe venni. 19. Néhány település működtet bölcsődét, amely a nők munka és magánéletét segíti összeegyeztetni.	NŐK	17. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). 18. A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés és az alacsony iskolázottság. 19. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. 20. Csupán néhány település működtet bölcsődét, családi napközi egyik településen sem található meg. 21. A nők között nagyobb arányban vannak alacsonyabb iskolai végzettségűek, és a munkanélküliek aránya is nagyobb a körökben. 22. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. 23. A nők közül nem mindenki tud más, nagyobb településre ingáznai, ha kis gyermeke van.

IDŐSEK	20. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősek számára is biztosított. 21. Az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés biztosított a településen élő idős személyek számára. 22. Minden településen elérhető szolgáltatásként van jelen a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a tanyagondnoki szolgáltatás. 23. Több településen van idősek klubja és bentlakásos idősek otthona. 24. A tanyagondnoki szolgáltatást megfelelően kihasználják a külterületen élő idős személyek. 25. Az egészségügyi szűrővizsgálat és az orvosi ellátás minden településen biztosított.	IDŐSEK	24. A települések nem rendelkeznek részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 25. A járás kedvezőtlen demográfiai tendenciái, népességfogyás. Az idősödő társadalom megléte. 26. A településeken egyre több az egyedül élő özvegy. 27. Az alacsony nyugdíj miatt hónapról hónapra élnek az időskorú személyek. 28. Évről évre nő a szociális ellátás iránti igény, egyre több idős rászoruló személy él a településen. 29. Több településen kevés vagy hiányzik az idősek részére szóló közösségi élet, a színvonalas, rendszeres programok megléte. 30. Az idősek foglalkoztatása csak nagyon csekély esetben valósul meg, a tevékeny időskorra nincs lehetőség a településen. Az 55 év feletti munkanélküli személyeknek gyakorlatilag nincs lehetőség az elhelyezkedésre. 31. Egyre nagyobb igény jelentkezik az idősek otthonába történő beköltözésre, azonban a férőhely nincs arányban a jelentkező idősek számával. 32. Több településen nem tudják igénybe venni a vasúti közlekedést. 33. Egészségügyi szakellátás a járáson belül csak Kunszentmártonban vehető igénybe. 34. A kevés nyugdíj miatt nem megfelelő életszínvonalon élnek a nyugdíjasok, szűkölködnek, hónapról hónapra élnek.

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	26. Az elmúlt években a települések több pályázati forrást is kihasználtak akadálymentesítésre. 27. Hátrányos megkülönböztetés nem ismert a településeken. 28. A fogyatékkal élők a településeken lévő szociális szolgáltatásokat igénybe vehetik. 29. Kunszentmárton megtalálható a Mozgáskorlátozottak Tiszazugi Egyesülete, amely a célcsoport életét, mindennapjait hivatott segíteni.	FOGYATÉKKAL ÉLŐK	35. A településeken nincs pontos adat a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. 36. A járásban jelenleg egyedül Kunszentmártonban van lehetőség fogyatékkal élők foglalkoztatására. 37. Kevés vagy hiányzik a fogyatékkal élők részére szóló közösségi élet, a színvonalas, rendszeres programok megléte. 38. Kevés parkolóhely van kialakítva a fogyatékkal élők részére. 39. A településeken a járdák és a buszmegállók állapota rossz minőségűnek mondható. 40. A településeken a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén az akadálymentesítés még nem 100%-ban megoldott. Csak pályázati forrásból van lehetőség az akadálymentesítésre. 41. A fogyatékkal élők részére nappali ellátás nincs a településeken.
LEHETŐSÉGEK		VESZÉLYEK	
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	1. Civil együttműködés erősítése. 2. Egyes célcsoportokkal szembeni társadalmi előítéletek mérséklése aktív programokkal. 3. Pályázatokon való részvétel, fejlesztésre fordítható források kihasználása. 4. A közfoglalkoztatás kibővítése, új munkahelyek teremtése. 5. A településeken változatosabb programok szervezése. Biztosítva legyen a településen élő lakosok számára a rekreálódás.	A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	1. A tartós munkanélküliség továbbmélyülése. 2. A szegénység és a mélyszegénység növekedése. 3. Egyre több és egyre komplexebb problémák jelentkezése. 4. A hátrányos szociális helyzetből fakadó egészségtelen életmód megléte, amely kihat az egyén fizikai és lelki életére is. 5. A mélyszegénység továbbörökítése a fiatal generációra. 6. A pályázati lehetőségek beszűkülése.
A GYERMEKEK	6. A jövőben érdemes lenne helyi szinten iskolapszichológust alkalmazni az iskolákban. 7. Változatosabb település szintű programok szervezése a gyermekek részére. 8. A pályázati források folyamatos figyelése, kihasználása. 9. Minden településen biztosítani a szociális nyári étkeztetést (nemcsak pályázati forrásoknak köszönhetően).	A GYERMEKEK	7. Az iskolákból lemorzsolódott tanulók elkallódhatnak, csellengökké válhatnak, nagyobb a veszélye a különböző szenvedélybetegségek kialakulásának. 8. Az alacsony iskolai végzettség következtében a fiatalok körében nagy számban fordulhat elő a későbbiekben munkanélküliség, tartós munkanélküliség. 9. A gyermekszegénység továbbmélyülése a településeken.

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	10. Minden településen célszerű lenne biztosítani a gyermekorvos jelenlétét is.		
NŐK	11. A munkanélküli, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, Gyese-ről visszatérő nők részére munkaügyi központ által szervezett képzések, átképzések tartása. 12. Az egyház bevonása a jövőben, hogy bölcsődék kerüljenek kialakításra. 13. A jövőben több önkormányzati fenntartású bölcsőde létrehozása, a meglévő bölcsődékben pedig férőhely bővítés kialakítása.	NŐK	10. A nők között kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya és a Gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. 11. A tartós munkanélküliséggel küzdő nők nem tudják felmutatni a nyugdíjhoz szükséges időt. 12. A nők a családi terhek miatt nem tudnak kellőképpen rekreálódni, kikapcsolódni, a településeken kevés a családi program. 13. A nők elmagányosodhatnak, a társadalom kevésbé hasznos tagjainak érezhetik magukat, ha tartós munkanélküliséggel küzdenek, és nem tudnak visszatérni a munka világába.
IDŐSEK	14. Civil együttműködés erősítése. 15. A nyugdíj előtti és a nyugdíjas korosztály részére foglalkoztatás szervezése. 16. Komplex, idősök részére szóló programok, rendezvények szervezése. 17. Az elérhető szolgáltatások férőhelyeinek bővítése, különös tekintettel a bentlakásos idősök otthonára. 18. Az idősök klubját célszerű jobban és hatékonyabban megszerettetni a településen élő idős személyekkel. 19. Motiválni az idős személyeket, hogy szívesebben igénybe vegyék a település adta lehetőségeket, programokat, rendezvényeket.	IDŐSEK	14. A kedvezőtlen demográfiai mutatók továbbromlása. 15. A kis településeken fennáll a veszélye az idősök elszigetelődésének, elmagányosodásának. Különösen vonatkozik ez azon idősökre, akiknek családja elvándorolt a településről.
FOGYATÉKKAL ÉLŐK	20. Civil együttműködés erősítése. 21. A pályázati források folyamatos figyelése és a források kihasználása. 22. A nagyobb településeken a fogyatékkal élők részére nappali ellátás kialakítása, amely során a sérült személyek közösségbe mehetnek, felszabadultnak érezhetik magukat.	FOGYATÉKKAL ÉLŐK	16. A hátrányos helyzetű településeken a fogyatékkal élők elszigetelődnek, elmagányosodnak, mivel a településen kevés a nekik szóló munkalehetőség, szabadidős program. 17. A pályázati lehetőségek beszűkülése.

4. A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programtervének stratégiája, célrendszere

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programterve egy olyan komplex járási szintű dokumentum, melynek célja, hogy az esélyegyenlőség minél magasabb szintű megvalósítása érdekében a járás települései együttesen, egy komplex stratégiai irányvonal mentén lépjenek fel, melynek eszköze az intézkedési tervben foglalt konkrét beavatkozások megvalósítása.

A STRATÉGIÁVAL, A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁVAL ÉRINTETT CÉLCSOPORTOK:

- A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS/ VAGY A ROMÁK
- A NŐK
- AZ IDŐSEK
- A FOGYATÉKKAL ÉLŐK

JÖVŐKÉP

„Egyenlő esélyek maximális biztosítása a hátrányos helyzetű célcsoportok számára a járás településein”

ÁTFOGÓ CÉL

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programtervének célja, hogy járási szinten biztosítottá váljanak:

- az egyenlő bánásmód,
- az esélyegyenlőség biztosításának követelményei,
- a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elve,
- a diszkriminációmentesség,
- a szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele megvalósuljon.

SPECIFIKUS CÉLOK

- Az összetartó, szolidáris társadalom erősítése
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetése
- Az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára.
- A megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségének kiszűrése.
- A hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a társadalmi folyamatokban, a már eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása, valamint szükség esetén új támogató szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, hozzájárulnak a polgárok életminőségének javulásához.

KONKRÉT CÉLOK

A helyzetelemzésre és az abból levezetett SWOT analízisre támaszkodva, olyan konkrét beavatkozások meghatározása, majd pedig megvalósítása, melyek járási szinten is érezhető konkrét előmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. A konkrét célokat, azaz az intézkedéseket, beavatkozásokat a következő fejezet (5. A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programtervének Intézkedési Terve és a „jó gyakorlatok”) tartalmazza.

A Kunszentmártoni járás helyzetelemzése és a járás SWOT analízise alapján jól látható, hogy a járás tipikusan a vidéki települések problémáival küzd, azaz:

- előregedő lakosság
- migráció, elvándorlás
- csökkenő gyermeklétszám
- magas munkanélküliség
- mély szegénységben élők számának növekedése
- az ellátórendszerek túlterheltsége

Mindemellett jellemző a járásra, hogy szegregátumok nem alakultak ki a településeken.

A konkrét intézkedések meghatározására az egyes beavatkozási pontok kijelölésére e kettőség figyelembe vétele mellett került sor.

5. A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programtervének intézkedési terve és a „jó gyakorlatok”

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS INTÉZKEDÉSI TERVE								
Érintett célcsoport	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
I. FOGLALKOZTATÁS								
A járás településeinek mindegyikén alapvető, meghatározó probléma a munkanélküliség magas és a foglalkoztatás alacsony szintje, ezért a foglalkoztatással kapcsolatos problémák, az azokból eredő hátrányos megkülönböztetés, illetve esélyegyenlőség bizonyos fokú hiánya miatt kiemelten kerül vizsgálatra jelen dokumentumban, az azok kezelésére javasolt intézkedések pedig célcsoportonként külön-külön is meghatározásra kerülnek. A járási foglalkoztatási helyzetet vizsgálva két szegmenset, az elsődleges és a másodlagos munkaerőpiacot érintő intézkedések meghozatala szükséges. Az intézkedések csoportosítását a másodlagos munkaerőpiacra kezdjük, arra való tekintettel, hogy jelen dokumentum célcsoportját alkotó személyek foglalkoztatásba való bevonásának első lépése a másodlagos munkaerőpiacra történő belépés lehet. Ezt követően kerülhet sor az elsődleges munkaerőpiac vizsgálatára, azaz a másodlagos munkaerőpiacról az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépést támogató intézkedések meghozatalára.								
A) Másodlagos munkaerőpiac - közfoglalkoztatás								
A munkanélküliek számára igen gyakran egyetlen kitörési pont és lehetőség a közfoglalkoztatásba való bevonás. A közfoglalkoztatási programok lehetőséget nyújtanak a célcsoport tagjai számára a munka világába történő belépésre, a munkához kapcsolódó napi rutin, életvezetés elsajátítására.								

Azonban a közfoglalkoztatási programokba való bevonás igen gyakran nehézségekbe ütközik:

- a célcsoport tagjainak alacsony hányada kerül regisztrálásra a Munkaügyi Központ adatbázisába, ezáltal megszólításuk, bevonásuk, „közvetítésük” problémás;
- a járás településein meghatározó a mezőgazdasági idénymunka, mely miatt a célcsoport tagjai az idénymunka helyett (a kedvezőbb jövedelmezőség miatt) nem választják a közmunkaprogramba való belépést;
- a közmunkaprogramok indulása a mezőgazdasági idénymunkákkal egybeesnek, a nagyobb jövedelem miatt az érintettek nagy többsége inkább az idénymunkát választja a közfoglalkoztatás helyett, a közmunkaprogramokba való későbbi csatlakozásra nincs lehetőség;
- problémát jelent a szürke- és a feketegazdaság jelenléte;
- járási szinten a mély szegénységben élők, illetve a romák célcsoportjában kiemelkedően magas a szociális juttatások aránya, mely megterheli a szociális ellátórendszereket;
- a juttatásban részesülő személyek közül magas a munkaképes korú személyek részaránya;
- a közmunkaprogramok jelentős részébe, a munka jellegéből adódóan (fizikai munka) nehezen vonhatóak be a nők, a fogyatékkal élők és az idősek;
- a célcsoport egy részénél ellenállás mutatkozik a közmunkaprogramokkal szemben, nem hajlandóak részt venni benni;
- a járásban jellemző az alacsony színvonalon, minimálbérből, élők nagy száma - sok esetben csak egy kereső, de előfordul az is, hogy nincs kereső a családban;

A foglalkoztatás területén történő esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósításának előfeltétele, egy járási szinten megfelelően működő adatbázis rendszer kialakítása (a meglévő rendszerek továbbfejlesztésével), mely működéséhez települési szinten motiválni szükséges az érintett célcsoport tagjait a regisztrálásra (jelentős azok száma, akik sem a Munkaügyi Központ, sem pedig az önkormányzati adatbázisokban nem szerepelnek). Cél a célcsoport tagjainak 100%-os felkutatás, igényeinek felmérése, képzettségi szintjének rögzítése. Az egyes intézkedések hatékony megvalósításában kulcsszerepe van az érintettek elérésének és bevonásának, melynek eszközei lehetnek a személyes interakciók és tanácsadások, pártfogók igénybe vételei.

A MÉLYSZEGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	A közfoglalkoztatásban résztevők számának növelése	Magas a településeken a munkanélküliség, a tartós munkanélküliség	A közfoglalkoztatásba bevont résztvevők számának növelése, munkahelyteremtés	Munkanélküliek regisztrálása, adatbázis készítése, közfoglalkoztatottak számának bővítése,	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Önkormányzat, Települési civil szervezetek,	2018.12.31	Adatbázisban szereplők száma, közfoglalkoztatásban szereplők száma, munkahellyel rendelkezők	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

				munkahelyte remtő lehetőségek keresése	Oktatási intézmények		száma	
Meghatározás: A mélyszegénységben élők és a romák minél magasabb számban történő bevonása a közmunkaprogramokban, mely megteremti az előfeltételét az elsődleges munkaerőpiacra való belépésnek. Alintézkedések: - Járási szintű közfoglalkoztatási programok megvalósítása a járás településeinek összefogásával; - A közmunkaprogramokból való kikerülés, az ezzel járó negatív visszaesés, a lemorzsolódás megakadályozása; - Értékteremtő, jövedelemtermelő közmunkaprogramok megvalósítás (pl.: növénytermesztés).								
A munkaképes korúak foglalkoztatásba való bevonása	Magas a támogatásba n részesülő, munkaképes korúak száma	A célcsoport foglalkoztatás ba való bevonása, foglalkoztatás uk növelése	Igények, képzések felmérése, foglalkoztatá sba való bevonás	Roma Nemzetiségi Önkormány zat, Önkormány zat Munkaügyi Központ	2018.12.31 .	A foglalkoztatá sba bevont emberek száma	humán pénzügyi	
Meghatározás: Minden eszközzel segíteni szükséges a munkaképes korú lakosság munkaerőpiacra történő reintegrációját. A közmunkaprogramokkal szemben mutatkozó ellenállást csökkenteni szükséges különböző motiváló programokkal, személyes megkeresésekkel. Cél, hogy a célcsoport elérése és foglalkoztatásba való bevonása hatékonyan meg tudjon valósulni, a lemorzsolódás pedig minimális legyen. Alintézkedések: - Életvezetési tanácsadás szociális munkások, mentálhigiénés szakemberek bevonásával; - Orvosi háttér biztosítása;								
A NŐK	Közmunkaprogram indítása nők számára	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő	A hátrányos szociális helyzetű nők való segítése	Munkahely teremtési pályázatokon való részvétel	Önkormány zat	2018.12.31 .	A szegénységbe n, mélyszegény ségben élők száma	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

		család esetében a szegénység kockázata magas						
	Meghatározás: A gyermekét egyedül nevelők nőkre kiemelten nagy figyelmet szükséges fordítani a célcsoporton belül, mivel esetünkben igen nagy az elszegényedés, illetve a kilátástalanság és az abból fakadó depresszió kockázata. Könnyebb fizikai vagy szellemi munka szervezése speciálisan a női célcsoport számára, igényeikhez, végzettségükhöz igazítva. Az iskoláskorú gyermeket nevelő nők közfoglalkoztatásba való bevonása, vagy idénymunkába való részvételének elősegítése érdekében szükséges kibővíteni a gyermekek nyári felügyeletét, a települési nyári étkeztetésekhez kötött nyári napközök működtetésével.							
AZ IDŐSEK	Közmunkaprogram indítása 55 év felettek számára	A szegénység, és a mélyszegénység kockázata magas a célcsoportban	Az 55 év felettek számára a munka világába való visszatérés biztosítása	Munkahelyteremtési pályázatokon való részvétel	Önkormányzat	2018.12.31	A szegénységben, mélyszegénységben élők száma	humán pénzügyi
	Meghatározás: Az 55 év felettek számára speciális közmunkaprogramok indítása, mely mindenben megfelel fizikai állapotuknak és képzettségi szintjüknek.							
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK	A fogyatékkal élők részére közmunkaprogramok szervezése	Nagyon elenyésző a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása	A fogyatékkal élők is el tudjanak helyezkedni	Munkahelyteremtés	Önkormányzat Civilek Vállalkozások	2018.12.31	Fogyatékkal élők foglalkoztatása	humán pénzügyi
	Meghatározás: A fogyatékkal élők tekintetében elenyésző azon személyek száma, akik munkahellyel rendelkeznek. Ennek egyik oka a képzettség hiánya, másrészt a megfelelő munkakör hiánya, harmadrészt pedig a megfelelő munkakörülmények biztosítása.							

<u>Alintézkedések:</u> - Akadálymentesítés, a megfelelő munkakörülmények beindítása; - Olyan közmunkaprogramok indítása, melyek jellegéből adódóan fogyatékosok is el tudják végezni; - A foglalkoztatók felkészítése a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatására; - A foglalkoztatók rehabilitációs foglalkoztatási akkreditációs rendszeréhez való csatlakozásának elősegítése.								
B) Elsődleges munkaerőpiac - versenyszféra								
A foglalkoztatását érintő intézkedések alapvető célja, hogy miután a célcsoport tagjait sikerült bevonni a másodlagos munkaerőpiacra, ezt követően támogatni szükséges őket abban, hogy az elsődleges munkaerőpiacra is átkerüljenek, illetve ott helyt is álljanak. Az elsődleges munkaerőpiacra való átlépéshez, mind a négy célcsoport tekintetében fontos az alábbi járási szintű, átfogó intézkedések megvalósítása: - járási szinten meg szükséges szervezni a foglalkoztatókkal és a Munkaügyi Központtal való hatékonyabb együttműködést; - a járásban, illetve a környező nagyobb városokban működő foglalkoztatók igényeinek felmérése; - a foglalkoztatók és a célcsoport tagok igényeinek összeegyeztetése, amennyiben van rá lehetőség az igénykülönbségek oldása különböző eszközökkel pl.: utazás megszervezése, rugalmas foglalkoztatás;								
A MÉLYSZEGÉNY SÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	Munkahelyteremtés, foglalkoztatás növelés az elsődleges munkaerőpiacon	Magas a településeken a munkanélküliség, a tartós munkanélküliség	Az elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak számának növelése, munkahelyteremtés	munkanélküliek regisztrálása, adatbázis készítése, foglalkoztatottak számának bővítése, munkahelyteremtő lehetőségek keresése	Önkormányzat Civilek Vállalkozások	2018.12.31	adatbázisban szereplők száma, foglalkoztatásban szereplők száma, munkahelyelrendelkezők száma	humán pénzügyi
		<u>Meghatározás:</u> A mély szegénységben élők számára az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés biztosítása annak érdekében, hogy az átmeneti, idegymunkák és a közfoglalkoztatás munkaerőpiacáról átkerüljenek a versenyszférában, illetve, hogy a szürke- és a feketegazdaság helyett stabil munkahelyeken tudjanak elhelyezkedni. A roma célcsoport számára fontos, hogy közülük minél többen átlépjenek az elsődleges munkaerőpiacra. Emellett pedig a						

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	vállalkozásokat érdekeltté szükséges tenni a roma emberek foglalkoztatásában, illetve a célcsoport tagjait is motiválni szükséges, annak érdekében, hogy hajlandóak legyenek kilépni a közfoglalkoztatási programokból, annak érdekében, hogy egy stabil, kiszámíthatóbb munkahelyen dolgozzanak.							
	A biztosabb megélhetés biztosítása	Nagyon alacsony színvonalon élnek a településen élő emberek, minimálbérből, hónapról hónapra	A színvonalasabb, biztonságosabb mindennapok biztosítása	Igényfelmérés, kapcsolatfelvétel karitatív szervezetekkel, adománygyűjtés	Önkormányzat Civilek Vállalkozások	2018.12.31	a megélhetési problémákkal küzdők száma	humán
	Meghatározás: A célcsoportra alapvetően jellemző, hogy életszínvonaluk messze elmarad az átlagtól, ezért cél körükben a magasabb életszínvonal biztosítása, melynek azonban előfeltétele a megfelelő képzettségi szint megléte, illetve az elsődleges munkaerőpiacra történő tartós, hosszú távú belépés.							
A NŐK	Munkahelyek teremtése	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	A hátrányos szociális helyzetű nők munkához való segítése	Munkahely teremtési pályázatokon való részvétel	Önkormányzat Civilek Vállalkozások	2018.12.31	A szegénységben, mélyszegénységben élők száma Foglalkoztatók száma	humán pénzügyi
	Meghatározás: A gyermekét egyedül nevelők nőkre kiemelten nagy figyelmet szükséges fordítani a célcsoporton belül, mivel esetünkben igen nagy az elszegényedés kockázata, illetve a kilátástalanság és az abból fakadó depresszió. Alintézkedések: - Helyi foglalkoztatási programok szervezése; - Foglalkoztatási program megszervezése, szakemberek meghívása;							

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	- Célcsoport tagjainak aktív bevonása; - A GYES-ről, GYED-ről való munkaerőpiacra történő visszalépés támogatása;							
	Információk közvetítése a nők részére a foglalkoztatást segítő programokon való részvételre	Magas a munkanélküliség és az alacsony iskolai végzettség a nők körében	Egyre több nő vesz részt a foglalkoztatást segítő programokon	Információk gyűjtése és közvetítése	Önkormányzat Munkaügyi központ Civilek Vállalkozások	2018.12.31	A programokon részt vevő nők száma	humán pénzügyi
	Meghatározás: A nők minél nagyobb foglalkoztatásba való bevonása érdekében a nők megfelelő információval való ellátása igen fontos. Ennek érdekében szolgáltató, információs iroda létrehozása, illetve a családsegítő bevonása szükséges.							
	Rugalmas foglalkoztatás biztosítása	Magas a munkanélküliség	Egyre több nő vesz részt a foglalkoztatást segítő programokon	Igényfelmérés, kapcsolatfelvétel vállalkozásokkal, civilekkel, foglalkoztatókkal	Önkormányzat Civilek Vállalkozások		A szegénységben, mélyszegénységben élők száma	humán pénzügyi
	Meghatározás: Kapcsolatfelvétel helyi, illetve a járásban működő munkáltatókkal annak érdekében, hogy a célcsoport esetében összeegyeztethető legyen a munka és magánélet, azaz - Rugalmas munkaidő biztosítása; - A települések közötti átjárás, az utazás problémájának megoldása; - Alternatív gyermekellátási formák létrehozásának támogatása;							
AZ IDŐSEK	Munkahelyteremtés, foglalkoztatás növelés	A szegénység, és a mélyszegénység kockázata	Az 55 év feletti számára a munka világába való visszatérés	Munkahelyteremtési pályázatokon való részvétel	Önkormányzat Vállalkozások Civilek	2018.12.31	A szegénységben, mélyszegénységben élők száma	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

		magas a célcsoportban	biztosítása				Foglalkoztatók száma	
	Meghatározás: Kiemelten nagy figyelmet szükséges fordítani az 55 évesek és az a felettiiek foglalkoztatására, számukra speciális foglalkoztatási mentőcsomag megvalósítása szükséges, annak érdekében, hogy a nyugdíjkorhatár eléréséig is rendelkezzenek megfelelő munkahellyel, az elszegényedés és a szociális ellátórendszer további terhelésének elkerülése érdekében. Alintézkedések: - A települések közötti átjárás, az utazás problémájának megoldása; - Foglalkoztatási program megszervezése;							
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK	A fogyatékkal élők részére munkahelyteremtés	Nagyon elenyésző a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása	A fogyatékkal élők is el tudjanak helyezkedni	Munkahelyteremtés	Önkormányzat Vállalkozók Civil szervezetek	2018.12.31	Fogyatékkal élők foglalkoztatása	humán pénzügyi
	Meghatározás: A fogyatékkal élők tekintetében elenyésző azon személyek száma, akik munkahellyel rendelkeznek. Ennek egyik oka a képzettség hiánya, másrészt a megfelelő munkakör hiánya, harmadrészt pedig a megfelelő munkakörülmények biztosítása. Alintézkedések: - Együttműködés kialakítása a nagyobb foglalkoztatókkal; - Akadálymentesítés;							
C) KÉPZÉS								
A foglalkoztatási intézkedések megvalósításához szorosan kapcsolódnak a képzés területén tett célcsoport specifikus intézkedés. Alapvető fontosságú az egyes célcsoportokban a képzettségi szint felmérése, adatbázisa való rögzítése, a helyi, járási, illetve a közelben lévő nagyobb településeken működő vállalkozások munkaerő, illetve szakemberigényének felmérése, ezt követően célzott, célcsoport specifikus komplex, járási szintű képzési programok indítása. Mind a négy célcsoportot érintő intézkedések: - Képzések, átképzések megvalósítása - Munkanélküliek képzési programokban való részvételének szervezése								

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

- Nagyobb foglalkoztatókkal való szoros együttműködés
- Az érintett munkanélküliek képzésbe történő bekapcsolódásának, részvételének nyomon követése

A nagyobb foglalkoztatók közül kiemelendő a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. és az **Eagle Ottawa Hungary Kft.**. Tekintettel a gyárak méretére és munkaerőigényére indokolt a jó együttműködés kiépítése a két Kft.-vel, illetve munkaerőigényének, kvalifikációval szembeni elvárásainak felmérése, melyre építve célzott képzési programok valósíthatóak meg. A hatékony foglalkoztatás növelés érdekében a célcsoport igényeinek felmérése és a foglalkoztató igényeinek összeegyeztetése szüksége pl.: utazás biztosítása, rugalmas munkaidő, több műszakos munkarend.

A MÉLYSZEGÉNY SÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK	Képzési programok indítása romák és mély szegénységben élők számára	Magas körökben a munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség	A mély szegénységben élők és a romák is el tudjanak helyezkedni	Komplex képzési program megvalósítása	Önkormányzat Vállalkozók Civil szervezetek	2018.12.31 .	Képzést sikeresen elvégzők, ezt követően pedig elhelyezkedők száma	humán pénzügyi
	<u>Alintézkedések:</u>							
	- Munkaerőpiacképes képzéseken való részvétel szervezése - Szociális munkások bevonásával figyelemmel szükséges kísérni az érintett célcsoport képzésbe történő bekapcsolódását, részvételét							
	A magasabb iskolai végzettség elérése, szakmák szerzése	Nagy az aránya a 8 általános iskolával rendelkezőknek	Az iskolázottság, a szakmaszerzés növelése	igények felmérése, képzések tartása	Önkormányzat	2018.12.31 .	a képzésbe bevont emberek száma	humán pénzügyi
<u>Meghatározás:</u> Az érintett célcsoportban míg mindig jellemző az alacsony iskolai végzettség, illetve a szakképzettség hiány, mely következtében a munkaerőpiacra való belépésük akadályokba ütközik, így amennyiben sikerül is elhelyezkedniük, azon munkák jellemzően az alacsony presztízsű munkák kategóriájába sorolhatóak, ahonnan a kitörés, a továbblépés esélyei igen alacsonyak.								
A NŐK	Képzési programok indítása nők	Magas körökben a	A nők is el tudjanak	Komplex képzési	Önkormányzat	2018.12.31 .	Képzést sikeresen	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	számára	munkanélküliség, versenyképesség és képzettség hiánya	helyezkedni	program megvalósítása	Vállalkozók Civil szervezetek		elvégzők, ezt követően pedig elhelyezkedők száma	
	<u>Alintézkedések:</u> - Munkaerőpiacképes képzéseken való részvétel szervezése - Szociális munkások bevonásával figyelemmel szükséges kísérni az érintett célcsoport képzésbe történő bekapcsolódását, részvételét							
AZ IDŐSEK	Képzési programok indítása 55 év feletti számára	Magas körökben a munkanélküliség, képzettségi szintjük alacsony	Az 55 év feletti is el tudjanak helyezkedni	Komplex képzési program megvalósítása	Önkormányzat Vállalkozók Civil szervezetek	2018.12.31	Képzést sikeresen elvégzők, ezt követően pedig elhelyezkedők száma	humán pénzügyi
	<u>Alintézkedések:</u> - Munkaerőpiacképes képzéseken való részvétel szervezése - Szociális munkások bevonásával figyelemmel szükséges kísérni az érintett célcsoport képzésbe történő bekapcsolódását, részvételét							
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Képzési programok indítási fogyatékosok számára	Nagyon elenyésző a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása, képzettségi szintjük alacsony	A fogyatékkal élők is el tudjanak helyezkedni	Komplex képzési program megvalósítása	Önkormányzat Vállalkozók Civil szervezetek	2018.12.31	Képzést sikeresen elvégzők, ezt követően pedig elhelyezkedők száma	humán pénzügyi
	<u>Alintézkedések:</u>							

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	- Én is fontos vagyok! - munkaerőpiacképes képzéseken való részvétel szervezése - Szociális munkások bevonásával figyelemmel szükséges kísérni az érintett célcsoport képzésbe történő bekapcsolódását, részvételét							
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
II. CÉLCSOPORT SZERINTI SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK								
A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége								
1.	Munkára ösztönző fejlesztési programok megvalósítása	A munkához való negatív hozzáállás, mentálhigiénés és problémák	A munkához való hozzáállás javulása, a másodlagos és elsődleges munkaerőpiacra való belépés növelése	igények felmérése, mentálhigiénés és képzések tartása	Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti intézmények bevonása	2018.12.31	programokba bevont személyek száma	humán pénzügyi
<u>Meghatározás:</u> A célcsoport munkaerőpiacon való megjelenések támogatása, motiválása. <u>Alintézkedések:</u> - Mentálhigiénés szakemberek bevonása - Életvezetési tanácsadás szociális munkások, mentálhigiénés szakemberek bevonásával - Orvosi háttér biztosítása - Speciális kiscsoportok létrehozása - Járási összefogással tanácsadó szolgálat felállítása a munkára való ösztönzés érdekében								

2.	Önfenntartást ösztönző programok indítása	Az ellátórendszerek nagymértékű leterheltsége, az öngondoskodás hiánya	Az önálló problémamegoldásban és az öngondoskodásban történő pozitív előrelépés	Programok szervezése	Önkormányzat Civiliek	2018.12.31	programokba bevont személyek száma	humán pénzügyi
Meghatározás: A helyi, települési ellátórendszerek leterheltsége, a jóléti állam szerepének csökkenése miatt, a mély szegénységben élők számának növekedése következtében szükséges az öngondoskodás terjesztése. Alintézkedések: - Önfenntartó projektek – kisállattartásba és növénytermesztésbe (legalább kis konyhakertek kialakítása) történő bekapcsolódás - Járási összefogással tanácsadó szolgálat felállítása az önálló problémamegoldásra és öngondoskodásra való ösztönzés érdekében - SZOCIÁLIS SZÖVETKEZETEK létrehozása a járás településeinek összefogásával								
Megvalósult jó gyakorlat: Projektgazda: Kunszentmártoni Szent Márton Plébánia Projekt címe: „SEGÍTS MAGADON...” - Rászoruló családok önfenntartóvá válása a kunszentmártoni Szent Márton Plébánián Projekt célja: • Rövidtávú célok: • Bemutassa az öngondoskodás lehetőségeit • Mezőgazdasági ismeretek elméleti és gyakorlati oktatása az önellátás elindításához • Hosszú távú célok: • A résztvevők visszavezetése a munka világába • Szociális szövetkezet megalakítása Indokoltság: A plébániához forduló rászoruló családok felnőtt tagjai hosszú évek óta munkanélküliek, saját erejükből nem képesek saját sorsukon, anyagi helyzetükön változtatni. A projektgazda által nyújtott segítség: Olyan komplex program kidolgozása, melynek keretében speciális képzéssel, munkaerőpiaci képzéssel, családkonzultációs folyamattal segíti a családok megerősítését, hogy aktivitásuk ösztönzésével képessé váljanak az önfenntartásra, gyermekeiknek példát adnak a családi gazdálkodásra, az összefogásra, a tudatos és tervezett életvezetésre.								

Célcsoport:

- A közvetlen célcsoport: a programba 10 rászoruló család került be, mindannyian roma családok
- Közvetett célcsoport: nem keresik a kiutat nehéz helyzetükből, feladták a reményt, hogy előbbre jussanak. A közfoglalkoztatásban sem vesznek részt. A közvetlen célcsoport környezetében élnek, a projekt eredményeit közelről tapasztalhatják.

Megvalósítás:

- Kertészeti ismeretek oktatása
- Baromfitartási ismeretek oktatása
- Családkonzultációs folyamat; Családkonzultációs csoportfoglalkozás
- Munkaerő-piaci tréning
- Munka a közösségi kertben: Burgonyavetés; Burgonya és hagyma betakarítás
- Minden család 5 tojótyúkot és 25 kg tápot kapott a projekt keretében
- Beszélgetések, szituációs gyakorlatok

Kapcsolat felvétele JNSZ Megye Esély Szociális Közalapítványával:

A képzési modulok beindítása, melynek célja:

- A résztvevők munkavállalói és szociális kompetenciáinak fejlődése
- Tanulási motiváció
- Alkalmazkodás
- Együttműködés
- Normakövetés
- Kezdeményező képesség
- Terhelhetőség
- Intellektuális képességek
- Stressz tűrés
- Hatékony konfliktuskezelés
- Asszertivitás

Részvétel Mezőtúron, a Gál Ferenc Főiskola képzésén:

A tanfolyamok témái:

1. Az esélyegyenlőség szempontjai a helyi gazdaság szervezésében
2. Helyi termékek fejlesztése és termelése szociális szövetkezeti keretben
3. A szociális gazdaság szervezeteinek lehetőségei a helyi termékek előállításában

<u>A program eredménye:</u> 2015.január 16. megalakul a Munkás Szent József Szociális Szövetkezet A projektet megvalósító 10 családból 8 fő vállalta a szövetkezeti tagságot. Csatlakozott hozzájuk a projekt 3 fős menedzsmenete, Dr. Sári László és Kunszentmárton Város Önkormányzata. 2015. január 28. napján a bíróság bejegyezte a szövetkezetet. A szövetkezet működési területei: ➤ Kertészeti növények termesztése, feldolgozása ➤ Baromfi, juh, kecsketartás ➤ Fakitermelés a Körös folyó árterében ➤ Faapríték készítése és értékesítése <u>Együttműködő partnerek voltak a megvalósítás során:</u> Gazdakör; Munkaügyi Hivatal; Cigány Nemzetiségi Önkormányzat; Kunszentmárton Város Önkormányzata								
A gyermekek esélyegyenlősége								
1.	Felzárkóztató foglalkoztatások szervezése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók részére	A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknál az évismétlők száma jóval meghaladja az iskolai átlagot	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében az évismétlők száma	igények felmérése és foglalkoztatások szervezése	Általános iskola Civilek Egyházak bevonása	2018.12.31 .	A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében az évismétlők aránya	humán
Meghatározás: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek esetében igen nagy a lemaradás, illetve a tudásszintbeli különbség az iskolai átlaghoz képest. Erre való tekintettel szükséges részükre egy átfogó, komplex felzárkóztató járási program kidolgozása. Ahol amellet, hogy tudásuk bővítésre kerül, lehetőségük nyílik a járás más településein élő hátrányos helyzetű iskolástársaikkal való megismerkedésre is, annak érdekében, hogy a közösségi erő erősödjön és egymást támogatva, közösen ériék el a jobb iskolai eredményeket. <u>Alintézkedések:</u> - Családlátogatás, szülői értekezlet szervezése - Fogadó óra a szülők részére - Személyes elbeszélgetések, tanácsadás az érintett gyermekek részére								

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

- TANODÁK kialakítása a nagyobb településeken, úgymint Kunszentmárton, Tiszaföldvár								
2.	Az iskolákban iskolapszichológusok alkalmazása	Egyre több az iskolában a problémás gyerekek, magas az iskolai hiányzások száma	Csökken az iskolai hiányzások száma, a gyerekek kiegyensúlyozottabbak lesznek	iskolapszichológus alkalmazása	Általános iskola	2018.12.31	A hiányzások száma a tanuló körében, a problémás tanulók száma az iskolákban	humán pénzügyi
Meghatározás: A célcsoportot tekintve megállapítható, hogy jellemzően családi hátterük nem rendezettek, mely rányomja bélyegét az iskolai teljesítményükre is. A bennük otthon felgyülemlett feszültséget igen sokszor az iskolában társaikon vagy tanáraikon vezetik le, rosszabb esetben rongálnak is. Emellett jellemző az iskolakerülés is. A problémák hatékony kezelése és megoldás érdekében szükséges az iskolákba iskolapszichológus/ok bevonása, annak érdekében, hogy a magatartászavaros gyerekek viselkedése normalizálódjon.								
Új ellátási, új intézményi forma létrehozása: Járási Gyermekjóléti Központ beindítása 2016. január 01. napjától. Új ellátási területek lesnek elérhetőek a járásban, úgymint - pszichológus - mediátor - gyógypedagógus Új, ellátási forma fog az intézmény keretein belül létrejönni. A járási szintű, komplex intézmény alapvető célja a települések és azok intézményei közötti kommunikáció megteremtése, a problémák célzott kezelése. Az intézmény működése jó példa lehet az állami szerepvállalásra az érintett célcsoport támogatása érdekében.								
3.	A szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítő eszközök beszerzése a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatoknál	A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatoknál nincsenek	A szabadidő hasznos eltöltése valósul meg a településeken élő gyerekek körében	pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	családsegítő és gyermekjóléti szolgálat	2018.12.31	Az eszközök beszerzése	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

		eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét, tanulását segítik						
Meghatározás: Alapvető probléma mind iskolaidőben, mind pedig a szünetekben a szabadidő hasznos eltöltése. Cél, hogy a gyermekek kiszakadjanak megszokott környezetükből és a központi intézményekben, szervezett programokon töltsék el szabadidejüket. Alintézkedések: - Iskolán kívüli hasznos szabadidő – táborok, klubok, szakkörök szervezése - Szabadidős komplexum létrehozása a járási központban Jó gyakorlat kezdeményezése: A települések egy részén működik a nyári napközi, illetve a járásban működik egy „kamasz tanya” is, mely biztosítja a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltését.								
4.	Nyári szociális étkeztetés rendszeresítése minden településen	A településen sok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, akik a nyári szünetben otthon nem tudnak megfelelő mennyiségű és minőségű ételt enni	Minden nyáron biztosítva legyen a településeken a szociális nyári étkeztetés	pályázati lehetőségek keresése, források kihasználása	családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat	2018.12.31	A nyári szociális étkeztetésben részesülők száma	humán pénzügyi

Meghatározás: A célesoport körében, anyagi helyzetükre való tekintettel - főként a szünetekben - még mindig problémás a megfelelő mennyiségű és minőségű étel rendszeresítése. Ennek érdekében járási szinten meg szükséges szervezni a rászorulóknak legalább a nyári szünetben való rendszeres étkeztetését. Alintézkedések: - Étkeztetési program indítása járási összefogással, annak járási szintű megszervezése Jó gyakorlat: Projektgazda: A Minden Gyerek Lakjon Jól Alapítvány A program bemutatása: Az elmúlt évben a Minden Gyerek Lakjon Jól alapítvány az ország 47 leghátrányosabb helyzetű kistérségének 300 településén 15 147 halmozottan hátrányos helyzetű többgyerekes család számára biztosított az egész évi zöldség- és fehérjeszükségletükhöz szükséges vetőmagot és kishaszonállatot. Az alapítványhoz visszaérkezett önkormányzati beszámoló alapján a családok 81 százaléka - több, mint tizenkétezer család - sikerrel élt ezzel a lehetőséggel. Mi több, megtartott annyi kisállatot, amennyi a gyerekek fehérjeszükségletét idén is biztosítani tudja. A "miniháztájik" fenntarthatóságát megerősítendő a családok számára az alapítvány idén is biztosítja az egész évi vetőmagot, valamint a kisállatokat. Fő cél az, hogy a programba tavaly nem jelentkező mintegy 500 kistelepülésen élő 51 436 halmozottan hátrányos helyzetű gyerekes családból minél többet juttassanak hasonló lehetőséghez. A programban való részvétel egyetlen feltétele, hogy abban különbségtétel nélkül, a településen élő minden egyes halmozottan hátrányos helyzetű gyerekes család részt vegyen. A programban részt vevő családok minigazdaságokat alakítanak ki a kapott csomagokból, ennek segítségével nemcsak a saját családjuk szükségleteit tudják megtermelni, hanem még eladásra is tudnak termelni. Ezek az emberek már évek vagy évtizedek óta nagyon nehéz helyzetben élnek. A program lehetőséget, kapaszkodót ad nekik, hogy ebből a helyzetből önerejükből és méltósággal állhassanak fel. Az alapítvány a fenntarthatóság és a fejlesztés kapcsán megállapodást kötött a legnagyobb magyarországi áruházlánccal, hogy a családok által megtermelt terményeket átveszi és értékesíti. Ezzel a családok nemcsak saját maguk számára lesznek képesek megtermelni a napi étel-miszer-mennyiséget, hanem jövedelmük is származik belőle.								
A nők esélyegyenlősége								
1.	Bölcsődék létrehozása, a meglévő bölcsődék esetében férőhelybővítés	Nehezen vagy egyáltalán nem tudják a nők összeegyeztetni a munkát és magánéletet,	A bölcsődei férőhelyek növelése	igényfelmérés, anyagi forrás előteremtése, egyházak bekapcsolása a település életébe	önkormányzat, egyház	2018.12.31.	A szükséges anyagi forrás biztosításával bölcsődei férőhely növekedés	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

		a munka világába csak a gyermek 3. életévének betöltése után térhet vissza a nő						
	Meghatározás: A nők munkaerőpiacra történő mihamarabbi visszalépésének érdekében szükséges a magánélet és a munka összeegyeztetése, melyet a bölcsődei férőhelyek bővítésével, a rugalmas munkaidő bevezetésének támogatásával, illetve az egyéb alternatív gyermekellátási formák létrehozásának támogatásával érhetünk el. Járási szintű összefogás szükséges, annak érdekében, hogy a nagyobb foglalkoztatók támogassák és bevezessék a rugalmas munkaidőt, illetve létrehozzanak családi napköziket. Alintézkedések: - Rugalmas munkaidő – helyi vállalkozásokkal való együttműködés - Óvodai csoportok átszervezése: óvodába beíratott gyermekek felmérése lakóhely szerint, átcsoportosítás végrehajtása, óvodai csoportokban a 3H-s gyermekek elhelyezésének arányossága - Családi napközik létrehozása – alkalmazkodás a munkaerőpiaci igényekhez							
2.	Tájékoztató programok szervezése a családi erőszakkal kapcsolatosan	Egyre több a nőket érintő erőszakos esetek száma	Cél a minél szélesebb körű tájékoztatás megvalósítása	Igényfelmérés, tájékoztató programok szervezése	Önkormányzat Családsegítő Szolgálat Védőnői Szolgálat	2018.12.31.	Programokba bevont személyek száma	humán pénzügyi
	Meghatározás: Olyan tájékoztató programok szervezése, ahol a nők információkat kaphatnak arról, hogy családi erőszak esetében, milyen szervezetekhez fordulhatnak, honnan kaphatnak segítséget. A program megvalósításába szükséges a Családsegítő Szolgálat és a Védőnői Szolgálat bevonása is.							
Az idősek esélyegyenlősége								
1.	Komplex programok	Nagy a veszélye a	Több idős részt a szervezett	Igények felmérése a	önkormányzat,	2018.12.31.	Programok száma	humán

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	szervezése az idők részére – Boldog tartalmas időskor eltöltése	településen az idők elszigetelődésének	programokon	programok témájára vonatkozóan, és a programok szervezése	idők klubja, családsegítő szolgálat			
Meghatározás: A célcsoport körében nagy a veszélye az elszigetelődésnek, az ebből eredő depresszióknak. Mely érdekében komplex, járási szintű programok megvalósítása és létrehozása szükséges. Alintézkedések: - kirándulások szervezése - közös szabadidős tevékenység szervezése - szakkörök, klubfoglalkozások szervezése, akár települések között is								
2.	Az idők részére szolgáló szolgáltatások bővítése, különösen a bentlakásos idők otthona esetében, illetve járási szintű módszertani központ létrehozása	Egyre több idős rászoruló személy él a településeken	Minden idős személyt el tudjanak látni a településen	Férőhelybővítés	szociális szolgáltatók	2018.12.31.	Férőhelyek száma	humán pénzügyi
Meghatározás: A demográfiai tendenciákból adódóan egyre több az időskorú a járásban, melyre való tekintettel az ellátórendszer férőhelybővítése indokolt minden területen. A jelenleg működő intézményekben hosszú várólisták vannak, az intézményekbe való bekerülés nehéz az idők számára. Alintézkedések:								

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	- Férőhely bővítés az idősök klubjában: igények felmérése - Bentlakásos idősök férőhelyének bővítése - Járási bentlakásos intézmény létrehozása							
A fogyatékkal élők esélyegyenlősége								
1.	A közintézmények teljes akadálymentesítése	A közintézmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	A közintézmények teljes akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	önkormányzat	2018.12.31.	Az akadálymentesített közintézmények számának növekedése	humán pénzügyi
Meghatározás: Továbbra is probléma a közintézmények akadálymentesítésnek hiánya, így az általuk nyújtott szolgáltatások elérhetősége. Alintézkedések: - Akadálymentesítés a közszolgáltatást nyújtó intézményekben								
2.	A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése	A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem 100%-ban megoldott	A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	önkormányzat	2018.12.31.	Az akadálymentesített közterületek, járdák, parkok számának növekedése	humán pénzügyi
Meghatározás: A közterületek, parkok, járdák akadálymentesítése szintén nem megoldott jelenleg 100%-ban a járásban. Alintézkedések: - A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése - Szabadidős központok, sportépületek stb. akadálymentesítése								
3.	Fogyatékosok módszertani	Nappali és bentlakásos ellátási	Módszertani intézmény létrehozása	Pályázati lehetőségek keresése,	önkormányzat	2018.12.31.	Módszertani intézmény létrehozása	humán pénzügyi

A KUNSZENTMÁRTONI JÁRÁS ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERVE

	intézetének létrehozása	formák hiánya		pályázatok beadása és megvalósítása				
	Meghatározás: legalább 20 fő befogadására alkalmas módszertani intézmény létrehozása, ahol lehetőség van mind a nappali, mind pedig a bentlakásos ellátási formák igénybe vételére a fogyatékkal élők számára							

6. A Stratégia megvalósításának kockázatai

6.1. Pénzügyi kockázatok elemzése

A pályázati forrásból finanszírozott projektek esetében, nyertes projektek kapcsán a Támogatási Szerződés megkötésekor, a megítélt támogatások megfelelő előleg lehívása tervezhető, mellyel finanszírozni képes a projektgazda a projektek beindításához szükséges tevékenységek végrehajtását. A későbbiekben pedig az ütemezésnek megfelelően kifizetési kérelmek kerülnek benyújtásra, melyek biztosítják a projektek finanszírozhatóságát, így csökkentve a projekt végrehajtásával összefüggő pénzügyi kockázatokat. Az átmeneti pénzügyi zavarok, illetve a támogatások lehívási nehézségeinek leküzdése érdekében, az érintett szervezetek saját tartalékot képezhetnek. A projektgazdáknak a projektek pénzügyi és szakmai ütemezése, tervezése során számolniuk szükséges az utófinanszírozás tényével, figyelembe szükséges venniük azt, hogy a pénzügyi források lehívásának időbeni eltolódása várható.

A fenntartási időszakokkal kapcsolatosan felmerült költségek (bérköltség, programok megvalósítása stb.) finanszírozására pénzeszközök elkülönítés szükséges.

A saját forrásból megvalósított projektek esetében a projektgazdáknak saját források elkülönítése szükséges a projektek megvalósítására.

A JET IT egyes beavatkozásainak ütemezését több tényező is befolyásolhatja, melyek közül az egyik legmeghatározóbb kockázata az egyes európai uniós források rendelkezésre állása, azaz egyes pályázati kiírások megjelenése, melyek időben előre való ütemezése jelenleg nem feltétlen ismert, ezért a pályázati kiírások figyelése és az egyes beavatkozások időbeli ütemezésének felülvizsgálata igen fontos feladata a monitorizálás során. A korábbi fejezetekben meghatározásra került időbeli ütemezések a külső források feltételezett rendelkezésre állásának időpontjain alapulnak. A megvalósítás során kockázatot jelenthet az egyes projektek esetleges egymásra épülése és a projektek előkészítésének időigénye, melyet a projektgazdák az egyes beavatkozások megfelelő előkészítettségével minimálisra tudnak csökkenteni.

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	A kockázat kezelésének módja
Pénzügyi kockázat			
Hazai és uniós támogatások, források csökkenése, hiánya	Alacsony	Nagy	Az aktuálisan elérhető pályázati lehetőségek maximális kihasználására való törekvés
Az önkormányzatok költségvetését folyamatosan csökkentő kormányzati politika	Alacsony	Nagy	Az önkormányzat folyamatos tartalékképzéssel, együttműködő partnerek bevonásával próbálja csökkenteni ezen kockázatot. A helyi adókból származó bevételek növelésével orvosolható a probléma.
Az uniós források igénybeviteléhez	Közepes	Nagy	Az önkormányzatok folyamatos tartalékképzéssel, együttműködő

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	A kockázat kezelésének módja
szükséges önerő hiánya			partnerek bevonásával próbálják csökkenteni ezen kockázatot.
A járás települései nem tudják kihasználni az elérhető forrásokat	Alacsony	Nagy	Az aktuálisan elérhető pályázati lehetőségek maximális kihasználására törekcszenek az önkormányzatok és a partnerek is.
Az állami támogatások aránya csökken, de a kötelezően ellátandó feladatok száma nő	Alacsony	Nagy	Az önkormányzatok folyamatos tartalékképzéssel, együttműködő partnerek bevonásával próbálják csökkenteni ezen kockázatot. A helyi adókból származó bevételek növelésével orvosolható a probléma.

6.2. Megvalósíthatósági és fenntarthatósági kockázatok elemzése

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	A kockázat kezelésének módja
Jogi kockázat			
Jogsabályi változások, melyek hatással vannak a projektek költségvetésére	Közepes	Nagy	Pályázati, valamint ha szükséges saját tartalék igénybevételi a jogszabályi változásokból eredő negatív költségvetési hatások kezelésére.
Társadalmi kockázat			
Az önkormányzatok tevékenységeivel kapcsolatos lakossági ellenállás	Alacsony	Nagy	Kommunikációs tevékenységgel, az együttműködő partnerek igénybevételével a lakosság ellenállása csökkenthető, idővel pedig az eredmények láttán az elfogadottság is nő.
A lakosságot célzó programokon csak igen kevesen vesznek részt	Alacsony	Nagy	A kommunikációs eszközök és tevékenység maximális kihasználása.
Szakmai kockázat			
Nem sikerül megfelelő humánéforrás-bázist biztosítani.	Alacsony	Nagy	Szoros együttműködés kialakítása a megyei és helyi intézményekkel, munkaügyi központokkal, képzési intézményekkel.
Pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági kockázatok			
A támogatási előlegek lehívását bizonyos tényezők akadályozzák	Alacsony	Nagy	Az önkormányzatok az esetleges finanszírozási problémák megoldására tartalékokat képeznek.
A támogatási részletek lehívása nehézkes, sok	Közepes	Nagy	Az önkormányzatok az esetleges finanszírozási problémák

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	A kockázat kezelésének módja
időt vesz igénybe			megoldására tartalékot képeznek.
Abszorpciós képesség alacsony voltából adódó kockázatok			
Több párhuzamos projekt futása következtében jelentkező finanszírozási problémák	Közepes	Nagy	Az önkormányzatok az esetleges finanszírozási problémák megoldására tartalékot képeznek. Megfelelő menedzsmentstruktúra kialakításával a kockázat kezelhető.

7. A Stratégia és az Intézkedési terv megvalósításának eszközei és nyomon követése

7.1. A megvalósítás előkészítése

A járás önkormányzatai az általuk fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, az adott településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programterv valósítsák meg, illetve támogassák.

A járás önkormányzatainak szükséges kérnie az intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a Programterv elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek a Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programtervében leírásra kerültek.

A járási önkormányzatoknak kérniük szükséges továbbá intézményeiket, hogy a Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programtervének Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

A járás önkormányzatai a JET kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására a JET Megvalósításáért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

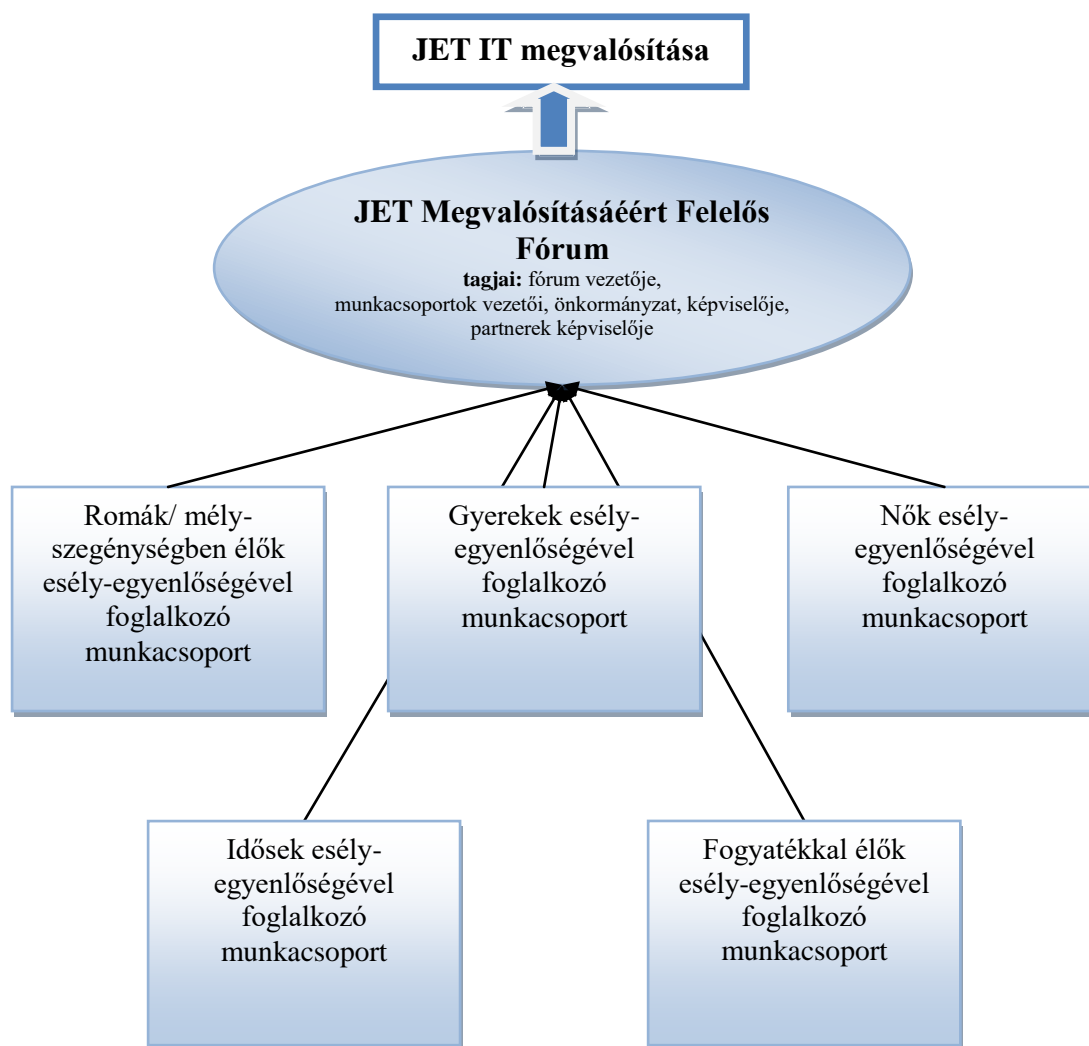
7.2. A megvalósítás folyamata

A Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programtervben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése és megvalósítása érdekében JET Megvalósításáért Felelős Fórumot hozunk létre.

A JET Megvalósításáért Felelős Fórum feladatai:

- a JET IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a települések képviselő testületeinek rendszeres tájékoztatása;
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása;
- a JET IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a JET IT aktualizálása;
- az esetleges változások beépítése a JET IT-be, a módosított JET IT előkészítése képviselő testületi döntésre;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a JET IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A JET fókuszban lévő célcsoportok bevonása és a kiemelt problématerületek kezelésének érdekében a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportok kerülnek kialakítására az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai a JET Megvalósításáért Felelős Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról a JET Megvalósításáért Felelős Fórum számára. A munkacsoportoknak éves munkatervvel szükséges rendelkezniük.

A JET Megvalósításáért Felelős Fórum működése:

A JET Megvalósításáért Felelős Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A JET Megvalósításáért Felelős Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A JET Megvalósításáért Felelős Fórum javaslatot tesz a JET IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A JET Megvalósításáért Felelős Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A JET Megvalósításáért Felelős Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a JET IT megvalósításának koordinálása (a JET IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, támogatás);
- a JET IT végrehajtásának nyomon követése;
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozóan esetlegesen beérkező panaszok kivizsgálása;
- a JET Megvalósításáért Felelős Fórum összehívása és működtetése.

A JET IT megvalósításában részt vevő szervezet feladatai:

- felelősek azért, hogy ismerjék és alkalmazzák az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, szervezetüknél biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és a toleráns légkört, továbbá megragadjanak minden alkalmat arra, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék a különböző képzéseken, illetve a kapcsolódó programokon részt vegyenek, foglalkoztatottjaik számára biztosítsák a részvételi lehetőséget;
- felelősségük továbbá, hogy ismerjék a JET IT-ben foglalt intézkedéseket és közreműködjenek azok megvalósításában;
- az önkormányzatai intézmények vezetőinek intézményi akciótervben gondoskodniuk szükséges a JET IT-ben foglaltak maradéktalan megvalósításáról intézményük vonatkozásában;

A járás önkormányzatival és azok intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó szervezettől, elvárható a JET IT megismerése, tovább az abban foglaltak követése, illetve annak az elvárásnak való megfelelés, hogy a rájuk vonatkozó részeket magukra nézve kötelezőnek tekintik és hozzájárulnak azok szerződésbe való foglalásáról. Szükséges továbbá, hogy a jogszabályok által előírt feladatmegosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települések önkormányzataival kapcsolatban álló szereplők ismerjék meg a Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programtervet, és a JET IT megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

8. A Kunszentmártoni Járas Esélyteremtő Programterv megvalósításának nyilvánossága

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének és a Programtervben meghatározott intézkedések létrehozásának biztosítása érdekében nyilvános kerekasztal beszélgetések kerültek megvalósításra.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programterv nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló JET Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása is.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatni szükséges a Programterv megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a települések döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit, a kerekasztal megbeszéléseken résztvevőket.

A JET Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozataláról gondoskodni szükséges a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzatok honlapja, a helyi médiumok állnak rendelkezésre. Az eredményekre fel szükséges hívni a figyelmet az önkormányzatok és az intézmények különböző rendezvényein, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát tolmácsolni szükséges a járás lakossága felé is, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

9. Monitoring, visszacsatolás

A Kunszentmártoni Járás Esélyteremtő Programterv megvalósulását a JET Megvalósításáért Felelős Fórum ellenőrzi és javaslatot készít a JET szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóit, javaslatait alapján.